

Virág Árok Óvoda
1026 Budapest, Virág árok 8.

A VIRÁG ÁROK ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Hatályba lépés: 2023. 01.02.
Felülvizsgálva és módosítva: 2025.11.24.

Kivonat

a Köznevelési, Közművelődési és Sport Bizottság

2025. november 24-ei jegyzőkönyvből

**Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Köznevelési, Közművelődési és Sport
Bizottság 247/2025.(XI.24.) határozata**

Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete - a Képviselő-testület Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 13/1992.(VII.1.) Budapest Főváros II. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete 11. melléklet 5.1.3. pontja alapján - a Virág Árok Óvoda (II. ker. Virág árok 8.) Pedagógiai programját jóváhagyja.

Felelős: Polgármester

Határidő: 2025.november 24.

(egyhangú 6 igen)

A kivonat hitelélül:

Ötvös Zoltán
igazgató

" A gyermekszem: virág, csillag, oltalom, csupa játék, csupa mosoly, izgalom.

A gyermekszem: tág világ és kikelet, ha reád néz, földeríti szívedet.

A gyermekszem: ablak, forrás, dombtető, erdőzugas tisztította levegő.

*A gyermekszem: a legfurcsább hatalom, próbáld ki csak másokon vagy magadon, mert
amikor a gyermekszem kérve kér, abba minden vágy és csoda belefér.*

A gyermekszem: szirmát nyitó kék virág, tőle fordul szebbre, jobbra a világ.

A gyermekszem: fényesség és bizalom, vezéreljen téged is ez az utadon".

(Szűcs Imre: A gyermekszem)

Bevezető gondolatok

A program újragondolását az Óvodai Nevelés Országos Alapprogram iránymutatása, szellemisége, cél- és feladatrendszere, a módosított közoktatási törvény, valamint a Virág Árok Óvoda sajátosságai tették szükségessé.

Gyermekeinket körülveszi a felgyorsult, folyamatosan változó világ, mely nagy hatással van rájuk, mindemellett nekünk - pedagógusoknak - figyelembe kell vennünk a sok új szakmai, törvényi és a külső környezeti változásokat.

A Pedagógiai Programunkban foglaltak az alapja és egyben meghatározója annak a közös értékrendnek, melyet minden dolgozónak követnie kell, az intézménybe járó gyermekek sikeres, pozitív kimenetelű nevelése, fejlesztése érdekében. Hangsúlyos a gyermekközpontúság, a gyermekek tisztelete, a játék, mint az óvodáskorú gyermek, legfontosabb tevékenysége

Az is fontos számunkra, hogy a gyermekek szülei - az óvodába lépés pillanatától - ismerjék Pedagógiai Programunkat, az abban foglaltakat elfogadják és megvalósítását támogassák.

Nevelőtestületünk közössége, tudatosan alkotta meg az óvodai nevelés helyi programját.

Ebben a munkában arra törekszünk, hogy összegezzük az elmúlt évek nevelőmunkájának eredményeit, sikereit s egyben jövőt orientáló szakmai képet fogalmazzunk meg a fenntartó, az igénybevevő szülői kör és a helyi közösségeink számára.

Folytattuk aktív, innovatív tevékenységünket, emeltük szakmai kompetenciánkat.

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETŐ

I.1. Az óvoda, jellemző adatai

I.2. Óvodánk bemutatása

I.3. A pedagógiai program jogszabályi háttere

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP

II. 1. Gyermekkép

II. 2. Óvodakép

II. 3. Pedagóguskép

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

III. 1. Óvodai nevelés általános feladatai

III. 2. Az egészséges, biztonságos életmód kialakítása

III.2.1. Egészségfejlesztési program

III.2.2. Óvodások bűnmegelőzési programja

III.2.2. Környezettudatos magatartás megalapozása

III.2.2.1. Zöld óvoda program

III. 3. Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés

III.3.1. Konfliktuskezelés az óvodában

III.3.2. Hagyományok

III. 4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

III. 5. A migráns, a menekült gyermekek fogadása, az interkulturális neveléséből adódó feladatok

III. 6. A három év alatti gyermekek gondozása, nevelése

III. 7. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése

III. 8. Speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások meghatározása

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

IV. 1. Helyzetelemzés

IV. 2. Tárgyi feltételek

IV. 3. Személyi feltételek

IV. 4. Heti rend, napirend

IV. 5. Integrált óvodai nevelés

IV. 6. Pedagógiai, nevelési program bevalási vizsgálatának mérése, értékelése

IV. 7. Az intézményi BECS működtetése

IV. 8. A szervezet fejlesztésének feladatai

IV. 9. Az óvoda kapcsolatrendszerei

IV. 10. Óvodánk gyermekvédelmi feladatai

IV. 11. Az óvodai szociális segítővel történő együttműködés formái

V. MEGKÜLÖNBÖZTETETT BÁNÁSMÓD

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

VI. 1. Játék

VI. 2. Verselés, mesélés

VI. 3. Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

VI. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

VI. 5. Mozgás

VI. 6. A külső világ tevékeny megismerése és matematikai látásmód

VI. 7. Munka jellegű tevékenységek

VI. 8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás

VI. 9. Tervezés, szakmai dokumentumok, mérés, ellenőrzés, értékelés

VII. A GYERMEK EGYÉNI KÉPESSÉGEINEK MÉRÉSE, NYOMON KÖVETÉSE

I. BEVEZETŐ

Programunkban áttekintettük, újraértékeljük a gyermeki érdekek, érvényesülésének, mindenek felettiségét és a mindennemű diszkrimináció mentességét.

A programmódosítási folyamatkor figyelembe vettük a partneri igényfelmérés tapasztalatait.

Programunkban új elemek:

- a környezettudatos nevelés ökológiai szemlélet fejlesztése a Zöld Óvodai feladatok megvalósításával
- intézményi folyamatok, a szervezet fejlesztése, innováció kijelölt területeken a Kiválóság Egyesület tagjaként az első minősítési szint elérése
- Zöld Óvoda eszközei
- audiovizuális eszközök (IKT eszközök)
- Ovi-Zsaru program

I.1. AZ ÓVODA JELLEMZŐ ADATAI

Az intézmény neve: Virág Árok Óvoda

Az intézmény székhelye: 1026 Budapest II., Virág árok 8.

Telefonszám: 06/1/ 200-71-87

ovoda.virag.8@ecom.hu

www.viragarokovi.hu

Telephelye: 1026 Budapest II., Virág árok 15.

Címe: 1026 Budapest Virág árok 15.

Telefonszám: 06/1/200-71-85

ovoda.virag.15@ecom.hu

Az intézmény alapítószerve: Budapest Polgármesteri Hivatal

1022 Budapest Mechwart liget 1.

Az intézmény felügyeleti szerve: Budapest II. ker. Önkormányzat Képviselő Testülete

Az intézmény tevékenységi köre az alapító okiratban található.

Intézményünk a közoktatási rendszer szakmailag önálló intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek 3. életévétől az iskolába járáshoz szükséges fejlettség eléréséig, az adott nevelési évben legfeljebb 8 éves korig- a Pedagógiai Szakszolgálat, illetve Szakértői Bizottság és az óvoda nevelőtestületének egyetértésével- vehető igénybe.

Az óvoda funkciói: Óvó-védő, szociális, nevelő- személyiségfejlesztő funkció.

Az alapprogram az emberi személyiségből indul ki, hogy az óvadás gyermek szellemi, erkölcsi, biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. Összevont óvodánk két tagóvodából áll. A Virág Árok 8, Virág Árok 15.

1.2. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Óvodánk lakókörnyezete a társadalom szinte minden rétegét képviseli. A szülők óvodával szembeni igénye, elvárása különböző.

Épületeink a II. Kerületben a Törökvész és a Pasarétet összekötő a dús növényzetű budai domboldalon találhatók, játszótér és iskola közelében.

A székhely és a tagóvodánk rendelkezik helyi értékekkel és sajátosságokkal, melyeket Pedagógiai Programunkban is szem előtt tartunk, az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek, értékrendjének és módszertani szabadságának érvényesülése mellett, melyben megkötetéseket csak a gyermek érdekének védelmében fogalmazunk meg.

A Virág árok 8. Óvoda egy reprezentatív villában működik.

A hangulatos modernista épület adottságai (faburkolat, falépcső, kovácsoltvas csillár, rozetta, fríz, mívés rácsok, csigalépcső, tetőtér) kellemes, otthonos hangulatot árasztanak.

Az épületet körülölelő kert – gyümölcsfáival, dísfáival, bokraival, virágaival, madárvilágával, egyedi tervezésű fából készült udvari játékszereivel – szolgálja óvodásaink kellemes időtöltését. Ebben a gyönyörű környezetben számtalan lehetőség nyílik minden évszakban a természet megszerettetésére, megfigyelésre és tapasztalatok szerzésére.

Tagóvodánk jelentős átépítésen és bővítésen ment keresztül. Ennek eredményeként tágas, napfényes csoportszobák, speciális célt szolgáló helyiségek állnak rendelkezésünkre.

Udvarunk és kertünk is megfelel az európai és a 21. századi elvárásoknak. Modern játékokkal, környezettudatos nevelést szolgáló berendezésekkel, változatos növényzettel, állatvilággal biztosítja az érzelmi biztonságot, az ingergazdagságot gyermekeink számára.

Óvodánk integrációs nevelést folytat a sajátos nevelési igényű /hallás és beszéd fogyatékos/ gyermekek számára. Az SNI státuszt, az integrálhatóságot, az arra illetékes szakértői bizottság állapítja meg, a gyermekek fejlesztése a szakértői véleményekben foglaltak szerint külső szakemberek bevonásával történik.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Ez az egyik alapja a család és az óvoda jó együttműködésének.

Elveink:

- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be;

- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok, alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia az egyenlő hozzáférés biztosításával.

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

Felfogásunk szerint a személyiségformálás a családdal együttműködve, megértő, együtt érző nevelői magatartással, a gyermekek szeretetteljes gondozásával, oldott, derűs, családi légkörben valósítható meg.

Óvodánkban a szülőkkel való kapcsolattartást nagyon fontosnak tartjuk. (beíratás, családi beszoktatás, csoportos szülői értekezletek, családlátogatások, egyéni beszélgetések, közös ünnepek, kirándulások, szülői képviselő).

Intézményünk a szülők felé nyitott, bármikor betekintheznek mindennapi életünkbe, előzetes megbeszélés, időegyeztetés alapján.

I.3. A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról - 2003. évi CXCV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről
- A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. tv. a Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 48/2012. (XII.12.) EMMI rendelet a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai – szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 277/1997. (XII.22.) kormányrendelet a pedagógus – továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 15/2013. (II.26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2003. évi CXCV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

- 17/2013. (III.1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok

Hatálya

A Pedagógiai program az óvodavezető jóváhagyásával lép hatályba a kihirdetés napján és határozatlan időre szól. Rendelkezéseit a kihirdetés napját követő nevelési év első napjától kell alkalmazni.

A pedagógiai programot véleményezésre meg kell küldeni a Szülői közösségnek.

Felülvizsgálata: négyévenként, vagy ha törvényváltozás érinti

Módosítása: az intézményvezető hatásköre, kezdeményezheti a nevelőtestület.

A módosítás lehetséges indokai:

- a program bevalását figyelemmel kíséző ellenőrzést, értékelést követő módosítási javaslat
- a nevelőtestület 70%-os indítványa
- feladatellátás változása
- jogszabályi elvárás.

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra, a többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

A Pedagógiai program személyi hatálya kiterjed:

- az óvodával jogviszonyban álló pedagógusra, alkalmazottakra
- az óvodával jogviszonyban álló gyermekekre
- az intézménnyel jogviszonyban nem álló, de az intézményben munkát végző pedagógusra.

A Pedagógiai program területi hatálya kiterjed:

- az óvodán belüli tevékenységekre
- az óvoda által szervezett külső programokra.

A program nyilvánosságának biztosítása, a tájékoztatás adásának és tájékoztatás kérésének szabályozása:

- az első szülői értekezleten való tájékoztatásnyújtás (intézményvezető)
- szülő kérésére előre egyeztetett időpont alapján, szóban (intézményvezető)
- a csoport szülői értekezletek alkalmával (csoportban dolgozó pedagógusok)
- az óvoda honlapja
- egy példánya a többi intézményi szabállyal együtt átolvasásra elkérhető.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP

*„ Az az apró kölyökmackó mielőtt még óvodás lett, az volt ám csak nagy csavargó!
Hanem ott az óvodában megnevelték igen szépen, s nem érheti semmi szégyen semerre őt a
világban. Bármit tanultattak véle, tudja majd ő piszesége, bárhol is jár, sétál, kószál vénséges
és vén korában.”*

/ Kormos István: Mese vackorról./ részlet /

II.1. GYERMEKKÉP

A gyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

Fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az egyéni fejlődés üteme, a spontán és tervszerűen alkalmazott nevelői hatások együttesen határozzák meg.

A gyermeknek sajátos - életkoronként, életkori szakaszonként és egyénenként változó - testi, lelki szükségletei vannak. Az őket körülvevő személyi- és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van abban, hogy mindezek megvalósuljanak.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk. Biztosítjuk minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Együttműködünk a családdal, vállaljuk az inkluzív nevelés értékeinek közvetítését.

Munkánkat az a gondolat vezérli, hogy az óvodáskor megismételhetetlen, az ebben az életkorban gyűjtött tapasztalatok, élmények, képességfejlesztés és a kialakult szokásrendszer egy életre meghatározó lehet. A gyermek egyéni adottságaiból kiindulva neveljük a környezetét szerető, ismerő és azért tevékenyen tenni akaró, cselekvő emberré. Legyen a világra nyitott, kíváncsi, kutató, felfedező, tapasztalatait, ismereteit, élményeit aktívan dolgozza fel. Tudja önmagát értékelni, találja fel magát környezetében, konfliktushelyzeteit tudja mérlegelni, kezelni, megoldani. Legyen nyílt, őszinte, szerepet vállaló, segítőkész, magát elfogadtatni tudó, jó kedélyű, humoros. Sajátítsa el azokat az illemszabályokat, az emberek közti viszonyban elengedhetetlen ismereteket, amelyeket kisgyermekkorban kell megtanulni ahhoz, hogy később természetes módon élni tudjon velük. Felkészülten, szorongás nélkül induljon az iskolába.

Óvodánkban a gyermek megbecsülést, szeretetet és tiszteletet élvez. Értékeljük egyéni megnyilvánulásait, segítjük szocializációs folyamatait. Tevékenységeken keresztül minden gyermek számára hozzáférhetően gondoskodunk az életkornak, a gyermek egyéni képességeinek megfelelő műveltség tartalmak közvetítéséről, általa olyan kompetenciák fejlesztéséről, amely alkalmassá teszi a gyermeket az iskolai élet megkezdésére.

Migráns, nemzetiségi gyermekek nevelése esetén biztosítjuk az önazonosság megőrzését és ápolását, multikulturális nevelésen alapuló integrációját.

Intézményünkben minden felnőttnek felelősséggel vállalnia kell a modell szerepét.

Az óvodáskor végére várhatóan a gyermek a különbözőségekkel természetes módon együtt él, korának megfelelő mértékben empátikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs lesz.

Gyermekképünk alapja

- a gyermek alapvető tisztelete,
- a szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is vett egyediségének szem előtt tartása,
- a gyermeki személyiség értéként kezelése,
- a gyermek személyiségformálásába vetett hit,
- és a gyermek személyiségének kibontakoztatásához szükséges gondoskodó szeretet nyújtása.

„Mint a kertész, fát ültetünk, reményt ültetünk, hogy a vesszőnyi csemetéből majd évek múltán gyümölcsöt és friss levegőt adó szép fa legyen.”

II.2. ÓVODAKÉP

Jövő életünk záloga a gyermek! A kisgyermekkorban szerzett tapasztalatok, érzelmdús élmények hatnak a felnövekvő egyén cselekedeteire. Ismeretei bővülésével később érti meg, dolgozza fel, amit kapott. Ezért is kiemelkedően fontos, hogy olyan nyugodt, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül, ahol önmagához képest fejlődhet. Hiszünk abban, hogy a 3-6-7 éves életkor érzelmileg és értelmileg fogékony időszak kiemelkedően fontos az „ÉN” alakulása szempontjából.

Nevelőmunkánkat az óvodáskorra egyedülállóan jellemző érzelmi fogékonyságra és sajátos aktivitásra kell alapoznunk.

Arra törekszünk, hogy óvodánk tükrözze külső megjelenésében a harmóniát, az egységet és az esztétikumot. Légköre sugározza a szeretetteljes bánásmódot és az otthon érzetét. Élményekkel teli, gazdag tevékenységet biztosítva alakítjuk a gyermekek mindennapjait. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek számára az adott életszakaszban megtaláljuk a számukra leginkább megfelelő, optimális fejlődési feltételeket. Programunk épít arra, hogy az óvoda gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Figyelembe veszi a gyermekek egyéni igényeit, és tiszteletben tartja a kulturális sokféleséget.

- Segítjük a gyermek önnön személyiségének pozitív megélését (önkép/önbizalom) és bármely tevékenységben utat engedünk az önkifejezési törekvéseinek a társas közegben.
- Együttes élmények, tevékenységek mentén alakítjuk a gyermekek társas kapcsolatait.
- Egyénre szóló elismerésekkel - segítjük a közösségbe történő beilleszkedését.
- Képesek vagyunk együtt, majd – modellkövetéssel - önállóan a problémák megoldására, a konfliktusok békét hozó kezelésére, az alapvető szabályok és normák betartására.
- A beszéd- és beszélgetés, a kérdezés és válaszadás örömet nyújt, és egymás megismerését szolgálja. - a gyermekek közötti kommunikációban, tettekben is megjelenik a társak elismerése és segítése, a másság elfogadása, mint példakövető magatartás.

- A munka-, a szerep- és feladatvállalás, valamint ezek sikeres teljesítése fokozza az elismertségre való vágyat és ennek természetes igénnyé növekedését.
- A lelki, testi és értelmi „gyarapodást” azonos hangsúllyal kezeljük.
- A játék élménye és a mozgás igénye a gyermeki szükségleteknek megfelelően kielégítjük.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a másság elfogadására, elfogadtatására, munkánk során a prevenció előtérbe kerül.
- Egyéni bánásmóddal, a képességek egyéni fejlesztésével segítjük a gyermekek integrációját.
- Az elfogadás, a megbecsülés, a szeretet, bizalom a jellemző értékeink, melyek hozzájárulnak a hatékony nevelőmunkánkhoz.
- A tudatosan tervezett és szervezett tevékenységek élményekben történő gazdagodást és készségekben, képességekben történő fejlődést eredményeznek.
- A tevékenységekhez rendelt műveltségterületek megismerése kialakítja az ismétlés igényét, az „új” iránti tanulási vágyat, az éneklési
- Zenélési- és alkotói kedvet, fokozza a kíváncsiságot, a kreativitást, a képzelőerőt és a fantáziát.
- Érdeklődést tanúsítunk más kultúrák, más szokások, más nyelvek és távol eső földrajzi helyek iránt, de őrizzük és ápoljuk a magyar hagyományokat és a magyar anyanyelvet.
- Rendszeresen és körültekintően szervezzük és biztosítjuk a családokkal történő információcserét és élményszerző eseményeket (szülői értekezletek, fogadó órák, családlátogatások, nyílt napok, ünnepek, családi alkotó délutánok).
- A nevelőmunka eredményeinek rendszeres értékelésével az óvodapedagógusok folyamatosan elemzik és fejlesztik a saját és az intézmény pedagógiai gyakorlatát.
- Az óvodapedagógusok megfelelő tájékozottsággal bírnak az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről: élnek a továbbképzések lehetőségével, a nevelői közösségben alkalmat teremtenek a tudásmegosztásra (szakmai napok, bemutató foglalkozások, esetmegbeszélések).
- Az óvodapedagógusok nyitottságot tanúsítanak a nevelő- fejlesztő munkát támogató korszerű, és új szellemi- technológiai- tárgyi eszközök megismerésére és innovatív alkalmazására (szakirodalom, módszertan, IKT eszközök, tanulást támogató tárgyi eszközök).
- Az óvodai tevékenységrendszerrel és a megfelelő tárgyi környezettel biztosítjuk az óvodáskorú gyermek fejlődésének legmegfelelőbb feltételeit, 3 éves kortól az iskolába lépésig.

Intézményünk az alapprogram irányelveit figyelembe véve biztosítja a nemzetiségi családok befogadását.

A gyermek egyéni adottságaiból kiindulva neveljük a környezetét szerető, ismerő és azért tevékenyen tenni akaró, cselekvő emberré. Legyen a világra nyitott, kíváncsi, kutató, felfedező, tapasztalatait, ismereteit, élményeit aktívan dolgozza fel. Tudja önmagát értékelni, találja fel magát környezetében, konfliktushelyzeteit tudja mérlegelni, kezelni, megoldani. Legyen nyílt, őszinte, szerepet vállaló, segítőkész, magát elfogadtatni tudó, jó kedélyű, humoros. Sajátítsa el azokat az illemszabályokat, az emberek közti viszonyban elengedhetetlen ismereteket, amelyeket

kisgyermekkorban kell megtanulni ahhoz, hogy később természetes módon élni tudjon velük. Felkészülten, szorongás nélkül induljon az iskolába.

Óvodánkban a gyermek megbecsülést, szeretetet és tiszteletet élvez. Értékeljük egyéni megnyilvánulásait, segítjük szocializációs folyamatait.

Intézményünkben minden felnőttnek felelősséggel vállalnia kell a modell szerepét.

Az óvodáskor végére várhatóan a gyermek a különbözőségekkel természetes módon együtt él, korának megfelelő mértékben empátikus, szolidáris játszótárs, csoporttárs lesz.

Arra törekszünk, hogy óvodánk tükrözze külső megjelenésében a harmóniát, az egységet és az esztétikumot. Légköre sugározza a szeretetteljes bánásmódot és az otthon érzetét. Élményekkel teli, gazdag tevékenységet biztosítva alakítjuk a gyermekek mindennapjait. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek számára az adott életszakaszban megtaláljuk a számukra leginkább megfelelő, optimális fejlődési feltételeket.

Programunk épít arra, hogy az óvodás gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda funkciói:

- óvó, védő, szociális, nevelő, személyiségfejlesztő funkció,
- közvetett segítség az iskolai beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások fejlődésében,
- környezettudatos magatartás kialakítása.

Célunk:

- a 3-7 éves gyermekek sokoldalú harmonikus személyiségfejlesztése, egyéniségük kibontakoztatásának elősegítése, az életkori és az egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével,
- az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségvonások elősegítése,
- környezetbarát szemlélet és környezettudatos magatartás kialakítása.
- olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt
- az egyenlő bánásmód elvének teljes körű biztosítása,
- szegregációmentesség megvalósítása, lehetőségeinkhez, feltételeinkhez mérten.

Feladataink:

- a gyermekek feltétel nélküli szeretete, elfogadása, tisztelete, megbecsülése,
- az egyéni sajátosságokhoz igazodó differenciált fejlesztése
- a gyermeki szükségletek kielégítése
- érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör biztosítása,
- testi-szociális, értelmi képességek egyéni-és életkor specifikus alakítása,
- sokszínű tevékenység biztosítása - szabad játék,
- egyéni képességeikhez igazodó műveltségtartalmak közvetítése,
- személyi, tárgyi környezet biztosítása.
- a környező világ összetett folyamatainak megértetése és a környezettudatos magatartáskialakítása,

- együttműködő képesség, tolerancia, társas kapcsolatok alakítása,
- a családban kialakult kulturális és világnézeti hagyományok figyelembevétele,
- a nemzetiséghez tartozó és a migráns gyermekek önállóságának, önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése.

Az SNI gyermekek esetében a feladataink:

- esélyegyenlőség, fejlesztés biztosítása szakember segítségével az illetékes Szakértői Bizottság véleménye alapján
- a kiemelkedő képességek erősítése, ezáltal a hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítására való törekvés.

A nemzeti, nemzetiségi kisebbséghez tartozó és/vagy migráns gyermeke óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését nyelvi nevelését, multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az alapvető emberi- és szabadságjogok védelmét.

II. 3. PEDAGÓGUSKÉP

A nevelőmunka kulcsszereplője a pedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. **Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek.** A pedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermek számára, éppen ezért a pedagógusi tevékenységek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

A pedagógus – mint modell – legyen:

- hiteles
- megjelenésében igényes
- nyugalmat, elfogadást, megértést, szeretet, vidámságot árasztó
- a gyermekek adottságaiból eredő különbözőséget tiszteletben tartó, toleráló
- az átlagtól eltérő képességek és személyiségvonások problémáit felismerő, szükség szerint segítséget nyújtó,
- személyes érzelmi kötődések kialakulásának és megerősödésének elősegítésével az ellentétek okainak felderítésével megoldási eljárásokat kereső
- a gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű a pedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

Értékeink:

- A pedagógiai folyamatokat figyelemmel kísérjük, tudatosan tervezzük, hosszútávon átgondoljuk azok hatásait és az elért eredményeket elemezve képesek vagyunk a változtatásra, korrekcióra.
- A csoportunkba járó gyermekek egyéni képességeit, igényeit figyelembe véve, differenciáltan fejlesztjük, előnyben részesítjük a megtapasztaláson alapuló módszereket. Felhasználjuk a szabad játék nyújtotta lehetőségeket a gyermekek fejlesztése érdekében.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek gyermekcsoportban történő nevelését, fejlesztését tervezetten valósítjuk meg, folyamatosan képezzük magukat ennek megvalósítása érdekében is. - Meglátjuk a gyermekekben a jót és szeretettel neveljük Őket.

- A csoport szokás- és szabályrendszerét az óvoda értékrendjéhez igazodva alakítjuk ki, figyelve a magyar nemzeti értékek beépítésére is.
- Inkluzív, előítéletektől mentes gondolkodásunkkal mutatunk példát a „másság” elfogadására (kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, multikulturalizmus), fejlesztjük a gyermekcsoportot közösséggé.
- A szülőkkel – a gyermekek fejlesztése érdekében – együttműködünk, és együttműködésünk a kölcsönös tiszteleten alapul.
- A csoportunkba járó gyermekeket megismerjük, fejlődésüket nyomon követjük, elemezzük, értékeljük, és ezt írásban rögzítjük.
- Kommunikációnk példamutató mind a gyermekek, mind munkatársaik, mind a szülők irányában, melyet tisztelet és együttműködési szándék jellemez. Szakmai kommunikációnkban is tisztában vagyunk az etikai szabályokkal, saját hatáskörünkkel.
- Munkánkat szakmai elkötelezettség, önállóság jellemzi, örömmel tanulunk egymástól is.
- A mindennapokban derűt, kedvességet, nyugalmat árasztunk egyéniségünkkel, személyiségünkkel összhangban
- Törekszünk a pedagógusok előmeneteli rendszeréhez kapcsolódó ellenőrzési/önértékelési folyamatokban előírt elvárásokhoz való igazodásra, a megjelölt kompetenciáik fejlesztésére.
- Folyamatosan képezzük önmagukat, hogy a társadalmi, szakmai elvárásoknak és belülről fakadó szakmai kultúránknak megfeleljünk.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

III. 1. ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Az óvodáskorú gyermek, fejlődési jellemzői, aktuális fejlettségi szintje és az előzetes, más forrásból (család, bölcsőde) származó tudásának, tapasztalatainak felhasználásával.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása
- a környezet megismerésére és védelmére, megóvására való nevelés
- a sajátos nevelési igény-, hátrányos helyzet- és halmozottan hátrányos helyzet gyermekek integrált nevelése

Ennek érdekében feladataink:

- a célok eléréséhez szükséges feltételek biztosítása
- a fejlesztés tartalmának az egyén fejlődéséhez igazodó tervezése, alakítása
- a személyiség teljes megismerésére törekvés az optimális fejlesztés érdekében
- az esélyegyenlőség biztosítása minden gyermek számára

- a nevelés oktatás színvonalának folyamatos fejlesztése a külső és belső igények, a változások figyelembe vételével

III. 2. AZ EGÉSZSÉGES, BIZTONSÁGOS ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSA

Célunk:

- A gyermekek életkorát és egyéni szokásait szükségleteinek kielégítését figyelembe véve a megfelelő óvodai életritmus kialakításával az egészséges testi - lelki - szellemi fejlődés biztosítása.
- Egészséges életvitel iránti igény kialakítása.
- A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása és a környezettudatos magatartás megalapozása.

Feladataink:

- A helyes életritmust fokozatosan, az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően, a családdal együttműködve alakítjuk
- A célszerűen beosztott napirenddel, az edzéssel, a kiegészítő zöldség és gyümölcsfogyasztással, elősegítjük a gondozáshoz kapcsolódó és az arra épülő egészséges életmód kialakítását a helyes táplálkozás fontosságát, mint az egészség megtartás fontos eszközét, őrzését.
- Óvodába lépéskor a szülők anamnézis lapot töltenek ki a gyermekükről, és folyamatosan tájékozódunk az otthoni körülményekről, szokásokról, életvitelről és igény szerint segítséget nyújtunk.
- Derűs, megértő, bensőséges együttlétet, érzelem- gazdag légkört igyekszünk teremteni, amelyben a mindennapok cselekedetei szokásalakító gyakorlattá válhatnak, ahol a gyermek jó közérzettel, örömmel végezheti tevékenységeit.
- Megfelelő helyet, elegendő gyakorlási lehetőséget biztosítunk a testápolás, öltözködés, étkezés szokásainak elsajátítására.
- Az alvás illetve a passzív pihenés biztosítása az idegrendszeri fejlődés alapfeltétele, ezért nagy gondot fordítunk a pihenéshez szükséges kiegyensúlyozott, feszültségoldó légkör kialakítására. A gyermekek különböző alvásiigényét figyelembe vesszük.
- Az egyes cselekvések vagy cselekvéssorok megtanulása, azok beépülése a kívánt szokásrendszerbe, attól függ, hogy mennyire vagyunk képesek a kialakítandó szokásokat gyermek közelivé tenni.

A szabályok játékos tudatosítása és gyakorlása a legcélravezetőbb, melynek mozzanatai:

- ✓ a szabályismertetés, szemléltetés,
- ✓ a gyermek és az óvónő együttes próbálkozása,
- ✓ játékos hangulatú gyakoroltatás,
- ✓ aktivitás fokozása.
- Kialakítjuk annak az igényét, hogy a gyermekek az időjárástól függően önállóan változtassanak öltözködésükön.
- Személyre szóló segítséget nyújtunk a gyermek fejlettségének, igényének, kérésének megfelelően, öltözködésben, tisztálkodásban

- A gyermekek életkor sajátosságaihoz és egyéni érzésközöz igazodóan várjuk el tőlük az önálló öltözködést, ruháik/cipőjük rendben és helyén tartását. -
- Kialakítjuk annak az igényét, hogy a gyermekek az időjárástól függően önállóan változtassanak öltözködésükön.
- A személyi higiéné szokássá alakításához az alapvető feltételeket biztosítjuk - egyszemélyi használati eszközök (jellel ellátott törölköző, fésű, fogkefe, fogmosó pohár, egyéni tornafelszerelés, ágynemű, alvóruha, váltóruha, cipő)
- Napközben megbetegedett gyermek szüleit értesítjük
- Értjük el a szülők segítségével, hogy a gyermekek ruházata, kényelmes, célszerű és biztonságos legyen
- Juttassuk el őket arra a szintre, hogy a gondozottság igénye kialakuljon náluk
- az eltérő kultúrák esetleges megjelenésének figyelembevétele
- A higiénés szabályokat a gyermekekkel megtanítjuk és betartatjuk: kézmosás, szappan használat, kéztörölés, WC papír használat, WC leöblítése, fésülködés, fogmosás. - Kiemelten figyelünk a tisztálkodási eszközök rendben tartására.
- A tisztálkodási tevékenységek során biztosítjuk a gyermekek számára az igényüknek megfelelő intimitást.
- Odafigyelünk, hogy a csoportszobában a mindennapos portalanítás, felmosás, fertőtlenítés, szellőztetés megtörténjen.
- A gyermekek egészségmegőrzése érdekében biztosítjuk a mindennapos levegőzést, mozgást, testedzést.
- Minden gyermeknél, de különösen a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél, komplex példaadásra (bemutatás és magyarázat), az utánzási kedvük felkeltésére, fenntartására törekszünk
- Alakítsuk ki a gyermekekben környezet védelmi és- megóvási szokásaikat, a környezettudatos magatartást

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Igényükké válik a tisztálkodással és a tisztálkodás eszközeivel gyakorolt szokások betartása
- A különböző tisztálkodási eszközöket és az evőeszközöket készségszinten használják, és kulturáltan étkeznek.
- A számukra elvégezhető feladatokat észreveszik, segítenek társaiknak, a felnőtteknek
- Önkiszolgálást teljes önállósággal látják el
- Igényük van közvetlen környezetük rendjének és tisztaságának megtartására.
- Igényük van az életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelő napirendre, pihenésre, mozgásra és egészséges étkezésre (egészséges ételek, gyümölcsök, zöldségek és sok folyadék fogyasztása).
- Étkezésnél önállóan kiszolgálják magukat, a tényleges igényüknek megfelelő, mennyiséget szednek.
- A számukra ismeretlen ételeket is megkóstolják.
- Képesek az öltözködés helyes sorrendjének betartására, az időjárásnak és alkalomnak megfelelő ruhák kiválasztására.

- Cipőjüket befűzik és megkötik
- Ruhaneműjüket rendben tartják
- Belülről fakadó igényük van környezetük védelmére és megóvására.
- Környezettudatos magatartás

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

- A sajátos nevelési igényű gyermek, ugyanúgy, mint társai, a napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon, amennyi feltétlenül szükséges, hogy később önállóan tudjon cselekedni. A feladatok elvégzéséhez a számukra elegendő idő biztosítása, nagy türelemmel, pozitív példaadással, dicsérettel, biztatással.

III.2.1. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

*„ Az egészség olyasmí, mint a gondosan égetett gyertya.
Ha körültekintő figyelmet szentelünk gyertyánknak, sokáig fog égni. ”
(Manfred Kets De Vries)*

1. Bevezetés

A köznevelési törvény módosításának megfelelően (20/2012.VIII.31. EMMI rendelet) az óvodai egészségnevelés, a gyermek egészségének, biztonságának védelmével kapcsolatos feladatok, illetve az ezzel összefüggő egészségfejlesztési stratégia felállítása intézményünkben a törvényességi előírásoknak megfelelően került kidolgozásra és Pedagógiai programunk részét képező Egészségfejlesztési programban kerültek megfogalmazásra. A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

Az egészség azonosítható a testi, lelki és szociális harmónia állapotával. Fontos, hogy óvodásaink és az intézmény felnőtt közössége felismerjék az egészség értékjellegét, és ezért lehetőségeikhez képest, mindent meg is tegyenek. Ez a cél akkor érhető el, ha megalapozzuk a gyermekekben az önmagukért és a másokért érzett felelősségtudatot.

2. Általános cél, feladat

Célunk:

- A teljes óvodai életet átfogó, az óvodai nevelés megkülönböztetett szerepéből adódó, a gyermeki személyiségfejlesztés szempontjából alapozó jelentőségű egészségnevelési feladatok ellátása, mely felkészíti a gyermeket az egészségének védelmére, távlati céljaiban elősegíti a társadalom számára az egészséges, edzett, terhelést elbíró személyiség kialakulását.
- Az egészségtudatos gondolkodás alakítása, fejlesztése.

Feladataink:

az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarati, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk.

Az egészség e három jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával. Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk- egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak. Fejlesszük egészségtudatos gondolkodásukat.

3. Az egészségfejlesztés feladatai

- Szomatikus egészségfejlesztés (egészséges életmódra nevelés)
- Pszichohigiénés egészségfejlesztés (lelki egészségfejlesztés)
- Szociohigiénés egészségfejlesztés

E három főfeladat, tevékenységi rendszer egymással és az egészségfejlesztés tárgyi, valamint jogi alapfeltételeivel áll szoros kölcsönhatásban.

3.1. Szomatikus egészségfejlesztési feladatok

A szomatikus nevelés területei

- személyi higiénia fejlesztése
- környezeti higiénia fejlesztése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a betegségek megelőzésére nevelés
- napi rendszeres testmozgás, testedzés
- balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

3.1.1. Személyi higiénia fejlesztése

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét.

Célunk:

A személyi higiénia iránti igény kialakítása, a gyermekek egészségének, testi épségének védelme

Feladataink:

Az alapvető higiéniai szokások alakítása, gyakoroltatása, ellenőrzés és folyamatos korrekció, az ehhez szükséges feltételek biztosítása

Minden gyermek számára biztosított a saját személyi felszerelés- jellel ellátott törölköző, fésű, fogmosó felszerelés, tornafelszerelés, ágynemű. A gyermeköltözőkben minden gyermek rendelkezésre áll jellel ellátott szekrény (polc), ahol a saját ruházat, váltóruha, cipő tárolása megoldott. A W.C. ülőkék, mosdók mérete megfelelő. Minden mosdóban folyékony szappanadagoló található.

A gyermekek számára biztosított orrtöröléshez, orrfújáshoz a mindig elérhető helyen lévő papír zsebkendő, melynek higiénikus tárolására szintén gondot fordítunk. A nap bármely szakában minden gyermek számára rendelkezésre áll a vízfogyasztás lehetősége. Mindkét épület udvarán kerti csap áll a gyermekek rendelkezésére Járványos időszakban fokozottan figyelünk a higiénés szabályok betartására, ennek feltételeit /papírtörölő, fertőtlenítő/ mindig biztosítjuk.

3.1.2. Környezeti higiénia fejlesztése

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helységek, valamint az óvoda udvara.

Célunk:

A gyermekekben a környezeti higiénia iránti igény, fogékonyság kialakítása, a környezettudatos, környezetbarát életvitel megalapozása.

Feladataink:

Pozitív viszony kialakítása környezetünkkel és a környezetvédő magatartás szokásainak kialakítása. Példamutatással, a munkába történő bevonással, gyakoroltatással a helyes környezeti higiénés tevékenységre szoktatás.

Lehetőségeinkhez mérten feladatunk a gyermekek környezetének optimális kialakítása, elrendezése- kényelmes, zsúfoltságtól mentes elrendezés, térbeosztás- mellyel a tevékenységekhez szükséges elegendő helyet biztosítjuk.

A helységekben folyamatosan biztosítjuk rövid, gyakori szellőztetésekkel a természetes levegőcserét.

Gondoskodunk a helységek megfelelő mesterséges és természetes megvilágításáról. Ügyelünk a megfelelő páratartalomra, kerülve ezzel a száraz levegő okozta köhécselest, illetve a magas páratartalom okozta gombák és atkák szaporodását. A rendszeres takarítás, portalanítás és porszívózás mindenki számára elemi követelmény. Az egészségre ártalmas anyagokat a gyermekektől jól elzárható helyen, az előírásoknak megfelelő módon tároljuk.

Az óvoda udvarának rendszeres és előírásoknak megfelelő karbantartásáról gondoskodunk biztosítva a szilárd burkolatok balesetmentességét. Mindkét udvarban a gyermekek és a dolgozók egészségének védelme érdekében a szükséges területek műfűvel, vagy gumitéglával való lefedése.

Udvari eszközeink előregedtek, folyamatos karbantartást, javítást igényelnek, rendszeres felülvizsgálatáról gondoskodunk. A játékok cseréjét az éves költségvetésünk terhére évről, évre betervezzük.

Tavasztól késő őszig mindkét udvaron a kritikusan napos helyeken lévő játékok felett „Napvitorla” biztosít árnyékot és UV sugárzás elleni védelmet a gyermekek számára. A jövőben szeretnénk még több játék és a homokozók fölé ezt az árnyékolót beszerezni. A Virág 8. sz. épületben 2 db. „Gomba zuhany”, a Virág 15. sz. permetfürdő nyújt lehetőséget a nyári hűsítő pancsolásra.

Példamutatással, ismeretközvetítéssel a környezettudatos életszemléletet igyekszünk megalapozni- szelektív hulladékgyűjtés, kirándulások alkalmával, a csoportszobákban, az év jeles napjaihoz kapcsolódóan.

3.1.3. Az egészséges táplálkozás igényének kialakítása

Kisgyermekkorban a táplálkozás a fejlődés alapfeltétele. A növekedéshez nagy mennyiségű tápanyag elfogyasztását igényli, hiszen az életkorra jellemző sok mozgás sok kalóriát „emészt fel”. Folyadékigénye is fokozott, amely az élénk anyagcsere folyamatoknak és a fokozott mozgásosságából eredő hő leadásnak a következménye. Óvodában nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségnevelési feladatait- így az étkezés előkészületeinek lebonyolítása az egészséges táplálkozás megkedveltetése, új ízek, ételféleségek megismertetése.

Célunk:

Egészségesen táplálkozó felnőtt váljék gyermekeinkből, és a korszerű táplálkozás iránti igényt felkeltsük bennük.

Feladataink:

A megfelelő étkezési szokások kialakítása, egészséges táplálkozásra nevelés, és a helyes táplálkozásból eredő egészségmegőrző tevékenység.

További fontos feladatunk a családdal való szoros együttműködés kialakítása az egészséges táplálkozás szokásainak terén. A gyermekekkel közösen végzett előkészületek során biztosítjuk a kulturált étkezés feltételeit csoportszoba zsúfoltságtól mentes, kellemes hőmérsékletű, a szükséges eszközök (tányérok, evőeszközök, poharak, terítő, szalvéta) megfelelő méretben és mennyiségben elérhető helyen, biztonságosan tárolva rendelkezésre állnak.

A feltálalt ételek nevét megtanítjuk a gyerekeknek, egy-egy ismeretlen étel bevezetésénél gondolunk arra, hogy a gyermek először kóstolja meg, így kedvcsináló ismereteket nyújtunk az ételről. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, ezzel igyekszünk megszerettetni az új ízeket. Napi szinten a szülők jóvoltából biztosítjuk gyümölcsöket, zöldségfélét, megismertetjük a gyerekeket a különböző ásványi anyagokban gazdag növényi magvakkal.

Táplálkozási rendellenességgel küzdő, túlsúlyos, kórosan válogatós gyerekeknél a családdal való együttműködés fontosságát tartjuk szem előtt.

3.1.4. A betegségek megelőzésére nevelés

Kiemelt óvodapedagógusi feladat a fertőző betegségek megelőzésére nevelés. A megelőzés alapja a személyi higiénia betartása, a rendszeres kézmosás, zsebkendő használat, a közös használati tárgyak, játékszerek tisztántartása.

Célunk:

Az egészségvédő jó szokások kialakítása.

Feladataink:

Ismeretek közlésével, a helyes magatartás begyakoroltatásával a gyerekek felkészítése a gyakrabban előforduló betegségek megelőzésére, a védekezéshez szükséges magatartásformák begyakorlása.

A minden gyermek számára biztosított egyéni tisztálkodási szereket elkülönített tárolóban helyezünk el, (erre szezonális betegségek időszakában fokozottan figyelünk) elhasználódás esetén a szülőket megkérjük, hogy gondoskodjanak pótlásukról pl. fogkefe. A higiénés szabályok betartásával, a betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést. Szezonális fertőző betegségek előfordulása esetén a higiéniai szabályok betartására fokozottan odafigyelünk. (intenzív szellőztetés, zsebkendőhasználat, fertőtlenítés... stb.)

A betegségek megelőzése érdekében az évszakoknak megfelelően megteremtjük a gyermekek edzéséhez, rendszeres mozgáshoz szükséges feltételeket, minden adódó lehetőséget kihasználunk a levegőzésre, sétára, kirándulásra. Az egészséges gyerekek védelmében az óvodában észlelt megbetegedéskor a gyermeket elkülönítjük, és gondoskodunk róla, hogy minél előbb megfelelő ellátásban részesüljön. A betegségből történő felgyógyuláskor a közösségbe való visszatérés szabályait érvényesítjük. Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn az óvoda védőnőjével, indokolt esetben többszöri szűrést iktatunk be. Kapcsolatot építünk ki az egészségügy szakembereivel, a preferált területeken a szülők felé szorgalmazzuk gyermekeink rendszeres vizsgálatát, így a fogászat, a szemészet, az ortopédia területén.

3.1.5. Napi rendszeres testmozgás, testedzés

E nevelési terület a mozgásszervek alakítását, alapvető mozgáskészségek kimunkálását, az önálló testedzésre történő nevelést, a változatos mozgástevékenységek megvalósulását jelenti. Magába foglalja a szervezet edzését, a hideghez, meleghez való szoktatást, a fokozatos fizikai megterhelést, az óvodai testnevelés foglalkozásokat.

Célunk:

A testmozgás, a szabadban való tartózkodás igényének felkeltése, rendszeres testedzés szokássá alakítása, az egészséges életvitel megalapozása.

Feladataink:

A gyermekek mozgásigényének kielégítése, a természetes mozgáskedv megőrzése, a szervezet edzése, a rendszeres kondicionálás, ezen belül a testi erő és állóképesség fejlesztése, az időjáráshoz való alkalmazkodás és a teherbíró képesség fejlesztése.

A tornára, a játékos mozgásra teremben és szabad levegőn, eszközzel és eszköz nélkül, spontán vagy szervezett formában minden nap lehetőséget biztosítunk. Folyamatos feladatunk a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítése, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása, valamint a gyerekek teherbíró képességének, fizikai fejlődésének, ügyességének, állóképességének nyomon követése.

3.1.6. Balesetek megelőzésére nevelés

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. A felgyorsult technikai fejlődés számtalan olyan „eredményt” is hozott, melynek jelentősége balesetveszélyt, életveszélyt is hordoz magában. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Célunk:

A gyermekek egészségének és testi épségének védelme.

Feladataink:

Egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, ellenőrzés, folyamatos korrekció. Folyamatos szakszerű odafigyelés a mindennapokban.

A nevelési év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat. Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése végett szükség van. Megismertetjük gyermekeinkkel a játék és taneszközök, valamint a tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát.

Ezen eszközök használatának biztonságossá tétele gyakorlással történik. (olló, tű, kés, villa)

A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyerekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során gyakoroljuk. Hasonló pedagógiai tudatossággal, szituációs játékok kezdeményezésével fordulunk a háztartásokban található háztartási gépek használatára vonatkozó szabályok megismertetése felé.

Az előírt szabályzók betartásával gondoskodunk az óvodában használatos vegyszerek zárható szekrényben történő elhelyezéséről, és minden egyéb, a balesetvédelmi és tűzvédelmi utasításban foglalt tudnivaló betartásáról. Minden feladat ellátási helyen biztosított az óvodai elsősegélynyújtó alapfelszerelés.

3.2. Mentálhigiéniai egészségfejlesztés

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszik az optimális napirend, a szellemi munka higiéniájának megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

Célunk:

Olyan gyermeki személyiség formálása, mely alkalmassá teszi őket a jövőbeli társadalmi feladataik maradéktalan teljesítésére, miközben önmagukkal belső harmóniára és környezetével (természeti és társadalmi) egyensúlyra törekednek.

Feladataink:

A gyermekek szociális biztonságának, adottságainak, képességeinek, törekvéseinek, személyiségtulajdonságainak szabad kibontakozásának elősegítése, a tartós pszichés stressz feldolgozása, az abúzus és deviancia megelőzése, a harmonikus társkapcsolatok és az empátia készség alakítását.

A mentálhigiéniai egészségfejlesztés területei

- Egészséges életvezetés
- Stressz - elhárítás
- Egészségre káros szokások megelőzése
- Szociohigiéniai egészségfejlesztés
- Egészségpropaganda

3.2.1. Egészséges életvezetés (egészséges életvezetés, hibás viselkedés megelőzése, kezelése)

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Célunk:

Megóvni a gyermeket az idegrendszerére ható káros hatásoktól.

Feladataink:

Az egészséges személyiségfejlődés biztosítása a gyermek idegrendszerének és lelki életének megóvása a káros hatásoktól, az idegrendszeri-pszichés túlterheléstől, kimerültségtől.

Óvodai napirendünk kialakításánál minden esetben arra törekszünk, hogy biztosítsa a folyamatosságot, ugyanakkor rugalmas legyen. A napirend egyes tevékenységei biztosítják a gyermekek számára a cselekvés és a pihenés lehetőségét. A rendszeresen visszatérő és ismétlődő tevékenységek érzelmi biztonságot jelentenek a gyermekek számára. Törekszünk a

kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kiépítésére és megőrzésére, az antiszociális viselkedésmódokat igyekszünk megelőzni és kirekeszteni (düh, harag, agresszió)

3.2.2. Stressz- elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszert megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Célunk:

Az idegrendszeri,- lelki egészségvédelem.

Feladataink:

A stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz hatások kompenzációja.

Törekszünk rá, hogy az óvoda külső és belső terei biztonságot sugározzanak. Igyekszünk kiküszöbölni minden zavaró ingert, mint a folyamatos erős zajforrás, vibráló fény. Napirendünk minden esetben biztosítja a rendszerességet és a rugalmasságot. Kerüljük a sürgetést és a várakozást. A konfliktusokat igyekszünk csökkenteni, kizárjuk a megkülönböztetést és az agressziót. Nevelési elveink között kiemelt szerepet kap a beszélgetés, meghallgatás, személyre szóló figyelem.

3.2.3. Egészségre káros szokások mellőzése

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Célunk:

Olyan egészségvédő modellt ismertetünk meg a gyermekekkel, mely későbbi életük során megvédi őket a káros szenvedélyektől.

Feladataink:

A gyermekek megismerjék az egészség megvédéséhez, megerősítéséhez vezető tevékenységeket, a helyes táplálkozás a testedzés, a személyi és környezeti higiénie fontosságát. Legjobb propaganda a jó példa, a helyes életvitel és harmonikus, derűs létünk.

3.3. Szociohigiéniai egészségfejlesztés

A szociohigiéniai egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttélésből adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélésközös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének beszabályozását végzi.

Célunk:

A gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes együttműködésben együttműködésbe való részvételre nevelje.

Feladataink:

Zavartalan, kiegyensúlyozott pedagógiai légkörben harmonikus kapcsolatok alakítása az egyén és a közösség között, a konfliktusok megoldása a személyiség kreatív kibontakoztatásával megfelelő mintát követve- utánzás, azonosulás, belsővé válás után ösztönzéssel, motivációval olyan szokások kialakítása, melyek segítik a más társadalmi közösségbe való beilleszkedést.

3.3.2. Egészségpropaganda

Az egészségpropaganda az egészségpolitikai intézkedések széles körű terjesztését, a szociálpolitikai határozatok, döntések megértését, megkedveltetését, a megvalósításra irányuló mozgósítást jelenti. Ez valamint, az egészségügyi ellátás időben történő igénybevételére való mozgósítás, illetve felesleges igénybevételének elkerülésére irányuló felvilágosítás a feladata. A betegségek korai felismerése, a szűrővizsgálatokra történő mozgósítás, az időszakos és rendszeres gondozás igénybevétele az egyén és a társadalom egészség-védelmének, az egészségfejlesztésnek a feladata. Az óvodában az egészségpropaganda elsősorban a szülők felé irányul segítségével az óvoda valamint a szülői ház egészségnevelésének összehangolására törekszünk (pl: dohányzás, drog, alkoholizmus elleni propaganda, a szív védelme, az egészséges táplálkozásra való figyelem felhívás, stb ...).

Célunk:

A betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.

Feladataink:

Modell értékű felnőtt viselkedési minta nyújtása, egészségpropaganda a szülők körében- az egészségesebb választására való törekvés képességének fejlesztése.

III.2.2. ÓVODÁSOK BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAMJA

A program elnevezése az „OVI-ZSARU” nevet kapta, hisz óvodás korúaknak szól, s főként rendőri segédlettel - közvetítéssel - történő, információ közlésén alapszik.

Óvodás korú - nagycsoportos - gyermekek részére készült, biztonságra nevelő program.

Amikor a gyermek értelmé kinyílik, a világ összefüggéseit újszerűen figyeli meg. Már tudatosítják a rossz cselekvést, annak az esetleges következményét.

A gyerekek óvodás korban még nem kerülnek kapcsolatba a bűnözéssel (elkövetőként), azonban gyakorta áldozatokká válhatnak. Ez elmondható nem csak a közterületen bekövetkezett balesetekre, bűncselekményekre, hanem a lakókörnyezetben előforduló esetekre is. Ezért a korai megelőzés elkerülhetetlen, a figyelemfelhívás fontossága nem kérdőjelezhető meg.

Meg kell ismertetni velük az önállóság lényegét, a felelősségtudatot, s azt, hogyan tudják megóvni magukat a rájuk leselkedő veszélyektől, hisz legtöbbször nem áll majd mellettük olyan felnőtt, akitől megkérdőzhetik, mit kell tenniük egy kialakult helyzetben.

Célunk:

- Az óvodáskorú – elsősorban nagycsoportos – gyermekek biztonság érzetének segítése, erősítése.
- Pozitív viselkedésminták közvetítése.
- Az áldozattá válás megelőzése
- Az „Ovi-zsaru” program beépülése az óvoda minden napjába.

Feladataink:

- Az egyéni ismeretek feltérképezése az áldozattá válással kapcsolatosan, az életkori sajátosságnak megfelelő, és szintű információk átadása a témában.
- A mese eszközeivel úgyermeki nézőpontok megismertetése.
- A témakörök feldolgozása során az áldozattá válással összefüggésbe hozható fogalmak tisztázása, az ok-okozati összefüggések feltárása, melyek a későbbi viselkedésüket befolyásolhatják.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

- A fejlettségi szintnek megfelelő ismeret átadása.
- Türelmes, sok esetben hosszabb rögzülési folyamat beiktatása.
- Pozitív diszkrimináció, a munkák értékelésénél.

A program témakörei

- Ismerkedés szabályai (ki az idegen számunkra, mit mondhatok el idegen embernek magamról és családomról).
- Szabályok, utasítások betartásának fontossága (kinek az utasításait tartjuk be, kinek fogadjunk szót s miért).
- Idegen személlyel történő találkozás, kapcsolat, ajándékfogadás szabályai (utcán, játszótéren, idegen lakásában).
- Egyedüli otthon tartózkodás szabályai (telefonálás, idegen beengedése a lakásba).
- Veszélyes eszközök is lehetnek, nem játékszer (háztartási eszközök, szűrő-vágó eszközök használata, testi épség megóvása)!
- Közlekedés szabályai (gyalog, kerékpárral, utasként gépkocsiba)

III.2.3. KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS MEGALAPOZÁSA

Egészségünket és életünk minőségét nagymértékben meghatározza a bennünket körbevevő természeti és társadalmi környezet minősége. A közösség szemléletformáló erejét kihasználva közvetíthetünk új értékeket és célokat, hogy ezen változtatni tudjunk.

Célunk:

- olyan szemléletet közvetíteni, amely elősegíti, hogy - a gyermekek szeretik és tisztelik az életet, a kulturális és természeti értékeket, valamint őrzik a hagyományokat.
- pozitívan viszonyuljanak a bennünket körülvevő élő és élettelen, természeti és társadalmi környezethez.
- szokásukká váljon a környezetre figyelő, azt megóvó, a harmonikus együttélésre törekvő magatartás.
- hogy a családok életvitele is környezettudatossá váljon a gyermekek szokásai, viselkedése, ismeretei hozadékaként.

Feladataink:

- A gyerekeket arra ösztönözzük, életkori sajátosságaikra építve, hogy környezetüket egységben szemléljék.
- Modell értékű példamutatásunkkal, kihasználva az óvoda és a környezet által nyújtott lehetőségeket-mintát adunk.
- A csoportszobákban élősarkot alakítunk ki, és azok gondozásába a gyermekeket is bevonjuk.
- Érvényre juttatjuk a tevékenységformák közti komplexitást.

A környezettudatos nevelés hatékonyságának érdekében különböző tevékenységeket építünk be az óvodai nevelés mindennapjaiba, hogy a korszerű személetmód és viselkedés gyermekeink magatartásának részévé váljon.

- hulladékgazdálkodás (szelektív gyűjtés, komposztáló működtetése, esővízgyűjtő használata, papírgyűjtés megszervezése), -
- takarékoskodás az energiával (villany, fűtés), -
- takarékoskodás az ivóvízzel, -
- kulturált környezet kialakítása és megőrzése, -
- madárbarát kertünk gondozása, továbbfejlesztése, -
- egészséges étkezés igényének alakítása, -
- környezetbarát takarítókészletek, játékok és munkaeszközök előnyben részesítése, -
- optimista életszemlélet preferálása felnőtteknél, kialakítása a gyermekeknél, -
- megünnepeljük a zöld jeles napokat (lehetőség szerint tapasztalati úton: állatkertbe, múzeumba és évente egyszer nagyobb kirándulásra vihetjük a csoportokat), -
- a családokat is bevonjuk tevékenységeinkbe (elemgyűjtés, óvoda szépítése, Föld napja)
- egészségvédő programok szervezése a gyerekeknek

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

Fogékonyak a természet szépségeire, óvják/védik környezetüket. Társaikkal közösen részt vesznek a hagyományörző tevékenységekben, a növények gondozásában, a madarak etetésében.

Várható eredmény óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretik, tisztelik és óvják/védik környezetüket.
- Odafigyelnek a szelektív hulladékgyűjtésre,

- Takarékoskodnak a vízzel, nem folytatják fölöslegesen. -
- Részt vesznek a madarak etetésében, növények gondozásában. -
- Rá tudnak csodálkozni, és felfedezik a természeti és kulturális értékeket. -
- Örömmel vesznek részt a hagyományörző tevékenységekben. -
- Problémamegoldó gondolkodásra törekszenek, hozzáállásuk pozitív. -
- A Zöld Jeles Napok programjaiban érdeklődéssel, cselekvő aktivitással vesznek részt

III.2.3.1. ZÖLD ÓVODA PROGRAM

A Virág 8.sz. alatti épületünk elnyerte a megtisztelő „Örökös zöld óvoda” címet.

Fontos számunkra a megfelelő érzelmi viszony kialakítása mind a természeti, mind a társadalmi környezetünk iránt, hiszen ez a környezetvédelmi nevelés alapjául szolgál. Megalapozzuk ökológiai szemléletüket az élőlények hasznosságának, a tápláléklánc értelmének megismertetésén keresztül. A kerti munkák során, a növények és állatok gondozása közben megtanulják a felelősségvállalást. Megalapozzuk a „zöld szemléletet” a Föld kincseivel való takarékosság, a fenntarthatóságra való nevelés szemléletét. A természetvédelem fontosságát hangsúlyozó jeles napokat megünnepeljük. Programunkba építjük a „Zöld Óvoda” kritériumrendszerét.

Intézményi szintű zöld jeles ünnepek:

- Autómentes nap→szeptember 22.
- Állatok világnapja→október 04.
- Víz világnapja→március 22.
- Föld napja→április 22.
- Madarak és fák napja→május 10.

Csoport specifikus néhány zöld jeles ünnep:

- Takarítási világnap→szeptember 16.
- Komposztálás ünnepnapja→október 10.
- Kézmosás világnapja→október 15.
- Újrapapír világnapja→március 01.

Célunk:

Természetbarát gyermek csak természetbarát környezetben nevelődhet.

- rendelkeznek pozitív érzelmi kötődéssel környezetük iránt, megtanulják védelmét, az értékek megőrzését, elsődlegesen az óvodán belüli, majd az óvodán kívüli világukban.
- képesek a környezettudatos gondolkozásra, magatartásra a mindennapokban (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás, újrahasznosítás),
- A Zöld Óvoda program kritériumai váljanak a sajátunkká.

Feladataink:

- Minden alkalmat és lehetőséget felhasználunk a fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartás formálására, alapozására. (szelektív gyűjtés, növény-állatgondozás, komposztálás)
- Hangsúlyt helyezünk a természet közeli életszemlélettel a környezet megismerésére, tiszteltetésére, megóvására.

- A természetsarkot a gyermekek bevonásával folyamatosan gondozzuk, alakítjuk, közvetítjük és értéknek tekintjük a zöld óvoda szellemiségét
- A szülők természetvédő magatartását formáljuk (pl. szelektív papírgyűjtésben, valamint a használt elemgyűjtésben aktívan részt vesznek,)

A tevékenység helyszíne

Arra törekszünk, hogy amit csak lehet a helyszínen, a természetben figyeltessünk meg, így szerezzenek cselekvően tapasztalatokat a gyermekek.

Belső környezet

A hallban sziklába épített akváriumot telepítettünk, mely lehetőséget nyújt a halakról, vízinövényekről való folyamatos gondoskodásra.

A családokat eseményekről, aktuális témákról a „Zöld Óvoda Faliújságon” keresztül tájékoztatjuk intézményi szinten.

A csoportszobákban folyamatos a szelektív hulladékgyűjtés.

Az óvoda udvara

Ősszel a madárodúkat kitakarítjuk, télen pedig a hideg beálltával kihelyezzük a madáretetőket, magokból, faggyúból madárkalácsot készítünk, folyamatosan gondoskodunk eleségről, itatásról.

Az évek során beépül személyiségjegyeik közé az a szemlélet, hogy - úgy éljek, hogy ne zavarjam más élőlény életét, úgy éljek, hogy másoknak is helye legyen körülöttem, hiszen az ember része a körülötte lévő világnak.

A külső környezet

Begyakorolják a gyűjtő munka szabályait (csak azt hozzuk haza, amit "elenged" a természet. Inkább a helyszínen lerajzoljuk, "lefényképezzük", megvizsgáljuk, könyvben megnézzük, mint hogy elvegyük a természettől).

Célunk a természeti és az épített környezetben való tájékozódás képességének fejlesztése, a természetszerető magatartás gyakorlása s az értékeket meglátó, védő viselkedés kialakítása.

III. 3. ÉRZELMI, ERKÖLCSI, KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó otthonos, szeretett teljes, befogadó légkörben bontakoztatjuk ki gyermekek a személyiségét. A derűs alaphangulat tevékenységre serkent, megalapozza az érzelmi kötődést, ösztönző társkapcsolatok alakulását.

Az óvodába lépés időszakában a gyerekekkel való közvetlen kontaktus, és a családdal való együttműködés segíti a beszoktatást.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodai környezettel, társaikkal, és az óvónőkkel. Ez az átmeneti időszak a szülő jelenlétében mindaddig tart, míg a gyermeknek erre szüksége van. Ha a csoport életét nem zavarja a szülő, nem zárkózunk el az alkalmankénti ott-tartózkodásától sem. Ezáltal belülről is látják az óvodánk mindennapjait, és bepillanthatnak az óvodapedagógus nevelőmunkájába. Így munkánk folyamatos együttműködési

alapot tud teremteni az óvoda és a család között. A család érzelmi biztonságából kikerülő gyermek könnyebben találja meg helyét új környezetében, fokozatos beszoktatással.

Az óvoda iránti pozitív érzelmek kialakulása állandó értékrend; a tapintat, a törődés, a szeretetteljes fogadtatás nemcsak óvónőink, hanem az óvoda minden dolgozója számára fontos. Mindezek elősegítik a közösségen belüli szokások alakítását, normák elfogadását. Elsősorban a gyermek érzelmeit kell figyelembe vennünk, megértenünk. Magyarázatunkban a dolgok pozitív oldalát jelenítjük meg.

Az ünnep örömet bensőségebbé teszi óvónőink közös hangszeres muzsikája, éneklése, mesedramatizálása, bábozása.

Fontos számunkra a kialakult gyermek-barátságok segítése, erősítése. Ezekben, a kapcsolatokban tanulja meg a gyermek, érzelmi elfogadásból, saját akaratát alávetni másoknak.

A gyermekek számára természetessé válik az évek során, hogy minden gyermek más. Más egyéni és külső tulajdonságokkal rendelkezik, s így egyéniségével, és különbözőségével együtt elfogadható, szerethető. A szociális érzékenység kialakulása segíti a másság elfogadását. Kialakul a gyermek véleménye másokról, és önmagáról.

A gyermek ismerkedjen és gyakorolja a közösségen belül az alá- fölérendeltségi viszonyokat, konfliktuskezelést és megoldást, kompromisszumok kötését.

Célunk:

- Az óvodában minden gyermeket érzelmi biztonság, állandó értékrend, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegyen körül, ahol élmény együtt lenni, tevékenykedni.
- A szocializáció folyamatában a gyermekek szociális érzékenységének, képességeinek, tulajdonságainak, egyéni érdekeinek kibontakoztatása a közösségen belül.
- A bővülő tapasztalatok, a szélesedő kapcsolatok által az érzelmek differenciálódásának megnyilvánulása, erősítése.
- A természeti-, emberi-, tárgyi környezet esztétikájának, értékeinek felfedeztetésével, a környező világgal való pozitív töltésű érzelmi viszony megalapozása.
- Az óvoda a gyermekek nyitottságára építve értéket közvetít a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődéshez.

Feladataink:

- Példát mutatunk kommunikációnkkal, bánásmódunkkal és viselkedésünkkel a gyermekek és szüleik számára egyaránt.
- Kialakítjuk az együttélés normáit, szokásait és elősegítjük az azokhoz való alkalmazkodást. Figyelünk ezek következetes betartására, segítjük a szociális érzékenység fejlődését.
- Természetes társas szükségleteikre építve megismertetjük őket a társas érintkezési formákkal és konfliktuskezelési módokkal. Igyekszünk kialakítani bennük a toleráns viselkedés alapjait, a különbözőség elfogadását tisztelettel.
- Együttműködési képességalapozása, a korosztálynak megfelelő szociális magatartás kialakítása
- Erősítjük az egymáshoz való kötődést, a gyerek-gyerek, gyerek-felnőtt kapcsolatában.
- A barátságos, családias, szeretetteljes, nyugodt légkör megteremtésével érzelmi biztonságot nyújtunk.

- Közös, örömteli élményekre épülő tevékenységek megszervezésével biztosítjuk a közösségi magatartás fejlődését, a másokra figyelmet, különbségek elfogadása tisztelete a segítségadás és segítség elfogadását. Jelentős szerepe van ebben a (születésnapok megünneplésének), a csoport hagyományok és az óvodai hagyományok ápolásának.
- Segítjük az élménybefogadás képességének fejlődését, a gyermekek igényeihez igazodóan nyújtunk lelki törődést, biztatást, megerősítést.
- Fejlesztjük erkölcsi (együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, segítőkészség stb.) és akarat (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat stb. tulajdonságait).
- A gyerekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek figyelembe vétele a közösségen belül a csoport normáinak megfelelően.
- Az óvodapedagógus és a munkáját segítő dolgozó elsőszámú modell, leghatásosabb példa, ezért fontos számunkra az esztétikus megjelenésünk, az utánzásra alkalmas viselkedéskultúránk, beszédstílusunk, kommunikációnk, és bánásmódunk.
- Feladatunk a nehezen szocializálható, hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, közösségbe való beilleszkedésének segítése.
- Megismertetjük a gyerekeket az erőszakmentes konfliktuskezelés technikájával, támogatjuk a sérelmek elmondását, saját álláspont kifejtését, visszajelzést adva viselkedésmódjukról, segítjük, hogy könnyebben alkalmazkodjanak az elvárásokhoz.
- Oldjuk a felmerülő feszültségeket, gátlásokat, szorongásokat.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

Kiemelt feladatunk, hogy az óvodába érkezés pillanatától pozitív érzelmi hatások érhessék a gyermekeket, olyan légkört teremtsünk, ahol a gyermekek megnyílhatnak, ahol kialakul bennük a bizalom mind a felnőttek, mind a gyermekek iránt.

A rendszeresen szervezett közös élmények kiemelkedően fontosak a sajátos nevelési igényű gyermekek közösségi, szocializációs nevelése terén, hiszen egy zenés foglalkozás vagy az óvodai műsorban való szereplés közben, elmosódnak a gyermekek közötti különbségek.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végére:

- Tisztelettudóan viselkednek a felnőttekkel.
- Természetes szükségletté válik a közös tevékenységben való aktív részvétel és segítségnyújtás.
- Társas kapcsolataikban magatartásukat egészséges én érvényesítési törekvés jellemzi, képesek a megegyezésre, érzelmeik elemi kontrollálására.
- A társakért, a csoportért felelősséget éreznek.
- Ismerik a szűkebb környezetüket, képesek rácsodálkozni a természet szépségeire, óvó-védő magatartásukkal megbecsülik hazánk értékeit.
- Ragaszkodnak a csoporttársaikhoz és a csoportban dolgozó felnőttekhez
- Igénylik a csoportban kialakult szokásrendszer alkalmazását
- Türelmesen meghallgatják a felnőtteket és társaikat
- Érdeklődnek társaik iránt, meghallgatják őket, elfogadják, tolerálják a különbözőségeket, a sajátos tulajdonságokat.

- Az udvariassági formák betartásával kommunikálnak.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartásformát.

III.3.1. KONFLIKTUSKEZELÉS AZ ÓVODÁBAN

A szociális készségek gyermekkorban fokozatosan alakulnak ki és az életünk során ennek a terület kialakulása tart a legtovább.

Az óvodai konfliktusok kialakulása gyakran a gyermek szociális fejlettségének, kapcsolatteremtő készségének hiányosságaiból adódnak. A konfliktusmegoldó készség, a sikeres társas kapcsolataink, eredményes cselekedeteink és kiegyensúlyozott lelkivilágunk egyik fő pillére.

A gyermeki közösségben való részvétel fejleszti a mások iránti érdeklődést, másrészt lehetőséget ad a versengésre. Ez természetesen összeütközésre ad alkalmat, törekszünk a legjobb megoldásra. Arra biztatjuk a gyermekeket, hogy konfliktusaikat lehetőség szerint próbálják meg egymás között megoldani.

Célunk:

- A gyermekek szociális képességeinek lehető legpozitívabbá formálása.
- A kapcsolatteremtő képesség hiányosságainak csökkentése.
- Sajátítsák el a gyerekek a vereségmentes problémamegoldás technikáit, erősödjenek társas kapcsolataik, empátiás készségük.

Feladataink:

- Önálló konfliktusmegoldásra ösztönzés, saját tapasztalatok megélésére törekvés.
- A kialakult konfliktusnál csak szükséges esetben szólunk bele a megoldásba.
- A szociális készségek fejlesztése, alakítása változatos eszközökkel (pl: mese, báb, drámajáték).
- Pozitív példaadás a mindennapokban.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus, lehetőleg feszültségtől mentes légkör megteremtése.
- Különböző technikákat közvetítünk a gyerekek számára, mutassuk meg azokat a viselkedésmódokat, amelyeknek segítségével a jövőben elkerülheti, illetve megfelelő módon kezelni tudja problémáit, konfliktusait.
- Sajátítassuk el a gyerekekkel a vereségmentes problémamegoldás technikáit, erősödjenek társas kapcsolataik, empátiás készségük.
- Támogassuk a gyermek bizalommal és tapintattal konfliktusmegoldásaira irányuló kísérletében
- Nagyon pontosan körülhatárolt viselkedésmintát nyújtsanak

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek alkalmassá válik a kisebb konfliktusok önálló megoldására.
- Kompromisszumra képessé válik a gyermek.
- Különbséget tud tenni pozitív és negatív viselkedési forma közt.
- Esetenként meggyőzhető logikus érvekkel.

- Elviseli és megbirkózik a konfliktusok okozta sérelmekkel.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

- A szokásrend kialakításánál legyünk figyelemmel a sajátos nevelési igényű gyermekek képességeire is.
- Segítsük a gyermeket abban, hogy megértse, elfogadja a csoport szokás és szabályrendszerét.
- Az állapothoz igazodó elvárásokat támasszunk felé, növeljük önbizalmát.
- Segítsük társas kapcsolataik alakulását.

III.3.2. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK

Hagyományaink az óvodai élet mindennapjaitól kiemelkednek. Ünnepeink külsőségekben és tartalmukban olyan visszatérő élményeket jelenthetnek gyermekeinknek, amelyek erősítik közösségi érzésüket olyan élmények biztosításával, amelyek az éntudat mellett a magyarság tudatát is alapozzák.

Az ünnepre való készülődés a gyermek korának, képességeinek megfelelően közös tevékenység, melyben együtt tervezünk, szervezünk, készítjük a hagyományokat idéző jelképeket.

Célunk:

- Célunk biztosítani a gyermekek számára a tevékenységeknek és a társas kapcsolatnak az a rendszerét, amelyben személyiségfejlődésük pozitív irányba mutat.
- A magyar nyelv szépségének, kifejezőképességének megismertetése.
- A magyar népi kultúra ápolása, a hagyományörzés korosztálynak megfelelően
- Ünnepkörök

Feladataink:

- Közösben készülni az ünnepekre
- Az ünnep fényét emeli az alkalomhoz illően feldíszített óvoda.
- A programok erősítsék a gyermekekben a hagyományok tiszteletét, az összetartozást, a közösségi érzést, az egymásra való odafigyelést.
- Könnyítsük meg a beilleszkedés folyamatát.
- A kulturális identitás, társadalmi integrálás, a magyar nyelv használata, tolerancia a másság megismerésében.
- Közös élményszerzés biztosításával ünnepek, hagyományok megismertetése életkori sajátosságokhoz igazítva.
- A hagyományok ápolása közben az együttjátszás, együtt munkálkodás, tervezgetés tegye örömtelivé a várakozás időszakát.
- Érezzék a gyermekek a hétköznapi és az ünnepnapok váltakozását, ritmusát, éljék át a hagyományos ünneplést a népszokások megismerése által. A szokások újraélesztésével törekedni kell arra, hogy hiteles hagyományt adjunk át.
- erkölcsi tulajdonságok fejlődését a szokásrendszer megállapítását segítjük.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

A sajátos nevelési igényű gyermekekkel közös élmények megélése. tükröződik irántuk a megértés, elfogadás, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség.

Közös tevékenykedtetéssel segítsük a gyermekek közösségi érzésének erősítését, erősítsük az összetartozás érzését, az egymásra való odafigyelést.

Eseménynaptár

Az éves munkaterv előírásai szerint.

III.4. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

*"Hipnotikus hatása van a szónak.
A gyermekeknek mindegyik szimbólum.
Ami a felnőttnek eszköz, az neki varázsos játék".*

/ Kosztolányi Dezső /

A nyelv, az anyanyelv gyermekeink személyiségének lényeges formáló tényezője. A nyelv segíti a környezetbe való beilleszkedésben, az életformák, a viselkedési szabályok megismerésében. Így a szocializáció folyamán az anyanyelv a környezettel való érintkezés, az önkifejezés, a gondolkodás legfőbb eszközévé válik.

Az anyanyelv elsajátításának első színtere a család, mely döntően befolyásolja a gyermekek anyanyelvi kultúrájának kialakulását. Az óvodába lépő gyermekek már rendelkeznek bizonyos fokú kommunikatív képességgel, ami minden kisgyermeknél más és más szintű. Ezért elengedhetetlen a család nyelvi kultúrájának megismerése, melyet minél több találkozással, beszélgetéssel valósítunk meg.

A gyermeknek az óvodai társas környezetre, társas kapcsolatokra is szüksége van ahhoz, hogy létrejöhessen a teljes értékű emberi beszéd. Nyelvi fejlődésüket pozitívan befolyásolja a gyermekre figyelő, jó beszédpéldát adó, választékosan kifejező nyelvi magatartásunk.

Törekszünk arra, hogy verbális és metakommunikációs közléseink összhangban legyenek, mert így lesz hiteles a mondanivalónk. Közlőnivalónk igazságérzete, érzelmi töltése a tekintetben, a testbeszédben jut kifejezésre. Különös gondot fordítunk az érzelmek kinyilvánítására (testi közelség, simogatás, érintés, mimika). Olyan oldott, szeretetteljes, szóbeli közlést kiváltó légkört teremtünk, amelyben fejlődik és fejleszthető a gyermekek természetes közlési vágya, kapcsolatteremtő beszédkézsége és kifejezőkészsége. Valljuk, hogy az ilyen elérhető minta és légkör a nyelvelsajátítás feltétele. Az anyanyelv használata végig kíséri óvodánk mindennapi életét, beépül a gyermekek tevékenységeibe, megnyilvánulásaiba, a társakkal és a felnőttekkel való kapcsolataiba. Valamennyi tevékenységet átszövi.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel – az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Célunk:

- A gyermekek váljanak alkalmassá szűkebb és tágabb környezetükben egyaránt a kapcsolatfelvételre, kommunikációra, önkifejezésre
- Beszédük legyen érthető, nyelvtanilag helyes, választékos
- Rendelkezzenek az életkoruknak megfelelő verbális és nonverbális eszköztárral
- Ismerjék meg a magyar nyelv szépségét, kifejező erejét
- Ismerjék és alkalmazzák az anyanyelvünk által megkívánt udvariassági formákat

Feladataink:

- A gyermekek nyelvi kompetenciáinak, általános ismereteinek feltárása
- Elfogadó, biztonságot nyújtó, beszélő környezet megteremtése
- A gyermekek és felnőttek közötti kapcsolatfelvétel segítése, támogatása
- Modell értékű beszédpélda adása
- A gyermekek biztonságos önkifejezésének, kommunikációjának megalapozása, a beszédkedv fenntartása
- A beszédészlelés, beszédértés, szövegértés fejlesztése
- A beszéd formai és tartalmi elemeinek gazdagítása, szókincsbővítés (környezettudatossággal kapcsolatos kifejezések is)
- A pszichikus funkciók fejlesztése, mozgásfejlesztés
- Együttműködés a szülőkkel, gyógypedagógussal, munkatársakkal
- Gyermekeink személyiségfejlődésének segítése személyre szabott, pozitív értékeléssel
- Az egyéni képességeknek megfelelő, differenciált foglalkozás a nyelvileg hátrányos helyzetű, a fejlesztendő és kiemelkedően fejlett gyerekekkel

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

Olyan nyugodt légkör kialakítása, ahol fejlődik a gyermek beszédkedve, beszédértése. Szakemberek bevonásával az anyanyelvi készségek, képességek fejlesztése.

A kommunikációs készség fejlesztésére tudatosan felhasználjuk a játékot, megőrizve annak spontán jellegét. A hétköznapi beszédhelyzetekkel, az élményszerző alkalmakkal, a környező világ felfedeztetésével és anyanyelvi játékokkal gazdagítjuk a gyermekek aktív és passzív szókincsét, fejlesztjük a helyes mondatszerkesztést, a beszédészlelés és beszédértés képességét. A fejlesztő anyanyelvi játékok szervezésekor ügyelünk arra, hogy szórakoztatóak, játékosak legyenek, s ne váljanak unalmas nyelvhasználati gyakorlattá.

Legfontosabb feladatunk a gyermekek beszélővé és hallgatóvá nevelése. Figyeljenek oda mások beszédére. Merjenek mások előtt megnyilvánulni, szerezzenek a beszédben jártasságot.

Az anyanyelvi nevelés fejlesztő hatása óvodai nevelésünk valamennyi tevékenységformájában komplex módon valósul meg.

Az értelmi képességek fejlesztése érdekében biztosítjuk gyermekeink számára az önálló tapasztalatszerzési lehetőségeket. Ezeket bővítve, rendszerezve lehetővé tesszük a különböző élethelyzetekben, tevékenységekben való gyakorlásukat. Ezáltal elősegítjük kreativitásuk fejlődését is. Építünk a gyermekek érdeklődésére, élményeire, meglévő tapasztalataira. Változatos

tevékenységek felkínálásával biztosítunk számukra új élményeket, tapasztalatokat természeti és társadalmi környezetükről egyaránt.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A beszéd használatára igényesek, örömet jelent számukra a verbális kifejezés
- Érthetően, folyamatosan, összefüggő mondatokkal képesek kifejezni önmagukat
- Minden szófajt használnak, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak
- Életkoruknak megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni magukat
- Megfelelő szókinccsel rendelkeznek, amely lehetővé teszi gondolataik érthető kifejezését
- Képesek türelmesen végighallgatni beszélőtársuk mondanivalóját, párbeszédet folytatni.
- Ismerik és használják az udvariassági kifejezéseket
- Nonverbális eszközökkel színesítik közléseik tartalmát
- Tisztán, artikulálva beszélnek
- Igénylik a mesét, szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak
- Vizuális, auditív, mozgásos érzékelésük, észlelésük valamint a keresztcsatornák működése koruknak megfelelő
- Képesek térbeli viszonyokat felismerni, megnevezni
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett hangsúlyosabbá válik a szándékos bevésés és felidézés
- Megjelenik a tartalmában, terjedelmében fokozatosan növekvő szándékos figyelem
- A cselekvő szemléletes és szemléletes képszerű gondolkodás mellett felfedezhető az elemi fogalmi gondolkodás

III.5. A migráns, a menekült gyermekek fogadása, az interkulturális neveléséből adódó feladatok

Felkészülés a gyermek fogadására

Az óvónő felkészülése a szülőkkel és a gyermekkel való kapcsolatfelvétellel kezdődik. A későbbiekben a gyermek kultúrájával, vallásával, nemzetiségével kapcsolatos információkat is össze kell gyűjtenie, szükség esetén utána kell olvasnia. Ezek az információk hozzásegítik ahhoz, hogy jobban megérthesse a gyermek viselkedését, meghatározhassa a pedagógiai beavatkozás lehetséges irányait.

Tanácsos ezeknek az információknak egy részét a csoportban dolgozó dajkával is megismertetni.

- *Az érkező gyermek empátiás fogadása*

A migráns gyermek kezdeti viselkedését meghatározza aktuális érzelmi beállítódása és előzetes szocializációs tapasztalatai:

- A migráns kisgyermek, amikor bekerül a számára teljesen idegen környezetbe, egyedül lévőknek, kirekesztettnek érzi magát.
- Nem érti a körülötte lévő felnőttek és gyerekek beszédét, és őt sem értik a többiek.
- Fél az ismeretlentől, a változástól, a bizonytalanságtól.
- Vallási okból előfordulhat sajátos étkezési szokás, ettől úgy érzi, ő más, mint a többi kisgyerek.
- Általában a család szociálisan is rászorult, ezért a többi kisgyermekhez viszonyítva hátrányosabbnak érezheti magát.

A kezdeti időszakban a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése. Az eltérő nyelv, szokások, viselkedési módok, étrend elfogadtatása, értékként való bemutatása szükséges a többségi gyermekek számára. A más kultúrákról, a vallásokról, a bőrszínről, az etnikai különbségekről szóló, életkornak megfelelő ismeretek bemutatása apró lépésekben, a gyermekek érdeklődési körét (játék, mese, vers, ének, zene, tánc) figyelembe véve valósítható meg.

A migráns gyermeket segíteni kell a magyar nyelv elsajátításában, melynek leghatékonyabb eszköze a játék, tere pedig maga a közösség.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen jár óvodába.
- A gyermekcsoport egyenrangú tagjának érzi magát.
- Szívesen játszik társaival és a csoporttársak is keresik a társaságát.
- Képes a szükségleteit megfogalmazni.
- Megérti a magyar szavak jelentését, szavakat, tömondatokat képes magyarul kimondani.

III.6. A három év alatti gyermekek gondozása, nevelése

„Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (2011. évi CXCV. törvény 8.§ (1))”

A gondozás-nevelés alapelveinek megvalósulása:

- a gondozás-nevelés egysége,
- a gyermek életkori-és egyéni sajátosságai,
- a személyi-és tárgyi környezetének állandósága,
- az önállósodáshoz szükséges megfelelő idő biztosítása, a gyermekek ösztönzése,
- a pozitív megnyilvánulások támogatása,
- az ismétlődés, rendszeresség a tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményezi, ezzel növeli a gyermekek biztonságérzetét,
- alkalmazkodó képességük fokozatos terhelése, pedig lehetővé teszi a változások zökkenőmentes elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását,
- a gyermek személyiségét, az egyéni és életkori sajátosságait figyelembe véve van kialakítva a napirend,
- odafigyelünk arra, hogy egységes nevelői hatások érvényesüljenek a gyerekeket, és úgy gondoljuk, ennek alapja az egymáshoz való őszinte odafordulás és alapvető erkölcsi normák

A három év alatti gyermekek óvodai gondozás-nevelés feladatai:

- Az egészséges életmód kialakításában fontosnak tartjuk az egészséges és biztonságos környezet megteremtését, szükségleteik maximális kielégítését, kultúrhygiénés szokások

kialakítását, ezt mind úgy tesszük, hogy a gyermek egészséges testi fejlődését ezzel elősegítsük.

- Óvodánkban biztosítjuk a derűs légkört, óvodapedagógus-gyermek közötti szeretetteljes érzelmi biztonságot jelentő kapcsolatot. Elősegítjük az egészséges én tudat kialakítását, társas kapcsolatok alakulásában odafigyelünk a nyitottságra, empátiára és a tolerancia fejlődésére. Az érzelmi fejlődést és a szocializációt az óvodapedagógussal és társakkal közös élmények szerzésével segítjük elő.
- A tevékenységeket úgy szervezzük, hogy megfeleljenek a gyermek életkorának, érdeklődésének. Odafigyelünk a megismerési folyamatok fejlődésének segítésére önálló aktivitás és kreativitás támogatásával, sok ismeret nyújtásával, a gyermek tevékenységét támogató odafigyeléssel.

III.7. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek nevelése

A tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek az Nkt. 4. §-a szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermekek.

Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek: az a gyermek, tanuló, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti **általános járóbeteg-szakellátásban** vagy az Eütv. 91. §-a szerinti **általános fekvőbeteg-szakellátásban** részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben, tanévben a 36 nevelési napot, tanítási napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben nem tud részt venni, illetve tankötelezettségét iskolába járással nem tudja teljesíteni.

A tartós gyógykezelés alatt álló **gyermek szülei kérhetik a gyermek felmentését az óvodakötelezettség alól.** Ha az eljárásban szakértőt kell meghallgatni, csak az óvodavezető vagy a védőnő, továbbá tartós gyógykezelés alatt álló gyermek esetében az általános járóbeteg-szakellátásban vagy az általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos rendelhető ki.

Ha a tartós gyógykezelés alatt álló gyermeket az Nkt. 8. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint a felmentést engedélyező szerv (a fővárosi és megyei kormányhivatal általános illetékességgel eljáró járási hivatala) az óvodai foglalkozáson való részvétel alól felmentette, **az óvoda a szülő részére**

- tanácsadást,
- konzultációt **biztosít**, továbbá
- terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén **továbbirányít** a pedagógiai szakszolgálathoz vagy más szakellátást biztosító intézményhez.

A gyermek személyi anyagába fel kell tölteni a gyermek tartós gyógykezelésére vonatkozó, továbbá a gyermek speciális köznevelési ellátásához elengedhetetlenül szükséges szakértői véleményeket, fejlesztési és rehabilitációs terveket, pedagógiai véleményeket, feljegyzéseket, szakorvosi és iskolaorvosi diagnózisokat.

III.8. Speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások meghatározása

„Ha a felmentést engedélyező szerv azért engedélyezi a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, vagy a szakértői bizottság azért javasolja a tankötelezettség megkezdése alóli felmentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő előtt a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben való részvételét, mert a gyermek sajátos nevelési igényű, vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, akkor a gyermek számára az óvoda a szakértői bizottság által javasolt fejlesztéseken túl, a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló, az óvodai nevelés időkeretébe ágyazott célzott foglalkozásokat biztosít.” (Nkt 45§ (2a))

Szerencsés helyzetben vagyunk, hisz azok a gyermekek, akik még egy évet óvodában maradnak, egy részükre külön kialakított, úgynevezett 4. éves nagycsoportba járhatnak.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére iskolakezdésre felkészítő foglalkozásokat biztosítunk, az egyéni fejlesztés céljait és feladatait a gyermekek fejlesztésére vonatkozó általános célrendszer figyelembevételével fogalmazzuk meg. Ezek a foglalkozások a 4. éves nagycsoportosok mindennapi óvodai életük részeként vannak jelen.

A gyermekek számára érthető, és betartható szokásokat, szabályokat és feladatokat tervezünk, melynek szerves része a lassabban fejlődő, gyermekekre való figyelés és feladatadás. Az együttműködés, segítségnyújtás módját, mértékét a csoporttársak részéről történő elfogadást, személyes példánkkal alakítjuk. határozzák meg.

Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani és hozzáférhetővé kell tenni. A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja, a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy a nehézségekkel küzdő kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti. A gyermek iránti elvárást nehézség vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek nehézségének, pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta, pszichológus, orvos együttműködése szükséges.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

IV. 1. HELYZETELEMZÉS

A Virág Árok Óvoda épületei Budapesten, a második kerületben, a forgalomtól távolabb, a Pasarét fölött a Törökvész déli lejtőjén találhatók. Hajdan reprezentatív villa, és családi villaként működtek. Napjainkban, többszöri átalakítással sajátos stílusú, egyedi, korszerű, tágas, barátságos, hívogató gyermekintézménnyé váltak. Az épített és a hozzájuk tartozó természeti környezeti elemekkel együtt, sajátos pedagógiai mikroklímát nyújtanak, az óvodába járó gyermekeknek.

IV. 2. TÁRGYI FELTÉTELEK

A mindenkori törvénynek megfelelően folyamatosan szerezzük be a pedagógiai programunkhoz szükséges eszközöket. A fenntartó támogatása és az óvónők sikeres pályázata, valamint az óvoda alapítványának bevétele teszik lehetővé tárgyi feltételeink folyamatos bővítését, a célkitűzéseink megvalósítása érdekében. Ezek:

- udvari mozgásfejlesztő mászóka tervezése és felépítése,
- különböző készségeket, képességeket fejlesztő játékok bővítése,
- a gyermekek fejlesztését szolgáló eszközök bővítése (tornaterem, nagyítók, hangszerek, mikroszkópok,
- a szakkönyvek gazdagítása korszerű, naprakész, minden témát érintő könyvekkel.

A technikai felszereltség megfelelő: számítógép, fénymásoló, telefon, fax, internet, tablet áll rendelkezésünkre. Az óvodapedagógusok az intézmény IKT eszközeit rendszeresen alkalmazzák a nevelő-oktató munkájukban, az eszközök kihasználtsága, foglalkozásokon való alkalmazása nyomon követhető a tervezésben (csoportnaplóban).

Megfelelő munkakörnyezet biztosítását, olyan helyiségek létrehozását ahol nyugodt körülmények között szervezhetünk logopédiai és fejlesztő foglalkozásokat, szülői és testületi megbeszéléseket.

IV. 3. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

A Köznevelési Törvény, illetve az Önkormányzat költségvetésének függvényében változnak a személyi feltételek.

Elsődleges szempontunk, hogy minden munkakörre megfelelő szakmai végzettség mellett, a folyamatos továbbképzés legyen a kollega célja.

Az intézmény rendszeresen felméri a szükségleteket, így reális képpel rendelkezik a nevelő-oktató munka humán erőforrás szükségletéről.

- A humán erőforrás szükségletben bekövetkező hiányt, a felmerült problémákat idejében és folyamatosan jelezzük a fenntartó számára.
- A pedagógiai munka megszervezésében, a feladatok elosztásában a belső motiváltság, a szakértelem és az egyenletes terhelés kiemelt hangsúlyt kap.
- Elsődleges szempont, hogy a pedagógusok végzettsége, képzettsége megfeleljen a nevelő, oktató munka feltételeinek, az intézmény deklarált céljainak. Ezt már az új munkaerő kiválasztásánál és a továbbképzési terv elkészítésénél is figyelembe vesszük.
- Ötévente készítjük továbbképzési programunkat, melynek elkészítése a munkatársak bevonásával, az intézményi szükségletek és az egyéni életpálya figyelembe vételével történik.
- Folyamatosan nyomon követjük a továbbképzési programban és a beiskolázási tervben leírtakat, ha szükséges, akkor korrigáljuk.
- Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.

- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
- A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Minden pedagógus folyamatosan eleget tesz a törvény által előírt 120 órás továbbképzési kötelezettségének. A továbbképzési terv elkészítésénél figyelembe vették az intézmény programját támogató elképzeléseket és a pedagógusok egyéni érdeklődését, karrierépítését.

A mindennapi élet szervezését és lebonyolítását a törvényben előírt végzettségű és létszámú személyzet biztosítja.

A gyermekek fejlesztését az alábbi szakemberek segítik:

- ☞ logopédus
- ☞ pszichológus
- ☞ gyógypedagógus
- ☞ fejlesztő pedagógus
- ☞ gyógytestnevelő

IV. 4. HETIREND, NAPIREND

A napirend és a heti rend tervezésénél, szervezésénél biztosítjuk a feltételeket, a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységekhez. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez, a gyermeke egyéni szükségleteihez, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. Az egész nap során érvényesülnie kell a folyamatosságnak és a rugalmasságnak. A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítását és a szabad játék kiemelt szerepét tartjuk szem előtt. A heti rendet és a napirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

A napirend szerinti tevékenységeket a csoportnapló tartalmazza (ovikréta)

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban

naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A napi tevékenységek összesen 45 perc időtartamban kerülnek megtartásra.

A napirend összeállításának elvei:

- A gyermekek napirendjét stabilitás és rugalmasság jellemzi. Az állandóságot és a stabilitást az azonos időpontban visszatérő tevékenységek biztosítják /étkezés, pihenés, szabad játék, választható tevékenységek/
- A gyermeke egyes csoportban történő elhelyezését a gyermekek életkora, a meglévő csoportok létszáma és szülők igényei szerint biztosítjuk.

A heti rendet a pedagógusok a csoport fejlettsége és a célok figyelembevételével állítják össze, melyet a csoportnapló tartalmaz.

A heti rend összeállításának szempontjai:

- változatos tevékenységek kövessék egymást
- heti egy alkalommal a mozgás, mint kötelező foglalkozás jelenjen meg
- a témához kapcsolódóan, élménynyújtás, tapasztalatszerzés, kirándulás
- csoportok összehangolása
- Minden terület jelenjen meg a hét valamely napján, a célokhoz, feladatokhoz igazodóan.

IV. 5. INTEGRÁLT ÓVODAI NEVELÉS

„Meg kell tanulnunk a gyermek szemével látni és fülével hallani

Meg kell tanulnunk a gyerekek élményvilágának a szintjén beszélni. Meg kell tanulnunk mindennek előtt azt, hogy ráálljunk a gyermek érzelmi hullámhosszára, megéljük emocionális történéseit, elfogadjuk vágyait, tiszteljük fantáziáját, s mindezzel elősegítjük a szabad kommunikációt, a nyitott egyéniség kibontakozását. Ennek feltétele pedig kevesebb, mint a gyermekbe vetett bizalom, az iránta érzett felelősség, amelyből nyílt és derűs légkörben, ésszerű szabályok között, a gyermek felelőssége kicsírázik.”

/Mérei Ferenc/

Intézményünkben vállaljuk annak az Sajátos Nevelési Igényű (SNI) gyermeknek az integrációját, aki hallássérült, vagy beszéd fogyatékos. Vállaljuk a tehetségazonosítás feladatát, szakemberek bevonásával a kiemelt képességű gyermekek támogatását, segítségét. Az integrációt az egész nevelőtestület vállalja, biztosítva a nem pedagógus dolgozók részéről is a nyugodt érzelmi támaszt nyújtó légkör megteremtését. Az SNI gyermekek fejlesztendő területeinek megfelelő stimulációt és kondicionálást, a fejlesztés folyamatosságát, rendszerességét biztosítani kell.

Célunk:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése a többi óvodással együtt azonos óvodai csoportban, a programban meghatározott elvek és célok szerint, biztosítva részükre a speciális fejlesztés lehetőségét.
- A pozitív szemlélettel, a személyiséget megerősítő attitűddel elősegíteni azoknak a kiemelkedő képességeknek a feltárását, további megerősítését, melyek kibontakoztatása a fejlődés, érés során tehetségké alakulhatnak.

Feladataink:

- a hosszantartó megfigyelés, felfedezés, megerősítés.
- a gyermeki képességek kibontakoztatása, a tanulás iránti érdeklődés felkeltése.
- tehetségazonosítás során feltérképezzük a gyermekben az adottságokat, képességeket, kreatív gondolkodásuk jellemzőit.
- Egyéni fejlesztési terv készítése.

/Amennyiben a szakértői és rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján a diagnózis BNO kóddal szerepel a fejlesztési tervet a gyógypedagógus készíti el a jogszabályban előírt formanyomtatvány alkalmazásával.

Amennyiben BNO kód besorolás nem szerepel a diagnózisban óvodapedagógus, készíti el az egyéni fejlesztési tervet./

Az integrálás feltételei:

- Az illetékes szakértői bizottság véleménye alapján óvodai nevelésben részt vehetnek.
- Társak között nevelhetőek, önmagukra illetve társaikra nem jelentenek veszélyt.
- Közös tevékenységbe részben vagy teljesen bevonhatóak
- Szükségleteiket képesek jelezni a társak és az óvodapedagógusok felé
- Elemi szinten, óvodapedagógusi segítséggel el tudják látni magukat
- Kommunikációs kapcsolatot tudnak teremteni az óvodapedagógusokkal, társaikkal, illetve kontaktust lehet teremteni velük
- Beszédértés, szájról olvasás, hallási figyelem, emlékezet, érthető kiejtés kialakítása
- Nyelvi kommunikáció megindítása, szókincsbővítés, konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszer használata szurdopedagógus segítségével
- Anyanyelvi nevelést középpontba állító, speciális terápiákat alkalmazó intenzív, komplex nevelés biztosítása. /diszlexia, diszkalkulia, diszgráfia prevenció, grafomotoros fejlesztés, mozgás, vizuomotoros fejlesztés/

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

Minden gyermeknél egyénre szabott, előre nem tervezhető, a fejlődés ütemétől függ.

Az iskolába lépés feltétele minden SNI-s gyermek esetében a az illetékes Szakértői Bizottság véleménye.

IV. 6. PEDAGÓGIAI NEVELÉSI PROGRAM BEVÁLÁS VIZSGÁLATÁNAK MÉRÉSE, ÉRTÉKELÉSE

Célunk:

Mindig aktuális a törvényeknek megfelelő, korszerű pedagógiai eljárásokat követő, aktuális, jól használható nevelési program álljon rendelkezésünkre.

Feladataink:

- A törvényi változásoknak megfelelően, időszakonként a programot felülvizsgáljuk, analizáljuk. A felmerült problémákat korrigáljuk és aktualizáljuk. Fontos, hogy a programot a pedagógusok magukénak érezzék, és a napi munkájukba szakszerűen beépítsék.
- A nevelőtestület által elfogadott új Pedagógiai Programot az igényeknek megfelelően felülvizsgáljuk, gyakorlati megvalósítását, elméleti (előadások, konzultációk társintézményekkel stb.), módszertani (bemutatók, hospitálások) ismereteink bővítése előzi meg.
- A hatékony megvalósítás érdekében munkaközösségeket hozunk létre, melyek az éves tervükben meghatározzák az adott tanévre vonatkozó kiemelt feladataikat.
- A vezetők a nevelési év kezdetére felkészültek a pedagógiai munka irányításának, ellenőrzésének feladataira, ennek feladatmegosztását az éves munkaterv tartalmazza.

IV. 7. INTÉZMÉNYI BELSŐ ELLENŐRZÉSI CSOPORT MŰKÖDTETÉSE

Az értékelések alapját képező elvárásokat (pedagógusra, intézményvezetőre, és intézményre) egységesen alkotjuk meg, az országos elvárásoknak megfelelően.

Az önértékelésben ugyanazok az elvárások fogalmazódnak meg, mint a tanfelügyeleti ellenőrzés esetén.

Az intézményi átfogó önértékelés része a pedagógus, a vezető és az intézmény önértékelése. az önértékelés célját, feladatát, elvárásait az Intézményi Önértékelési Program tartalmazza. A részletes felbontást az Éves Önértékelési Terv rögzíti, mely az Éves Munkaterv részét képezi.

A pedagógus önértékelés területei

- Pedagógiai, módszertani felkészültség
- Pedagógiai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz szükséges önreflexiók
- A tanulás támogatása
- A gyermek személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése
- A gyermekcsoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése
- A pedagógiai folyamatok és a gyermekek személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése
- Kommunikáció és szakmai együttműködés, problémamegoldás
- Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért

A vezetői önértékelés területei

- A tanulás és tanítás stratégiai vezetése és operatív irányítása

- A változások stratégiai vezetése és operatív irányítása
- Önmaga stratégiai vezetése és operatív irányítása
- Mások stratégiai vezetése és operatív irányítása
- Az intézmény stratégiai vezetése és operatív irányítása

Az intézmény önértékelése területei

- Pedagógiai folyamatok
- Személyiség és közösségfejlesztés
- Eredmények
- Belső kapcsolatok, együttműködés, kommunikáció
- Az intézmény külső kapcsolatai
- A pedagógiai munka feltételei
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott elvárásoknak és a Helyi Pedagógiai Programban megfogalmazott intézményi céloknak való megfelelés.

IV. 8. SZERVEZET FEJLESZTÉSÉNEK FELADATAI

- Az intézmény vezetése az éves munkaterv szerint személyesen és aktívan részt vesz a szervezeti és tanulási kultúra fejlesztésében.
- Az intézmény szervezeti és tanulási kultúráját a közösen meghozott, elfogadott és betartott normák, szabályok alapján fejlesztjük.
- Az intézményi tervek elkészítését az intézmény munkatársainak és partnereinek bevonásával végezzük.
- Az intézmény alkalmazotti közösségének munkájában, együttműködésében a magas szintű belső igényességre, hatékonyságra törekszünk. Ez nyomon követhető az ellenőrzésekben.
- Az intézmény munkatársai képességük, szakértelmük, érdeklődésük szerint javaslatokkal segítik a fejlesztéseket, innovációkat.
- A munkatársak pozitívan viszonyulnak a felmerült ötletekhez, megvizsgáljuk azok beilleszthetőségét a fejlesztési folyamatokba, majd az éves munkatervekben megjelenítjük a közösen elfogadottakat.

IV. 9. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Külső kapcsolataink tartalmát, a kapcsolattartás formáit az intézményi SZMSZ IV.8. fejezete részletesen szabályozza. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Óvodánk kerületben elfoglalt helye szerint, különböző kapcsolatot alakít és tart fenn szülőkkel, különböző szervezetekkel, csoportokkal és intézményekkel. A legszorosabb és sokoldalú kapcsolatot az óvodánkba járó gyermekek családjával tartjuk.

Család

"A családi kapcsolatok helyes kiaknázása végső soron így összegezhető: fontoljuk meg, mi válik a gyermekeink javára képességeik legteljesebb kibontakoztatásához..."

/Helen Bethune/

Az óvodás korú gyermek nevelésének színtere elsődlegesen a család, a szülők joga és kötelessége a gyermek nevelése. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be. Az óvoda folytatja és kiegészíti a családi nevelést. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, melyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A korrekt, partneri kapcsolat és körütekintő együttműködés formáit megszervezzük annak érdekében, hogy az információáramlás óvoda család között elősegítse a tájékozódást, a szemléletformálást, a problémaérzékenységet, és a tapintatot. A szülőknek érezniük kell a kölcsönös bizalmat, valamint azt, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, családi világnézetüket, hogy szeretjük és elfogadjuk gyermeküket.

Célunk:

- Kölcsönös bizalmon, elfogadáson alapuló kapcsolat kiépítése a családdal.
- A családi nevelés hatékony kiegészítése.

Feladataink:

- idő, alkalom, bátorítás a családoknak, hogy megosszák velünk gondolataikat, céljaikat, örömeiket, gondjaikat,
- lehetőség biztosítása a privát beszélgetésre,
- az információt bizalmas kezelése,
- a családok és a pedagógusok szabadon kommunikáljanak a gyerekekről és élményeiről,
- gyermeket érintő probléma megbeszélése, a gyermek jelenléte nélkül történjen,
- figyelembe véve a családok sajátosságait és szokásait, mindig a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait keressük,
- az óvodapedagógus tájékoztassa a szülőket az óvodában történekről, ugyanakkor ismerje meg a családok életmódját, a gyermek helyét a családban
- (környezettanulmány, családlátogatás, fogadó óra)
- az óvodapedagógus tájékoztatást nyújt arról, hogy intézményünk integráló óvoda, ezért fontosnak tartjuk a másságot elfogadó, inkluzív viselkedést, és törekszünk arra, hogy az óvodánkba járó minden gyermek és szülő is befogadó legyen, ismerje az integráció pozitív hatásait.

Kommunikáció a kiemelt figyelmet igénylő, SNI gyermekek szüleivel:

A sajátos nevelési igényű gyermek családjával speciális kapcsolatot igyekszünk kialakítani, mely fontos alapja az együttműködésnek. A családokkal való kommunikáció alapelvei itt fokozatosan

kell, hogy érvényesüljenek. Az empátia, az elfogadás, a befogadás fontos eleme a kapcsolatnak. A családokat segítenünk kell azon az úton, melynek különböző fázisain keresztül jut el arra a pontra, hogy gyermekét elfogadja és mindent megtegyen annak érdekében, hogy fejlődjön önmagához képest. Ösztönözzük a sérült gyermek szüleit, hogy a többi szülő közeledését elfogadják, közös programokban ők is részt vegyenek.

Szülői szervezet

Képviseli a szülőket és a gyermekeket a köznevelési törvény által biztosított jogaik érvényesítésében.

Figyelemmel kíséri a nevelőmunka eredményességét. Megállapításairól tájékoztatja a nevelőtestületet és a fenntartót.

A gyermekek nagyobb csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési intézmény vezetőjétől, az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor.

Képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestületi értekezleten.

Fenntartó

A fenntartóval a kapcsolat hivatalos. Problémáink megoldásában támogatóak és segítők. Munkánkat hatékony együttműködés jellemzi. Segítik intézményünket a működés, működtetés összefüggő feladatainak ellátásában

Kormányhivatal járási hivatalai

Az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés megszervezésének és lebonyolításának általános szabályai szerint a kormányhivatal kérésére – a tervezett ellenőrzési időpontja előtt tizenöt nappal – az intézmény vezetője elektronikus formában rendelkezésre bocsátja a pedagógusok munkarendjét.

Pedagógiai szakszolgálat

A sajátos nevelési igény illetve fogyatékoság tényét kizárólag a szakértői és rehabilitációs bizottságok állapíthatják meg, komplex - orvosi, pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai - vizsgálat alapján.

Országos Beszédvizsgáló, Országos Mozgásvizsgáló/szakértői bizottságok

A vizsgálatokkal kapcsolatban információ átadás, információ kérés keretében tartjuk a kapcsolatot.

KLIK illetékes tankerületei

Általános iskolai beiratkozás lebonyolításában közreműködünk, valamint kérés esetén információval szolgálunk.

Egészségügyi szolgáltató, Gyermekorvos, Védőnői szolgálat

A kapcsolattartás célja: a nevelés egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése, a rendszeres egészségügyi vizsgálatok megszervezése, valamint a helyi egészségfejlesztő program megvalósítása az óvoda-egészségügyi szolgálat közreműködésével.

Gyermekjóléti, Családsegítő Szolgálat, Gyámhivatal

Az óvoda vezetője, gyermekvédelmi felelőse folyamatos kapcsolatot tart a gyermekjóléti szolgálattal.

A kapcsolattartás kiterjed a gyermekvédelmi rendszerekhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal.

Köznevelési intézmények (óvodák, iskolák)

A kerületi óvodákkal napi kapcsolatban állunk. Az általános iskolákkal az intézményváltás kapcsán tartunk kapcsolatot.

Az iskolával való kapcsolat kialakításában és fenntartásában az óvodakezdeményező és nyitott. Annak érdekében, hogy ez a kapcsolat kölcsönös legyen hagyományteremtő programokat, szervezünk. Ezek elősegítik egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismerését.

Bölcsődék

A bölcsőde az óvodába lépés előtti intézményes nevelés helye. A zökkenőmentes átmenet és a hasznos információk érdekében a bölcsődével jó munkakapcsolatot alakítunk ki.

Egyház

Az óvodás gyermekek részére a történelmi egyházak által nyújtott hittan, szülői igény szerint, szakképzett hitoktatóval szervezhető, akit az egyház és szülők bíznak meg. Az óvoda biztosítja a vallási neveléshez szükséges helyet és az eszközöket. A hit és vallásoktatás idejének és helyének meghatározásához be kell szerezni a szülői szervezet írásos véleményét.

Szülői írásos igény alapján lehetővé tesszük a fakultatív hit-és vallásoktatást.

Oktatási Hivatal

Az Oktatási Hivatal által megbízott szakemberekkel folyamatos kapcsolatot tartunk a tanfelügyeleti ellenőrzések, pedagógus minősítések előkészítése és lebonyolítása kapcsán. Az érintett pedagógusok egyénileg is tartják a kapcsolatot a hivatallal.

IV.10. ÓVODÁNK GYERMEKVÉDELMI FELADATAI

Óvodásaink változó szociokulturális környezetből kerülnek óvodánkba. Ezt figyelembe véve fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés.

Célunk:

- A törvény betartása, a segítségnyújtás és a hátrányok enyhítése
- Minden esetben a gyermekei érdekek kell képviselése és semmilyen más érdek, ezt nem előzheti meg,

Feladatunk:

- a gyermekek jogairól szóló törvény betartása
- minden megkülönböztetés nélkül a gyermeki jogok biztosítása,
- a gyermekre nézve előnyösebb jogok biztosítása.
- a sajátos nevelési igényű kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erőnyeit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságát elfogadó környezet kialakítása

- a napirend során annyi segítség biztosítása, hogy a gyermek önállóan tudjon cselekedni
- a sajátos nevelési igényű gyerekeknél általános célkitűzések megvalósítására törekvés és a nevelés hatására az alkalmazkodó készség, akaraterő, az önállóságra törekvés kialakítása
- kompenzációs lehetőségek bővítése
- A csoportvezető óvónők fő feladata a felderítés, a prevenció, az adatszolgáltatás, a környezettanulmány.
- A csoportvezető óvónők fő feladata a felderítés, a prevenció, az adatszolgáltatás, a környezettanulmány.

Nyilvántartásba vétel szempontjai:

- sajátos nevelési igényű gyerekek felvétele a Helyi Pedagógiai Program és a Szervezeti és Működési Szabályzat alapján
- elhanyagoló nevelés,
- testi-lelki bántalmazás,
- anyagi nehézség,
- rossz szociokulturális háttér, egészségügyi okok,

A gyermekvédelmi felelős feladata:

- a felderítés segítése,
- egyes esetekben környezettanulmány,
- pedagógiai munka segítése,
- kapcsolattartás a Pedagógiai Szakszolgálattal, a Szociális és Gyermekvédelmi Osztállyal, a Gyermekjóléti Szakszolgálattal és a Szakértői Bizottsággal.
- Kapcsolatot tart fenn az önkormányzattal és a kisebbségi szervezetekkel
- A nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkát az adott évre.
- A nevelési év végén beszámolót készít az éves munkáról
- Rendszeresen tájékozik a gyermekvédelemmel kapcsolatos legújabb törvénymódosításokról, és ezekről kollégáit folyamatosan informálja.

Az óvodavezető feladata:

- Az óvodavezető irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát. Érvényesíti a gyermekek mindenekfelett álló érdekeit, és ennek betartását ellenőrzi.
- Az óvodavezető felveszi a kapcsolatot az illetékes gyermekjóléti és gyermekvédelmi szervezetekkel, szakemberekkel.

IV.11. Az óvodai szociális segítővel történő együttműködés formái

2018. szeptember 1-jétől került bevezetésre az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység valamennyi köznevelési intézményben, a szociális és gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, illetve a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzése érdekében. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet a Budapest Főváros II. kerületi Önkormányzat által fenntartott Család- és gyermekjóléti központok speciális szolgáltatásai keretében kötelező jelleggel látják el. A feladatellátás jogszabályi alapját a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló

1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.), valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: NM rendelet) nyújtja.

Az óvodai-iskolai szociális segítő tevékenység a Család- és gyermekjóléti központ szolgáltatásaként a nevelési-oktatási intézményekben biztosított, elsősorban preventív jellegű megkereső és segítő tevékenység. Az óvodai szociális segítő munkájával az óvodába járó gyermekek képességeinek, lehetőségeinek optimális kibontakozását támogatja szociális kapcsolataik, társadalmi integrációjuk javításával, erősítésével. E tevékenység középpontjában alapvetően a gyermek fejlődése, jólléte áll, de a segítő tevékenysége irányulhat a családra, a pedagógusra, az alkalmazotti közösség más résztvevőjére is. A szakmai munka legfontosabb célja a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése. A szociális segítő tevékenysége során együttműködik az óvodáskorú gyermekekkel, családjukkal és az adott intézményben dolgozókkal. Az óvodai, iskolai szociális segítő tevékenysége nem váltja ki más szociális szakemberek (családsegítő, esetmenedzser) intézményi közreműködését, ők továbbra is megjelennek az intézményekben. Nem váltja ki továbbá a köznevelési intézmény dolgozóinak észlelő- és jelzőrendszeri feladatait sem. A jogszabályokban rögzített jelzési kötelezettség továbbra is élő kötelesség, annak iránya is változatlanul az adott gyermek esetében illetékes család- és gyermekjóléti szolgálat felé mutat.

A köznevelési intézményben dolgozó szociális segítő átfogó feladatrendszerének teljesítéséhez a szociális munka módszertanának, eszközrendszerének széles körű ismerete szükséges. Munkája során egyénekkal, családokkal, csoportokkal és közösségekkel egyaránt foglalkozik

Munkavégzés formái:

- csoportban végzett tevékenység
- közösségi tevékenység
- gyermekvédelmi tevékenységek koordinálása
- egyéni tevékenységek

Csoportban végzett tevékenység keretein belül az óvodában:

- gyermekek megfigyelése a csoportjukban, az óvodapedagógus kérésére,
- csoportban végzett prevenciók, illetve fejlesztő tevékenység megszervezése (szituációs, érzékenyítő játék stb.),
- ismeretterjesztések, beszélgetések szülőcsoportokkal,
- szükség esetén érzékenyítés nevelőtestületi szinten,
- az óvodapedagógusok ismereteinek bővítése az adott témában.

A csoportmunka fajtái:

- prevenciók, edukációs munka a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésére,
- a hátrányos helyzetű, illetve a részképességekben lemaradó gyerekek felzárkóztatása (tájékoztató, önismereti, szociális készségeket fejlesztő),
- tematikus, szabadidős kortárs közösségek támogatása,
- utánkövetés, értékelés annak érdekében, hogy mennyire sikerült a kitűzött célt elérni.

Közösségi tevékenység

- amennyiben szükséges, együttműködés az óvodában dolgozó szakemberekkel,
- fogadónapok, elérhetőségek biztosítása a szülők részére az óvodában,

- a gyermekvédelmi munka támogatása,
- kérés esetén részvétel az óvodai rendezvényeken, a családok segítése a szabadidős programok megszervezésében.

Egyéni tevékenységeken belül

- tanácsadás a szülőknek nevelési, életvezetési kérdésekben,
- információátadás az elérhető szolgáltatásokról, jogokról, a szociális ellátás lehetőségeiről, segítségnyújtás ügyintézésben,
- közvetítés az ügyben érintett személyek között,
- krízisintervenció,
- óvodapedagógusoknak konzultációs lehetőség.
- Az egyéni segítséget (tevékenységeket) kérheti az óvodai szociális segítőtől maga a gyermek, a szülő, a pedagógus, vagy más külső intézmény (pl.: család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ) is, de kezdeményezheti maga az óvodai és iskolai szociális segítő is, ha valamilyen problémát érzékel.
- Az észlelt vagy jelzett probléma esetén az óvodai és iskolai szociális segítő megvizsgálja a probléma hátterét, ehhez információkat gyűjt a gyermektől, pedagógustól vagy szülőtől, esetleg egyéb intézménytől, szakembertől.
- Amennyiben az óvodai és iskolai szociális segítő segíteni tud saját vagy a köznevelési intézmény keretein belül a probléma megoldásában, úgy a rendelkezésére álló eszközökkel (pl. tájékoztatás, tanácsadás, hivatalos ügyekben való segítségnyújtás, közvetítés szülő-gyermek, szülő-intézmény, gyermek-intézmény konfliktusban stb.) kezeli a kialakult problémát.
- Az óvodai és iskolai szociális segítő nem végez esetkezelést, ezért amennyiben a probléma megoldása egy-két alkalmas tanácsadással nem kezelhető, delegálja a gyermeket/családot a kialakult probléma megoldása érdekében, a probléma jellegétől függően a család- és gyermekjóléti szolgálathoz vagy központhoz, egyéb intézményhez, szakemberhez.

Az együttműködés keretei:

- Az óvodai szociális segítő kapocs és információs csatorna az intézmény és a család- és gyermekjóléti központ, illetve az egyes családok és a gyermekjóléti szolgáltatások között.
- Az óvoda kapcsolattartóján keresztül, aki általában az intézmény vezetője, vagy az általa kijelölt személy (tagóvoda-vezető, gyermekvédelmi felelős stb.), folyamatosan tájékoztatja tevékenységéről az intézményt. A kapcsolattartó feladata, hogy segítse az óvodai szociális segítő közösségbe történő bevezetését, beilleszkedését az adott óvodába.
- Tájékoztassa a problémás esetekről, az azzal kapcsolatos intézkedésekről. Indokolt esetben javasolt az óvoda értekezleteire, rendezvényeire, esetmegbeszéléseire meghívni a segítőt.
- Az intézményszintű együttműködés érdekében a család- és gyermekvédelmi központ és a köznevelési intézmény vezetője (óvodaigazgató, óvodavezető) rendszeresen konzultálnak egymással, a szolgáltatás minőségét közösen értékeli.
- Az óvodai szociális segítő hatékonysága attól is függ, hogy mennyire tudja magát pozicionálni az adott intézményben. Mennyire képes információkat átadni, jól kommunikálni az óvodavezetővel, az óvodapedagógusokkal és a szülőkkel.

- Mivel az óvodai szociális segítő munkája bizalmi alapon működik, elsődleges feladata az intézmény dolgozóival a jó munkakapcsolat kialakítása. Munkájának megtervezéséhez szükséges az óvoda jelzéseit, kéréseit figyelembe venni.
- A szolgáltatási terv elkészítése előtt célszerű bevonni az adott intézmény pedagógusait, illetve indokolt esetben a külsős szakembereket (utazó gyógypedagógus, pszichológus, szakszolgálat emberei stb.).
- Fontos még a közös munka megkezdésekor tisztázni, hogy az óvodai szociális segítőnek nem feladata az intézményvezető, a pedagógus vagy a külső szakember kompetenciájába tartozó feladatokat megoldania. Segítségére akkor van szükség, amikor a probléma kezelése során a szakember kompetenciáját meghaladó nehézség lép fel.
- Az óvodai szociális segítő tisztában van azzal (*a szereptévesztés elkerülése érdekében*), hogy ő nem családsegítő, nem esetmenedzser. Tartós és hosszú távú gondozást nem végez, a gondozási folyamatban mint bevont szakember vesz részt.
- Mint bevont szakember (észlelő- és jelzőrendszeri tag) konkrét feladatokat végezhet. Pl.: monitorozza a megfigyelt gyermek viselkedését, jelzi, ha változást észlel nála, bevonja a prevenció, a szabadidős programokba, konkrét csoportfoglalkozást szervez, akár a szülők bevonásával.

Bizalmon alapuló kapcsolat kialakítása az óvoda vezetőivel és munkatársaival

- A család- és gyermekjóléti központ vezetője felveszi a kapcsolatot az ellátási területén lévő valamennyi köznevelési intézmény vezetőjével, és tájékoztatja arról a köznevelési intézményeket, hogy jogszabályi kötelezettség alapján a szolgáltatást az ő intézménye fogja nyújtani.
- Tájékoztatás nyújtása a szolgáltatás kezdésének időpontjáról, valamint a személyi feltételekről, az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység célcsoportjáról és a célokról, valamint a szolgáltatási palettáról.
- Tárgyalás megkezdése a tárgyi feltételek biztosításának tárgyában (iroda, bútorzat, infrastruktúra stb.)
- Az óvodai és iskolai szociális segítő bemutatkozása a soron következő nevelőtestületi értekezleten, ahol a segítő szakember bemutatja az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység célját és feladatait.

V. MEGKÜLÖNBÖZTETETT BÁNÁSMÓD

Gyorsan változó világban élünk.

Ez rányomja bélyegét társadalmunkra, az azt alkotó legkisebb közösségekre, a családokra, ezen belül pedig a gyermekekre. Közülük egyre többen szorulnak megsegítésre születési determináltságuk, hátrányos helyzetük, beilleszkedési, magatartási -és részképesség zavarai miatt, vagy tehetsége okán. Intézményünk elsődleges feladata, hogy ezeket a hátrányokat kompenzálja, kiegyenlítse. Fontosnak ítéljük továbbá, hogy kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink gátlások és szorongások nélkül, felszabadultan vegyenek részt az óvoda mindennapi életében.

Célunk:

- Hátrányos megkülönböztetés kizárása az óvoda valamennyi dolgozóját, gyermekét, továbbá a szülőket tekintve
- A gyermekek személyiségének, egyéni sajátosságainak, terhelhetőségének figyelembe vétele
- A pozitívumokra támaszkodás elvét valló, a gyermekek erősségeire építő, eredményeiket elismerő és értékelő környezet megteremtése
- A gyermekek önállósulásának segítése
- Inkluzív nevelés, az esélyegyenlőség biztosítása
- A családi nevelés hiányosságaiból eredő hátrány csökkentése, hatékony segítség nyújtása a családoknak
- A családok tiszteltében tartása, a családi nevelés erősítése, segítése, a személyesség, a kölcsönös bizalom megteremtése
- A társadalmi leszakadás megakadályozása
- Az általánosan elfogadott emberi értékek megszilárdítása

Feladataink:

- A gyermekek harmonikus személyiségfejlődését maximálisan elősegítő, elfogadó és befogadó intézményi -és csoportlétkör biztosítása
- Az eltérő nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk
- Kiemelt feladatunk elősegíteni e gyermekek alkalmazkodó készségének, akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket.
- A habilitációs tevékenységünket team-munkában kialakított és szervezett folyamatban valósítjuk meg. A team munkában a gyógypedagógus, a gyermeket nevelő óvónők és dajkák vesznek részt.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- Az eltérő nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük –így különösen a befogadás, empátia fejlesztése, a segítő viselkedésformák és tevékenységek tanítása, fejlesztésére, amit a sérült társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely az átlagtól eltérő gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.
- A segítségre szoruló családok problémáit a titoktartási kötelezettség szem előtt tartásával, a gyermekvédelmi felelős bevonásával, nagyfokú tapintattal kezeljük.
- Szenzitív időszakok ismeretében a prevenciófejlesztés (mozgás, beszéd, szenzo-motoros integráció),
- Gyermekek megfigyelése:-anamnézis ismeretében (koraszülött, ikerterhesség, terhesség és szülés alatti sérülések, kisgyermekkori sérülések, betegségek, magas láz,)-pszichikus

okok miatt (pl. szülő-gyermek kapcsolat, lelki trauma: válás, haláleset)-fejlettségük, fejlődésük nyomon követésével.

Tehetséggondozás

Célunk: a tehetségígéretes gyermekek kiemelkedő képességeinek felismerése, speciális szükségleteik kielégítése, fejlődésük biztosítása.

Speciális célunk:

- a kiemelkedő képességű gyermek erősségeinek fejlesztése,
- tehetségével összefüggő gyengeségeinek kiegyenlítése, harmonizálása,
- az átlagos képességek, az egész személyiség optimális támogatása,
- elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése,
- az esélyegyenlőség biztosítása.

Feladataink:

- a gyermekek megismerése, a tehetség keresése, azonosítása folyamatos megfigyeléssel, konzultációval,
- a tapasztalatok rögzítése, egyéni fejlesztési irányok meghatározása,
- a gyermek érzelmi támogatása, elfogadása, odafigyelés,
- egyoldalú képességfejlesztés helyett komplex tehetségfejlesztés megvalósítása a napi tevékenység során,
- erős és gyenge oldalak egyforma fejlesztése,
- olyan módszerek, tevékenységek biztosítása, melyek erősítik az önbizalmat, a reális önértékelés kialakulását, a társas kapcsolatok gazdagodását, hatékony problémamegoldást, helyzet felismerési és döntési készség fejlesztését eredményezik,
- a fejlődés folyamatos értékelése,
- megfelelő légkör, lazító, közös programok szervezése, támogató környezet biztosítása,
- intenzív együttműködés a családdal.

VI. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA

VI.1. JÁTÉK

*"A játék
Az különös
Gömbölyű és gyönyörű,
csodaszép és csodajó,
nyitható és csukható,
gomb és gömb és gyöngy, gyűrű.
Bűvös kulcs és gyertyalángja,
színes árnyék, ördöglámpa."*

/Kosztolányi Dezső/

A játék az óvodáskorú gyermek elemi pszichikus szükséglete, belső világából eredő benyomásainak tükrö. Alapvető, legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége és személyiségformálójára, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

A játék minden külső kényszerítő körülményt nélkülöző, szabad cselekvés.

Kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenység.

A gyermek játékában életkorára és aktuális állapotára jellemző legdominánsabb szükségletei nyerne kielégítést.

Játék közben megismerik önmagukat, korlátaikat és lehetőségeiket, alakul énképük. Megismerik a játékokhoz kapcsolódó szokásokat, szabályokat. Felfedezik, megtapasztalják a tárgyak tulajdonságait, a valóság jelenségeit, pozitív értelemben birtokolják környezetüket.

Erősödnek társas kapcsolataik, megélik az alá, fölé, mellérendelt szerepet, fejlődik kommunikációs készségük (gyermek-gyermek; gyermek-felnőtt viszonyában). A játék során mélyül a közösséghez tartozás érzése, formálódik a csoportok közösségi élete.

A közös élményszerzés lehetőséget és elegendő alapot ad arra, hogy a gyermekek játékukban újraélhessék, újraalkothassák tapasztalataikat, szerzett ismereteiket, tudásukat, pozitív és negatív élményeiket.

A játék az óvodai napirend alappillére, minden tevékenységi formát a játék jellemez.

Célunk:

- A gyermek saját elképzeléseinek, vágyainak, önállóságának, kreatív ötleteinek kibontakoztatására, önkéntes, örömmel végzett játéktevékenységben, lehetőségekben, a szabad játék keretében.
- Legyen a játék szabadon választott, külső kényszerítől mentes tevékenység, mely magáért a tevékenységért folyik, amit feszültségcsökkenés és örömszerzés kísér.
- A gyermeki játék önállóságának figyelemben tartása.
- A játék keretei közt bontakozzanak ki a fejlettebb tevékenységek (munka, tanulási folyamatok).
- A Zöld óvoda program elvárásainak beillesztése az óvodai játék folyamatába.

Feladataink:

- Hozzásegítjük a gyermekeket a tényleges játszás élményéhez együttjátszással, utánózható minta, segítség és kezdeményező lehetőségek adásával.
- Új ismereteket szolgáltatunk a játékhöz, ezáltal fejleszti a motoros, értelmi, kommunikációs képességeket. Fejlődik az önállóság, szociális magatartás és az akarati tevékenységek.
- Biztosítjuk a játékidő folyamatosságát, ezzel is lehetőséget adva az elmélyült játékra, az elkezdett tevékenység befejezésére.
- Játék közben feladatunk a gyermekek megfigyelése, s a megfigyelés tapasztalatait tudatosan és célirányosan felhasználni, arra épülve fejlesszük a gyermek egész személyiségét.

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- A kisgyermekkorban megjelenő játékfajták megsegítése.

Nyugodt légkör

Az óvodás gyermek személyiségének fejlődéséhez kiegyensúlyozott, derűs légkörre van szüksége. A gyermek csak ott tud felszabadultan játszani, ahol érzi a felnőtt jelenlétét, védő szeretetét, akihez bizalommal fordulhat. A derűs légkörnek a konfliktushelyzetek megelőzésében, csökkentésében, ill. megszüntetésében is nagy szerepe van.

A nyugodt játéknak fontos feltétele annak tudata a gyermekben, hogy játékaikat befejezhetik, vagy olyan helyzetben hagyják, amit majd folytathatnak.

A hely biztosítása

A játékhoz térre, helyre van szükség. Az óvodában folyó játék tere a csoportszoba, tornaszoba és az óvoda udvara. A csoportszoba lehetőségeit úgy használjuk ki, hogy mindenki nyugodtan tevékenykedhessen, de alkalomadtán könnyen át lehessen váltani egyik tevékenységi formáról a másikra.

A bútorokat és a felszereléseket úgy rendezzük el, hogy minél több szabad területhez jussunk. A játzó csoportok elválasztása egymástól pedagógiai szempontból igen fontos feladat. Egyik leghatásosabb módja a kisebb területek létrehozása. Minden csoportban kialakítunk egy nyugodt meghitt báb, illetve mesesarkot, babaszobát konyhai felszerelésekkel, építőteret, ábrázolósarkot, valamint élősarkot.

Az udvaron is biztosítjuk az elmélyült, nyugodt játékot és az ehhez szükséges helyet. Az udvar fáival, bokraival, füves területeivel, a sokféle mozgásos és a szerepjátékhoz szükséges játékeszközeivel, mindig kellemes benyomást kelt és játékra ösztönzi a gyerekeket.

A gyerekek játéktere itt lényegesen megnövekedik, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több mozgásos tevékenységet végezzenek.

Játékeszközök

A játék tárgyi feltételei: a játékszerek, a félkészelemek, különböző tárgyak és anyagok. A játékszer motiválja a játékot. A játékeszközökkel folytatott manipuláció közben, illetve a különböző eszközök hatására fejlődik a gyermek.

A játékeszközök összeállításánál figyelembe vesszük a gyerekek életkori sajátosságaiból, egyéni fejlettségéből adódó játékfajtákat, játéktémákat.

Feladat az új játékeszközök figyelemmel kísérése, a csoport számára hasznos eszközök lehetőség szerinti beszerzése, elkészítése.

A logikus gondolkodást fejlesztő játékeszközök korosztálynak megfelelő bevezetése.

Az életkor figyelembe vétele magában hordja a játékfejlődés szempontjainak érvényesítését is. A játéktémák fokozatos bővítésével egyéb eszközöket is kínálunk. Fontos a félkész elemek, és a különböző anyagfélések biztosítása.

A játékidő

A gyerekek a nap kezdetétől szabadon választott játékkal játszanak és a játékhoz szükséges időt a rugalmas napirend, biztosítja. Fontosnak tartjuk, hogy legyen idejük elképzeléseik megvalósítására, és így képesek legyenek az elmélyült játékra.

Törekvésünk, hogy az időjárástól függetlenül minél több időt biztosítsunk a szabad levegőn történő játéknak.

Gyakorló játék

A gyerekek játékaiban keverednek a különböző játékfajták. A gyakorló játék során a gyerekek a környezetük anyagaival, eszközeivel, ezek tulajdonságaival, forma, méret, felület, térbeli kiterjedés, szín, egymáshoz való viszonyával ismerkednek, így a véletlen cselekvéshez örömmérzés társul. Ez az örömmérzés ad alapot a cselekvés többszöri megismétléséhez, amely szinte ritmikusan jelentkezik.

Biztosítjuk a gyakorló játékhoz szükséges eszközöket, s tevékenységeinkkel adunk mintát a játékok helyes használatához.

Szabályjáték

Átalakítja a gyermek magatartását, egymáshoz való viszonyát, gyarapítja a természeti és társadalmi környezettel kapcsolatos ismereteket.

A gyerekek játszanak olyan egyszerű szabályokhoz kötött ügyességi - és szabályjátékokat, amelyek szabályai könnyen betarthatók.

Olyan szabályjátékokat tervezünk, amelyek a gyerek mozgásigényét is kielégítik. A gyerekeknek megadjuk azt a lehetőséget, hogy ők is hozzanak létre szabályokat. Legyenek a játék vezetői maguk a gyerekek is.

Konstruktív játék

A játékra legyen jellemző a formagazdagság. A kisebb gyermekek konstruktív játéka célja alárendelt a tevékenységnek, a tevékenység szórakoztatja őket önmagában. Megfelelő tapasztalatok szerzése után, már a szerepjátékban is kitartóbban jelentkezik a „szerepnek” alárendelt viselkedés, természetes lehetőség adódik a kétfajta tevékenység összekapcsolására. A gyerek élje át „az én készítettem” alkotás öröme. A játék sokfélesége az eszközök, és az anyagok változatosságát igényli.

Szerepjáték

A tárgyi környezeten kívül emberi tulajdonságokkal, szerepekkel, elvárásokkal és szociális helyzetekkel is szembekerülnek és játékos kísérletezgetésekkel fokozatosan, megismerik azokat. Átaluk örömet és szabadságot élnek át, segítik a feszültségek oldását, a bizonytalanságok és szorongások leküzdését, alakítják kapcsolatrendszerüket és segít a konfliktuskezelésben.

A közösen indított szerepjáték varázsvilágát úgy bontakoztathatjuk ki, hogy a külvilágban tapasztalt dolgokat a gyermekek következő lépésként, bent a csoportszobában, játék formájában újra átélhetik.

Bábozás és dramatizálás

A gyermekek belső világának egyik legkifejezőbb eszköze. Fontos, hogy már az óvodába érkezés pillanatában megismerkedhessenek a bábbal a mi kezdeményezésünk révén. A társas kapcsolatok alakulását a közös bábozások, a közösen készített eszközök, kellékek segítik elő.

A gyerekeket ösztönzik a meseélmények, hogy részesei legyenek, és újra átéljék a történetet saját elképzeléseik alapján. Fejleszti mozgásukat, ritmusérzéküket, beszédüket, és elősegíti érzelmi, esztétikai életük alakulását.

A bábozás szoros összefüggésben van a dramatizálással, ami a mozgáson és a beszéden alapszik. Dramatizálás közben fejlődik alkalmazkodóképességük, önismeretük és önértékelésük, szervezőkészségük. Gyarapszik szókincsük, árnyaltabbá válik kifejezőkészségük, a felidézett példabeszédek használata közben. Ha szükséges segítjük a gyerekeket a díszlet elkészítésében, a tér berendezésében. Lehetővé tesszük, hogy az aktuális játékhoz a kellékek mindig látható és elérhető helyen legyenek. Figyelemmel kísérjük a gyerekek maguk által kezdeményezett dramatizálását.

Barkácsolás

A gyerekek által különböző anyagokból, főleg a szerepjátékot szolgáló eszközök készítésének, megmunkálásának művelete. E változatos tevékenység közben a gyerekek ismeretet, és tapasztalatot szereznek az anyagok tulajdonságairól, megmunkálhatóságáról.

Elősegítjük, hogy a barkácsolás a szerepjáték és a bábozás természetes eszköze legyen. Megismertetünk sok technikát és munkaformát, élje át a gyermek az alkotás örömét, fejlődjön kreativitása.

A játék adja a legtöbb lehetőséget a tehetséggondozásra a különböző tevékenységek során.

Feladataink az SNI-s gyermekek nevelésében:

- Beszédfogyatékos gyermekek esetében a kommunikációkészségek fejlesztésén túl a társakkal való együttműködés intenzív támogatása, felnőtt személyes közreműködésével (együttjátás).
- Mindig rendelkezésre áll a gyermekkel való kommunikáció segítésére. A társak elfogadó attitűdjének erősítése.
- Pszichés zavarral küzdő gyermekek esetében elsősorban az eszközök használatát ismertetjük meg, együttjátszással segítjük a játéktevékenységek alakulását, társak elfogadását, együttműködés és társas kapcsolatok formáinak saját szintjén történő kialakulásának segítése.
- A játékhelyek kialakításánál fokozottan ügyelni kell szükség esetén nyugalmas elvonulás lehetőségének biztosítására.
- További kiemelt feladat a megfelelő mennyiségű és minőségű érzékszervi és mozgás ingerek biztosítása, testi épségének védelmében.
- A pedagógus attitűdje elfogadó, mely segíti a gyermek közösségbe való beilleszkedését.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Élni tudnak annak a lehetőségével, hogy maguk hoznak létre szabályokat, saját maguk a játék vezetői
- Tudnak napokon keresztül egyazon játéktémán belül játszani
- A maguk által létrehozott tartalmas szerepjátékban tudnak társaikhoz alkalmazkodni, a szerepeknek megfelelően viselkedni

- Közösségi kapcsolatukat a játék által előírt szabályok, a szerepekhez kapcsolódó viselkedési szabályok vezérlik
- Szerveznek és vezetnek mesedramatizálásokat
- Maguk által kitalált történeteket eljátsszanak, és a szükséges eszközöket közös kitartással, türelemmel elkészítik, munkamegosztásra képesek
- Kialakul a közös játék iránti igény, a felelősség és közösségtudat
- Bonyolult alkotásokat hoznak létre maguk elképzelése vagy minta alapján
- Játékaikban megjelennek a megtanult és elvárt viselkedési szokások, az összehangoltabb és bonyolultabb szabályok teljesítésére érettekké válnak.
- Elemi szinten kezdik használni a gondolkodásfejlesztő játékokat.

VI.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

*„A mesékben minden benne van:
mindaz, ami volt, és mindaz, ami még lehet.”
/Boldizsár Ildikó/*

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek egészséges lelki fejlődésének elmaradhatatlan eleme. A mese és a vers örömforrás-derű esztétika, társas élmény, nyelv/gondolat-, amely nagy belső energiákat mozgósít. Az értékes gyermekirodalmi alkotások biztosítják a gyermeki érdeklődés fenntartását a természeti és társadalmi környezet, az emberek s önmaga iránt. Segíti a kulturális értékeket élvező, értékelő felnőtté válását. A játék és a mese a gyermek anyanyelve: segítségükkel kapcsolódik az őt körülvevő világban, általuk szerzi meg az életről szóló tudást.

A mesék, versek hallgatása, az ismeretek megszerzésének egy sajátos módja: nem készként kapott tudás, hanem az egyéni érzéki és értelmi megismerés. A mesék esztétikuma élményforrás: a szép szöveg meglátása, érzékelése, észlelése, megélése. A szövegek által a gyermeki figyelem a közvetlen környezetében, a természetben, a művészetben felfedezhető szépre irányul. Az élményt kiváltó szép a jó és az igaz hármas egysége a kisgyermekes esztétikai nevelésének egyik lényeges motívuma.

Az irodalmi élmény a gyerekek érzelmi nevelésének egyik leghatékonyabb eszköze. A mese, vers biztosítja az emocionális együttélést, a szereplőkkel való azonosulást. Az irodalmi szövegek formai elemeinek-ritmus!- jelentős érzelemgazdagító szerepe van. A meseélés az érzelmi intelligencia fejlesztésének az alapja, a derű forrása. A belső képek kialakításának elengedhetetlen feltétele, alapja a hallott szavak varázsa, a gyakori szóbeli, szemtől-szembe mesélés. Meg kell adni a tiszteletet a mesének.

A gyermekirodalom és az erkölcsi nevelés kapcsolata elválaszthatatlan. A jó mese normákat közvetít, szerepmintákat nyújt, erkölcsi tartalma van. Az elvont erkölcsi fogalmak-becsület, igazságosság, őszinteség, jóság vagy hazugság, önzés nagyravágyás-a mesében a hősök cselekvése, beszéde által válik értelmezhetővé a gyerekek számára.

A „Mese-vers” tevékenység hozzájárul a gyermek szocializációjához is: megtanul, csendben figyelni és együtt dolgozni a társaival.

Az értelmi képességek fejlesztésének hatékony segítői a mesék, versek, történetek. Anyanyelvi-kommunikációs mintája beépül, alakítja a gyerekek kommunikációját. A gyermekirodalmi alkotások, elsők között mutatják meg, közvetítik az anyanyelv szépségét, élményét, így érzelmi és logikai kötődést, alakítanak ki a gyerekekben a nyelvhez. Az élmény-szöveg finomítja a gyermeki beszédpercepciót és produkciót. Olyan speciális nyelvi tapasztalat, amely fokozza a beszédaktivitást és egyben támogatja, elősegíti az árnyalt non-verbális kommunikációt.

Célunk:

- A 3-7éves gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének elősegítése, nyelvi és kommunikációs képességeinek fejlesztése a gyermekirodalom esztétikai-művészi hatásaival, a gyermekirodalomhoz szorosan kapcsolódó tevékenységek, módszerek sajátos eszközeivel.
- Komplex élménynyújtás, komplex személyiségfejlesztés az irodalom szeretetének megalapozása
- A mesélés biztosítsa a gyermek lelki nyugalmát.
- A felhasznált irodalmi anyag igényes összeállításakor figyelünk, hogy érvényesüljön a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalom megismertetése. Az óvónő figyeljen a gyermekek életkori sajátosságára.
- A beszédprodukciónak tartalmi és formai oldalát is fejlesszük:
 - tartalmi bővítés: szókinccs és grammatika fejlesztése, mondat- és szövegalkotás segítése
 - formai bővítés: beszédtechnika (tisztá beszéd kialakítása: légzéstechnikai, artikulációs és fonémahallást, ejtést segítő játékok)
- A gyermekek ne csak befogadóként, hanem alkotóként is vegyenek részt irodalmi nevelésben, önálló mesealkotással, rigmusok mondogatásával, történetek elbeszélésével

Feladataink:

- Törekedjünk új mesés és verseskönyvek bemutatására, a könyvtárhasználat tudatosítására. Teremtsünk lehetőséget a könyv iránti érdeklődés kibontakoztatására és a könyvvel való bánásmód helyes elsajátítására.
- Fektessünk nagy hangsúlyt, élményalapú beszélgetésekkel, anyanyelvi játékokkal valamint a pedagógusok mintaadásával.
- A beszédértés és a beszédprodukciónak fejlesztése.
- A mesék, versek által a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, érzelmi intelligenciájuk fejlesztése.
- Átéltető esztétikai élmény nyújtása.
- A fantázia működésének segítése.
- Önkifejezés, önismeret elősegítése.
- A gyermek látókörének bővítése, a világ sajátos megismerésének biztosítása érték közvetítés.
- A belső képteremtés képességének kialakítása, fejlesztése.
- Az anyanyelv szépségének, árnyaltságának felismerése, a kommunikáció élményének megélése.

- A mesék, történetek által a kulturális sokszínűség, a „másság” és a „közös” bemutatása.
- A kortárs művészet, irodalom, nyelv, humor óvodai jelenlétének biztosítása.
- A gyermekirodalmi alkotások személyiségformáló, képességfejlesztő hatásának érvényesítése (csoport-hatás, egyéni /differenciált bánásmód).
- A mese és versélmény komplexitásának kibontása: más művészeti ágak, tevékenységek együttes, egymás kiegészítő hatásának érvényesítése az irodalmi nevelésben (pl. dramatizálás, bábozás, élményfestés, kreatív zenei játékok, szimulációs gyakorlatok, mozgás-utánzás).

A mesejáték, mesedramatizálás:

- A mese hőseinek bőrébe bújva a kiélés lehetősége, a feszültség terhetől való megszabadulás, az emberi test, cselekvésszétetikai minőséggé emelése jellemzi. Az ilyenkor megszülető játék a mese feldolgozása, reprodukálás, kiegészítve a fantáziával.
- Az irodalmi élményének kiteljesedését segítő, fejlesztő módszerekkel mutatjuk be: beszélgetés, magyarázat, szemléltetés, gyakorlás és ismétlés.
- A gyermek mesehallgatás során feloldást kap félelmeire, szorongásaira.
- Mindig legyen egy csipetnyi humor, hogy létrejöjjön a szorongásoktól mentes, derűs közeg, melyben természetessé válik a beszéd, a mimika, a gesztus, a hang, a testbeszéd, a testnyelv.
- Kihasználjuk az IKT adta lehetőségeket (CD, diavetítő, DVD).

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

Az irodalmi anyag összeállításánál figyeljünk arra, hogy a gyermekek életkori sajátosságai mellett az egyéni fejlettséget, képességeket, készségeket is vegyük figyelembe. Adjunk lehetőséget, hogy a gyermek megnyíljon, juttassuk sikerélményhez.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- a gyerekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat
- várják, igénylik a mesehallgatást
- szívesen báboznak, dramatizálnak a társaik szórakoztatására
- tudnak meséket, történeteket kitalálni, s ezt képesek mozgásban megjeleníteni
- gondosan bánnak a könyvekkel
- szívesen vesznek részt irodalmi foglalkozásokon
- egyénileg is vállalkoznak mondókák, versek, mesék elmondására

VI.3. ÉNEK-ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

„Aki zenével indul az életbe, bearanyozza minden későbbi tevékenységét, az életnek olyan kincsét kapja ezzel, amely átsegíti sok bajon. A zene, tápláló, vigasztaló elixír, és az élet szépségét, s ami benne érték, azt mind meghatványozza.”

/Kodály Zoltán/

A zene olyan emberformáló erővel bír, amely kihat az egész személyiségre, fogékonytá teszi a szép befogadására, formálja ízlését és emberi magatartását.

A rendszeres zenei nevelés fejleszti a gyermek megfigyelőképességét, emlékezetét, serkenti gondolkodását, logikus gondolkodásra készíti, tehát nagymértékben elősegíti értelmi fejlődését. A zenei nevelésen keresztül elősegítjük a gyermekek érzelmeire hatva az esztétikai érzék és a közösségi érzés csíráinak fejlődését.

A ritmus fejleszti a figyelmet, a koncentrációt és a határozottságot. A dallam az érzésvilágot nyitja meg. A dinamika, a hangszín a hallást élesíti. Az éneklésnek – mivel a helyes légzés erősíti a hangadó szerveket – testnevelő hatása is van. A közös éneklés fegyelmezettséget, önuralmat kíván, ezáltal fejlődik a gyermek akaratereje is.

Zenei élményt az óvodában a közös éneklés nyújt.

Célunk

- A gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése, a személyiség formálása a zene eszközeivel.
- A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása, a zenei anyanyelv megalapozása.
- Fejlesztani a zenei alapkészségeket: a zenei hallást, a ritmusérzékenységet, megszerettetjük az éneklést, és próbáljuk önálló, tiszta éneklésre szoktatni a gyerekeket.

Feladataink:

- A zenei nevelés anyagát elsősorban a magyar mondóka és dalkincsből válogatjuk, de megismertetjük a gyermekeket más népek dalaival és igényes kortársalkotásokkal is.
- Felmérjük a gyermekek zenei szintjét, megismerjük otthoni szokásaikat.
- A megfelelő légkör kialakításával kellő motiváltságot teremtünk az énekléshez, mondókázáshoz.
- Megerősítjük a gyermek spontán kezdeményezéseit.
- Megteremtjük a közös játékhoz szükséges feltételeket
- (tér, idő, hely, eszköz).
- Az igényes dalok, mondókák kiválasztása során figyelembe vesszük a népi-és kortárs műveket, az életkori és egyéni fejlődésüket.
- Megismertetjük a gyermekeket hangszerekkel, mozgásformákkal és táncos mozdulatokkal.
- Törekszünk a zene megszerettetésére, a közös játékra, éneklésre.
- A magyar gyermekdalok és más népek gyermekdalainak megismertetésével segítjük a nemzethez való tartozás érzésének kialakulását. Lehetőséget adunk a más országokból érkező gyermekeknek saját kultúrájuk bemutatására.
- A zenehallgatás élményének biztosításával motiváljuk a gyermekeket a zenei élmény átélésére, befogadására, szeretetére. Olyan népdalokat és műzenei alkotásokat választunk, melyeket mi magunk is szép esztétikai élményt nyújtva tudunk előadni.
- Kihasználjuk az IKT eszközök nyújtotta lehetőségeket is a zenehallgatás területén (cd stb.).

- A dalanyagot összehangoljuk a zenei feladattal, mely által fejlesztjük hallásukat, ritmusérzéküket, zenei emlékezetüket, zenei formaérzéküket, mozgáskultúrájukat.
- Megismertetjük a gyermekeket a ritmushangszerekkel, valamint zörej-és dallamjátszó hangszerekkel. Felhasználjuk hangszerkészítésre a már feleslegesnek tűnő tárgyakat, eszközöket, anyagokat.
- A kiolvasók, kiszámolók, a dalos játék szövegeiben előforduló mennyiségek, számlálások segítségével serkentjük a matematikai gondolkodást, a táncban használt térformai alakzatokkal pedig fejlesztjük a térbeli viszonyítást és a geometriai alakzatok felismerését.
- A gyermekek nyelvi képességét is fejlesztjük a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.
- A dalok, mondókák kiválasztásában figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait és egyéni képességeiket (pl. hangkészlet, terjedelem, ritmikai vonatkozások).
- A gyermek értékelését egyéni képességeikhez viszonyítva végezzük.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknél a mozgásban, ritmikában rejlő fejlesztési lehetőségek célirányos kihasználására törekszünk (beilleszkedés segítése, anyanyelv, mozgás, kreativitás fejlesztése) és egyénre szabott feladatokat is biztosítunk.
- A tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Kialakítjuk a zenei tevékenységben a megfelelő szervezeti formát kötötten és kötetlenül.
- Fejlesztjük a gyermekek értelmi, nyelvi képességét, hallását, éneklési készségét, ritmusérzékét.
- Kedves, megértő, szerető, játékos légkört alakítunk ki, melyben az óvónő átadva magát a vidám éneklésnek, játéknak, muzsikának, képes magával ragadni a zene világába a gyermeket, hogy vágy és öröm lehessen annak újra átélése.

Biztosítjuk a 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmakat, dalanyag tanulásra, zenehallgatásra, a zenei képességek fejlesztésének területeire figyelembe véve a multikulturális szempontokat. Törekszünk arra, hogy mozgásuk rendezettebbé, harmonikusabbá, szebbé váljon. A zene, mint emberformáló erő a gyermek egész személyiségére hason. Fontos számunkra, hogy a daltanulás öröm legyen, a játék és mozgás, a különböző játékhelyzetek a gyermekek érettségének megfelelően. Éreztessük, hogy a zene hallgatása csodálatos élmény, az óvónő énekén és hangszeres előadásán keresztül népdalok éneklése – hallgatása. Naponta több alkalommal is lehetőséget teremtünk a zenei tevékenységekhez a csoportszobában, és a szabadban egyaránt. Figyelünk a zenei képességek fejlesztésén kívül, az értelmi, a nyelvi képességek és mozgás fejlesztésére. A zenei élményt mindennapos lehetőségként minél többféle tevékenységhez kapcsoljuk.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

- Segítjük a felszabadult, örömteli éneklést.
- Fejlesztjük az együttműködést a közös éneklés kapcsán.
- Zenével formáljuk, fejlesztjük személyiségét.
- Mozdásukat fejlesztjük ritmikus mozgásformák gyakorlásával.

A várható eredmény az óvodáskor végén:

- Zenei tevékenységei mindinkább tudatossá, önállóvá válnak.
- Játékos mozdulataikat, tánclépéseiket, könnyed, tiszta éneklésüket figyelmesen illesztik társaik mozgásához, énekléséhez.
- A feladatokat, a játékban vállalt szerepüket igyekeznek önállóan megoldani
- A gyermekek egyöntetűen, középerős hangon, lágy hangszínnel, artikulált szép szövegkiejtéssel tudnak énekelni minél tisztábban, bátran, élvezettel.
- A mondókákat pontos hangzólejtéssel, jól hangsúlyozott folyamatos beszéddel, lüktetéssel mondják.
- Egyedül, gátítások nélkül énekelnek a magyar néphagyományokból merített pentaton, hexachord terjedelmű dalokat, és alkalmi dalokat, az óvoda hagyományaihoz igazítva.
- Felismerik és megkülönböztetik a zenei fogalompárokat, a magas és mély viszonyát hang és térérzékeléssel összekapcsolják.
- Halkan és hangosan segítség nélkül is énekelnek egyenletes tempóban, érzik és érzékeltetik a gyors és lassú közötti különbségeket.
- Megkülönböztetik és felismerik egymás hangját, többféle zörejt, a természet és a közlekedés hangjait, és csoportban megismert hangszerek hangját.
- Egyszerű hangszereket készítenek.
- Zenei emlékezetük dallamok felismerésével, dallambujtatással fejlődik.
- Zenei képzeletük, alkotó kedvük spontán énekelgetéssel, rögtönzéssel alakul. Tudnak az egyenletes lüktetés tartásával, játékos mozgások végzésével énekelni.
- A mondókák és a dalok ritmusát helyes beszédritmussal, tapssal jelenítik meg. A ritmusról felismerik a dalokat.
- Bátran és kedvvel használják a kezükbe adott ritmushangszereket, ritmus-zenekart alakítanak.
- Egyszerű és természetes mozdulatformákat alkotnak, képesek változatos térformákkal, szép testtartással, arckifejezéssel és tekintettel táncos mozgásokat végezni.
- Élvezettel, átéléssel, érdeklődve hallgatják a zenét.
- Ismernek népi-és műdalokat, más nemzetek dalait.

VI.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

" A művészet érzelem. De az arányok, tudományában a leghevesebb érzelem is megbénul a kéz ügyessége nélkül".

/E. Dichter/

A vizuális nevelés sokrétű tevékenység, melybe beletartozik a rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, konstruálás, kézimunka. Az ábrázoló tevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyermek számára.

Az ábrázolás fejlesztésének alapja a látható világ "láttatása", megfigyelése. Sétákon, kirándulásokon és műalkotásokon keresztül kiválasztjuk mindazt, ami tágabb környezetünkben érdemes arra, hogy jobban megfigyeljük, rögzítsük, emlékezetünkbe vessük, és vizuálisan birtokba vegyük. Mindezt sok mozgással, cselekvéssel, a vizuális észlelő funkciók együttműködésével valósítjuk meg, mivel e közvetlen érzékszervekkel történő megismerés kelti

fel a gyermekben az alkotói, alakítói kedvet. Így céltudatosan fejlesztjük a gyermek esztétikai fogékonyságát.

Minél több egyéni és közös élménynyújtásra törekszünk, mert az intenzív élmény emeli a gyermeki munka kifejezésének szépségét. A vizuálisan érzékelhető szépség világát a gyermek közvetlen környezetében is megteremtjük, mert a mindennapi tárgyak, berendezések a különböző események számtalan és állandóan visszatérő élményhez juttatják.

Értékelésünk a technikai készség dicséretén túl kiterjed az átélés, a fantázia, az önálló, sémáktól eltérő, tartalmas kifejezésre is.

Célunk:

- Hozzásegíteni a gyermekeket az alkotás élményéhez és öröméhez, egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően.
- Hozzájárulni belső képeik gazdagításához.
- Kialakítani a képi-plasztikai-, kifejező-, komponáló-, térbeli tájékozódó-, és rendezőképességüket.
- Formálni esztétikai érzékenységüket, igényességüket.
- Fejlesztani a vizuális észlelést – érzékelést (tér, forma, és színeképzetek gazdagítása), a rövid- és hosszú távú emlékezetet, valamint a képi gondolkodást és kreativitást.
- Gazdagítani élmény-, és fantáziavilágukat.
- Megismertetni a gyermeket az eszközök használatával; a rajzolás, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel, eljárásaival.

Feladataink:

- Az esztétikai nevelés feltételeinek megteremtése.
- Az ábrázoló tevékenységekhez szükséges megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása.
- Tudatosan és tervszerűen fejlesztjük manipulációjukat, finom motorikájukat, szem-kéz koordinációjukat, kitartásukat, téri és síkbeli tájékozódásukat, monotónia tűrő képességüket.
- Az érzelmi nevelés fontos eszközeként a gyermekek önkifejezését erősítjük, lehetőséget adunk, hogy minél több élményt átélve valósíthassák meg elképzeléseiket.
- Megismertetjük a gyermekeket a népi kultúra, hagyományaink, gyökereink ápolásával, a multikulturális javakkal.
- Az alkotó munka során fejlesztjük a gyermekek gondolkodását (analizál, szintetizál, különbséget tesz, ítéletet alkot, következtet).
- Új megoldások keresésére, biztonságos, takarékos, kreatív megoldásra, gondolkodásra biztatjuk őket (környezettudatosság, újrahasznosítás). –
- Folyamatosan gyűjtünk felhasználható, újrahasznosítható anyagokat, a családok bevonásával.
- Tapasztalat-, élménygyűjtés lehetőségeinek megszervezése.
- Technikai alapelemek és eljárások elsajátíttatása.
- A tevékenység ízlésformáló hatásának kihasználása: modellnyújtás, a szép iránti fogékonyság kialakítása.
- A vizuális befogadóképesség fejlesztése.

- olyan tevékenységek megszervezése, amelyek felébresztik és kielégítik a gyermek érdeklődését, spontán módon motiválják a cselekvésre, táplálják alkotó kedvét, fantáziáját, kreativitását.
- Az ábrázolási tevékenység feltételeinek biztosítása

Megfelelő eszközök, anyagok

Az óvodai ábrázolásban, kézimunkában az anyagok és eszközök szerepe nem elsődleges, de ha jó minőségű anyagokat kap a gyermek, amelyekkel könnyen lehet dolgozni, az a siker és az alkotás élményének erejét fokozhatja.

Az anyagok és eszközök motiváló hatása különösen a kicsiknél jelentős, később a teljesebb kifejezést segíti. A gyermekekkel megismertetjük a tevékenységhez használható eszközök és anyagok tulajdonságait és a velük való bánásmódot. Hangsúlyt fektetünk a kapcsolódó egészségügyi és viselkedésbeli szokások kialakítására.

Megfelelő hely

Balesetvédelmi szempontból is fontos, valamint a nyugodt, elmélyült szabadidős ábrázoláshoz is szükséges egy elkülönített állandó hely létrehozása. Az ábrázolás minden eszköze állandó helyen, tároló polcokon könnyen elérhetőek,érés nélkül elvehetőek.

Megfelelő légkör

Az ábrázoló tevékenységhez alkotó hangulatú légkört teremtünk, amelyben szívesen, buzgón próbálkozhatnak egyedül a gyermekek. Ha nem boldogulnak, segítséget kérhetnek, és az óvónő által kínált lehetőségekbe bekapcsolódhatnak. Olyan alkalmakat kínálunk, amelyekben a gyermekek szabadon ismerkedhetnek bármely eszközzel, anyaggal, technikai eljárással. Mi magunk is gyakran rajzolunk, mintázunk, építünk példát mutatva a gyermekek számára.

Értékelés

Kialakítjuk az értékelés, önértékelés képességet, tudjanak beszélni, véleményt formálni saját és társaik munkájáról.

Elegendő idő

A vizuális tevékenységet a mindennapi szabad játékban biztosítjuk. A gyermekek addig alkothatnak, amíg kedvük tartja, és bármilyen ábrázoló tevékenységbe kezdhetnek.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- a gyermekek ismereteik, gondolataik, élményeik kifejezésére bátran, biztonsággal használják az ábrázolás képi-plasztikai kifejezőeszközeit,
- közvetlen megfigyelés alapján képesek kiemelni a megkülönböztető jegyeket, szín és formabeli tulajdonságokat, hangulati elemeket,
- közös játékaikhoz, más foglalkozásokhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, ajándékozáshoz játékeszközöket, kellékeket,
- kiegészítőket készítenek,

- tudnak díszítő, tervező feladatokat megoldani (vonalas és folthatású mintaelemekkel, változatos színekkel, rajzolással,
- festéssel, papírmunkával, agyagba karcolással,
- jártasak az eszközök helyes használatában,
- megbecsülik egymás alkotásait.
- Bátrak, ötletesek a téralakításban
- Képesek a tárgyak térbeli tapasztalati felismerésére, a főbb formai jellemzők megismerésére (nagyságbeli különbségekről, a fokozatokról)
- Emberábrázolásban megjelennek a részformák (haj, ruha stb.) legegyszerűbb mozgással próbálkoznak.
- Képalakításukban egyéni módon jelezni tudják az elemi térviszonyokat
- Ismerik és egyéni tetszésük szerint, alkalmazzák a képi kifejezőeszközöket (vékonyabb, vastagabb vonalakat, színfoltokat, rajzolt, mintázott formákat)

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

Feladatunk, hogy felkeltsük a gyermekekben a cselekvési, alkotási vágyat. Egyéni képességeikhez igazodó differenciált fejlesztést, sikerélményt biztosítunk. A vizuális ábrázolás által fejleszthetjük a kreativitást, szem-kéz koordinációt, az ingerek feldolgozásával segíthetünk a környezet pontosabb felfogására, a valóság megismertetésére.

VI. 5. MOZGÁS

A gyermekek fejlesztésére kihasználjuk a mozgást, mint örömforrást, így lehetőségünk nyílik az esetleges mozgáshibák korrigálására is. A nap folyamán minden lehetőséget megragadunk a mozgásra, mozgásos játékok spontán szervezésével, játékokkal.

A mozgásos cselekvéstanulás a születéstől kezdve a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája. Minden életkorban jellemző a mozgás örömeinek átélése. Az óvodába érkező gyerekek szeretnek futkározni, csúszni, mászni, mozogni. A kellemes, nyugodt légkörben végzett mozgás természetes igényükké válik, ily módon az egész óvodai életet átszövi. Ezért óvodánkban folyamatosan biztosítjuk a gyermekek számára a mozgás lehetőségét, egyrészt a szabad játék során, másrészt pedig a kötelező testnevelés foglalkozások keretein belül. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, egyéni képességeinek, temperamentumának megfelelő tevékenységet, figyelembe vesszük. Óvodánk udvarát úgy alakítottuk ki, a játék eszközöket úgy választottuk meg, hogy ezeknek, a feltételeknek megfeleljenek. Az eszközök variálásával, pedagógiai módszereinkkel felkeltjük a gyermekek érdeklődését, ezáltal örömmel vesznek részt a közös mozgásos játékokban. Az így kezdeményezett énekes játékok futó - fogó labdajátékok, egyszerű versenyjátékok a gyermekek mozgásszükségletének kielégítését szolgálják.

A testi edzés fontos része az életkorhoz és fejlettségi szinthez igazodó, megfelelő időtartamú és intenzitású, módszertanilag átgondolt szabadban, vagy tornateremben szervezett kötelező testnevelés foglalkozás.

A komplex mozgás beépül más tevékenységekbe, és hat a testi, lelki, értelmi fejlődésre.

A mozgásfoglalkozásokon és a mozgásos játék során szembeüvő az óvodás gyermekek utánzási hajlama és az önálló teljesítményre való törekvés egyensúlya. A testnevelés foglalkozás, a mindennapos testnevelés és a szabadban folytatott szervezett mozgás fejleszti a gyermek természetes mozgását, miközben harmonikussá válik járásuk, futásuk. A különféle helyeken, eszközökön való torna segíti a térben, időben, való tájékozódásban, helyzetfelismerésben. A testnevelés hatására bontakoznak ki olyan személyiségjegyek, mint bátorság, önfegyelem, kitartás, együttérzés. A gyermekek életkorának és egyéni sajátosságainak figyelembe vételével a körülbelül 15 perces mindennapos mozgás a mozgásos játékok automatizálását és a különféle prevenciós gyakorlatok elsajátítását szolgálják.

Egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve a spontán mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján meg kell jelennie.

Célunk:

- A mozgás megszerettetése, tudatos mozgásigény kialakítása, mozgáskedv fokozása.
- A szervezet sokoldalú fejlesztése, egészséges életmódra nevelés.
- Olyan feltételek biztosítása, amely elősegíti, hogy a gyermek fejlődése belső motivációval legyen elérhető.
- Fizikai képességek fejlesztése
- A rendszeres mozgás által a légző, keringési szervek— teljesítőképességének növelése, a csont és izomrendszer teherbíró képességének fokozása, a mozgásügyesség fejlesztése.
- Kooperatív mozgás
- akarati tulajdonságok fejlesztése, kitartás, kudarcátírás, önfegyelem.

Feladataink:

- A mozgásos tevékenységekhez szükséges feltételek biztosítása,(hely, idő, eszköz, módszer)
A kéz finommozgásának, valamint a nagymozgások, egyensúlyérzék fejlesztése (egyensúlyfejlesztése, szem-kéz- láb koordináció, ritmikus tevékenységgel, ritmusérzék fejlesztése)
- Testséma fejlesztése. (Testrészek ismerete, test koordinációjának alakítása, testfogalom kialakítása, a lateralitás fejlesztése, a dominancia erősítése)
- A mozgáson keresztül a szociális képességek fejlesztése (társakhoz való alkalmazkodás, szabály és feladattudat alakítása, együttműködő és tolerancia képességük fejlesztése.
- A fizikai aktivitáson keresztül a szellemi aktivitás előkészítése, illetve a sikeres mozgásos feladatok elvégzésével önbizalom, és önértékelés növelése.
- Legfontosabb feladat, hogy minden nap adjon lehetőséget a gyermekek minél hosszabb időn keresztül a szabad levegőn való tartózkodására.
- A gyermekek mozgásigényét a lehetőségekhez képest maximálisan elégítse ki!
- Adjon ötleteket a gyermekeknek olyan mozgásos játékokhoz, amelyeket önállóan is képesek játszani.
- Szervezzen versenyjátékokat, így a mozgást biztosító játékok kialakítják a gyermek szabálytudatát.

- Figyeljen a fokozatosságra, és az egyes gyermekek terhelhetőségére.
- Az esetleges /testi hibák, lúdtalp, hanyag tartás stb./ kialakulásának megelőzése érdekében alkalmazzon célzott, speciális gyakorlatokat.
- Változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával tegye lehetővé, hogy a mindennapi testnevelés örömet, jelentsen a gyermekek számára.
- A fokozatosság, a rendszeresség elvének betartása.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

A nehezebben szocializálható, lassabban fejlődő gyermekek neveléséhez, fejlesztéséhez szükség esetén szakemberek segítségét kérjük.

Elegendő helyet, időt biztosítunk mozgásigényük kielégítéséhez.

Az óvodai nevelésben a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb szinten álló, sajátos nevelési igényű, (érzékszervi, értelmi, vagy mozgássérült) hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével és az óvodapedagógusok mindennapi egyéni bánásmód alkalmazásával biztosítjuk. látjuk el.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Legyenek képesek a kúszás, csúszás, mászás végrehajtására tudjanak lassan és gyorsan járni
- Képesek legyenek menet közben irányváltásra, való mozgásra
- Tudjanak léglabdát a társhoz gurítani
- Ismerjék főbb testrészeit utánzással
- Ismerjék a test előtt, mögött, alatt, fej felett fogalmakat
- Ismerjék az egyenletes járást
- Tudjanak egymáshoz alkalmazkodva párosával járni
- Tudjanak lassú iramban egyenesen és körbe járni
- Tudjanak kört alkotni kézfogással
- Segítséggel gurulóátfordulást végrehajtani
- Próbáljanak célba ugrani
- Legyenek képesek a léglabdát legalább két kézzel lepattintani, elkapni, folyamatosan a földhöz ütögetni és célba dobni
- Tudjanak néhány megismert egyszerű futójátékot, fogójátékot a szabályok magyarázata nélkül játszani
- Kialakul a harmonikus, összerendezett mozgás
- Kialakul a játékok közben az egészséges versenyszellem
- Az általuk ismert futó-, fogó-, és labdajátékokat szívesen kezdeményezik.
- Koordinációs képességek területén:
- A téri irányok bemozgásával fejlett térészlelésük
- A test és környezete, a test és részei közötti térbeli viszonyok belső leképezése, tudatos ismerete, funkcionális egységbe való összerendezése kialakult, kinezetikus differenciáló képességük fejlett

- Képesek keskeny felületen, egyensúlyozó gyakorlatokat végezni
- Képesek ütemtartással járni, futni
- Kondicionális alapképességek területén:
- Képesek sorozatugrásokat végezni különböző távolságban és magasságban elhelyezett tárgyakon át Gyakorlottak a páros- és egy lábon való szökdelésben
- Alap-állóképességük fejlett, hosszantartó lassú és közepes iramú futást bírják
- Képesek egykezes és kétkezes alsó és felső dobással dobni
- Képesek egyhelyben labdát ütögetni a földhöz
- A természetes támaszgyakorlatokat (kúszás, csúszás, mászás) – ismerik és végzik.

VI.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE ÉS MATEMATIKAI LÁTÁSMÓD

*„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni - vess magot,
Ha egy évtizeddel számolsz - ültess fát,
Ha terved egy életre szól - embert nevelj!”*

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi viszonyairól. Lehetővé tesszük, hogy a természet felfedezése közvetlen érzékelés, észlelés útján történjen. Kiemelt szerepet kap az érzékszervek érzékenyítése, a tapintás, látás, hallás, szaglás, ízlelés képességének fejlesztése szenzitív játékokkal. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükséges. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit. Megismertetjük, megtapasztaltatjuk a levegő, a víz fontosságát, a talaj, a föld jellegzetességeit és különbözőségeit. Megismertetjük gyermekeinket a nemzeti jelképekkel (zászló, kokárda, Himnusz), megmutatjuk számukra területünk nevezetességeit. Amennyiben migráns gyermek jár óvodánkba, segítjük őt saját hagyományai ápolásában, társaiban kialakítjuk a más kultúrák különbözőségei iránti elfogadást, kíváncsiságot, tiszteletet.

A gyermek ismereteiben, környezethez való alkalmazkodásában a családi nevelésnek alapozó szerepet tölt be, döntő jelentősége van és a fejlődés folyamán az elsődleges szerepe meg is marad. Ezért tartjuk kiemelkedően fontosnak, hogy óvodánk tudatosan fejlesztő eljárásaival kiegészítse ezt a nevelést és az esetleges hátrányokat kompenzálja. A környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak is birtokába jut a gyermek, a környezet formai, mennyiségi, nagyságbeli és téri viszonyairól, valamint ezeket a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, alakul ítélőképessége, fejlődik tér -, sík és mennyiségsszemlélete.

Célunk:

A természetet szerető, az élő- és élettelen környezet iránt érdeklődő gyermekek nevelése, akik pozitív attitűddel, aktív cselekvésre motiváltak.

Célunk olyan tevékenységek biztosítása, valamint környezet kialakítása, ahol:

- a gyermekek tapasztalatokat szereznek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből, életkoruknak megfelelő szinten,
- ismereteik birtokában biztonságosan eligazodnak, tájékozódnak szűkebb környezetükben,
- a gyermekek felfedezik és megtapasztalják a külső világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseit, megismernek mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, tudnak véleményt alkotni és döntéseket hozni.
- megismerik szülőföldjüket, az ott élő hagyományokat, embereket,
- logikusan gondolkodnak, problémafelismerő és megoldó képességük kialakul,
- tisztában vannak a biztonságos közlekedés szabályaival
- a cselekvés által analizálnak, szintetizálnak, összehasonlítanak, válogatnak, elvesznek és hozzátesznek. Megismerkednek a kisebb - nagyobb, több - kevesebb fogalmával.
- összemérik az eszközöket, tárgyakat nagyságuk, kiterjedésük alapján, űrtartalmuk szerint
- számlálnak, sorozatokat készítenek a különböző termékekből, kavicsokból, a kincseikből
- matematikai problémamegoldó képesség kialakítása.

Feladataink:

- Megismertetjük és megszerettetjük a gyermekek környezetében lévő élővilágot, a család és a tárgyi kultúra értékeit.
- Irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréje, önálló véleményalkotásra ösztönözzük a gyermekeket.
- Biztosítjuk a környezet tevékeny megismerését, segítjük a gyermekek véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat –és ismeretszerzésre, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével.
- Ünnepeket, megemlékezéseket szervezünk a néphagyományokhoz, természetvédelemhez és nemzeti ünnepeinkhez kapcsolódóan. A zöld ünnepek megszervezésével olyan élményt nyújtunk, mely kialakítja a gyermekekben a pozitív érzelmi viszonyt környezetükhöz
- A környezeti kötődés kialakításánál kihasználjuk szűkebb környezetünk adta lehetőségeit, a természetben történő tapasztalatszerzést (Hüvösvölgy, Szelőhegyi-barlang, Vadaspark, Budai Tájvédelmi körzet).
- A megfigyelések, vizsgálódások során törekszünk a gyermekek aktivitásának, kommunikációjának kihasználására, aktív és passzív szókincsük bővítésére. Az érzékszervi megtapasztalásra, differenciálásra nagy hangsúlyt helyezünk, alkalmazzuk a szenzitív pedagógiai módszereket
- Megismertetjük őket az alaki, nagyságbeli, téri viszonyokkal, a mennyiségi relációs fogalmakkal.
- Séták, kirándulások alkalmával tudatosítjuk a biztonságos közlekedés szabályait. A természeti és társadalmi témaköröket lehetőleg a szabadban, természetes környezetben figyeltetjük és tapasztaltatjuk meg a gyermekekkel

- A természet, az időjárás változásait napi szinten megfigyeltetjük a gyerekekkel, megláttatjuk az ok-okozati összefüggéseket (öltözködés és időjárás összefüggése)
- A gyermekeket bevonjuk a környezetalakító, munkajelleg- tevékenységekbe, azok fontosságára, hasznára, eredményeinek megbecsülésére nevelünk
- Egészségvédelemre, egészségmegőrzésre nevelünk, kialakítjuk a biztonságos életvitel szokásait
- Differenciálást alkalmazunk a gyermekek felé irányuló kérdéseinkben, az eszközök kiválasztásában.
- A foglalkozások tervezésénél felhasználjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlesztésének lehetőségeit.
- Felkeltjük a gyermekek matematikai érdeklődését, felismertetjük az elemi ok-okozati összefüggéseket, pozitív viszony alakítunk ki a problémahelyzetek megoldásához, megalapozzuk a logikus gondolkodást, ítélőképességet.
- Olyan feltételeket és tevékenységeket biztosítunk, melyek felkeltik a gyermekek érdeklődését, természetes élethelyzetekben lehetővé teszik a matematikai tapasztalatok megszerzését, illetve örömforrást nyújtanak a spontán és irányított ismeretszerzés közben is.
- Felismertetjük, szemléltetjük, rávezetjük őket a matematikai problémahelyzetekre, gazdagítjuk a tevékenységben való alkalmazás lehetőségét.
- A szervezett matematikai tanulás során lehetőséget teremtünk a tudatos, egyéni képességfejlesztésre, a gyermekek egyéni fejlettségének figyelembevételével.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

Tevékenyen bevonjuk a gyermekeket a közös programokba. Építünk kíváncsiságukra, a gyermekek egyéni fejlettségéhez, gondolkodási szintjéhez igazodó tevékenységeket tervezünk. Az eszközök megválasztásánál, az aktuális feladatnál arra törekszünk, hogy minél többször sikerélményhez juttassuk a gyermekeket.

Csak olyan óvodapedagógus nevelhet természetszerető gyermekeket, aki maga is jól ismeri, szereti, óvja élő környezetét, magas szintű ismereteit a gyermek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudja átadni.

A környezeti nevelés komplex felfogásából eredően minden tevékenységet az évszakok, a jeles napok köré csoportosítjuk, figyelembe véve a helyi sajátosságokat, hagyományokat:

- a közösségi neveléssel (pl. társadalmi környezetbe való beilleszkedés, a szociális tanulás területén, stb.)
- a vizuális neveléssel (a környezet esztétikai hatása, az ábrázolásban való megjelenítése, formák, színek)
- zenei neveléssel (népszokások, zenei hagyományok, élőlényekhez, természethez fűződő ritmusos mondókák, énekek, versek)
- matematikai neveléssel (környezet tárgyainak tulajdonsága, hosszúsága, kiterjedés, számosság, irányok stb.)
- testneveléssel (testrészek megnevezése, funkciója stb.).

S mindez nem nélkülözi az anyanyelv használatát, hiszen az anyanyelv elsődleges közvetítő az emberi kapcsolatokban.

A játék a tanulási folyamat része, magába foglalja a környezet megismerésére nevelés ezernyi lehetőségét (játék közben különféle állatok bőrébe bújnak, a természetből gyűjtött termésekkel, magokkal játszanak boltost, főzőcskét. Állat vagy növénydominó játék, kakukktojás-játék, találós kérdések, szenzitív játékok).

A tevékenységekhez, spontán kialakult játéksituációkhoz választjuk meg az aktuális, logikailag kapcsolódó megismerési tartalmat, ezáltal is biztosítjuk a természetes élethelyzetet. Mivel a gyermeknek elsődleges a modell, a közvetlen környezet példája, ezért mind a külső, mind a belső tereket igyekeztünk barátságossá, esztétikussá formálni.

A matematikai tartalmú tapasztalatszerzést folyamatnak tekintjük.

Minden tevékenység tartalmában felfedeztetjük a matematikai jelenségeket. A gondolkodási műveletek motoros percepciók, cselekvéses megoldást biztosítjuk.

Mindig a gyermekek fejlettségéhez, gondolkodási szintjéhez mért tevékenységre ösztönző, kereső, felfedező, alkotó szituációra építünk, több érzékszervvel, több oldalról, több szempontból vizsgálva a jelenségeket.

A valóságból merített, természetes élethelyzetekben, spontán játék közben eszközök biztosításával hozzásegítjük a gyermeket az alapozó műveletek, (egyenkénti számbavétel, sorba rendezés, halmazba sorolás, több, kevesebb, ugyanannyi) minél sikeresebb végzéséhez és alkalmazásához.

A tevékenység helyszíne

A környezet megismerése áthatja a gyermekek életét, az óvodai tevékenységük egészét. Arra törekszünk, hogy amit csak lehet a helyszínen, a természetben figyeltessünk meg, így szerezzenek cselekvően tapasztalatokat a gyermekek. A csoportszobában kialakított "természetsarok" tükrözi az aktuális évszak jellemvonásait, tartalmazza a környezet megismeréséhez szükséges eszközöket, tárgyakat (pl. nagyító, ismeretterjesztő könyvek), anyagokat.

A gyermekek a mindennapi életben állandóan találkoznak, természetes módon ismerkednek meg a matematikai fogalmakkal, de a spontán helyzeteken kívül tudatosan előkészített tapasztalatokra is szükségük van. A tapasztalatszerzésre lehetőségük van az óvodaudvaron, az óvoda épületében, a csoportszobában, az utcán.

Belső környezet

- sokféle növényt gondozunk, hajtatunk, ültetünk,
- a játékokat természetes alapanyagú kosarakban tároljuk,
- díszítéseink az évszakhoz és az ünnepeinkhez kapcsolódnak, mindig a természet kincseiből készülnek (a létrehozott alkotásokat parafatáblára helyezzük),
- a hallban sziklába épített akváriumot telepítettünk, mely lehetőséget nyújt a halakról, vízinnövényekről való folyamatos gondoskodásra, valamint a „Zöld Óvoda Faliújságot” aktualizálása
- Minden csoportszobában kialakítottuk az élősarkot, terménypolcot, melynek célja:

- a kirándulásokon (óvodán kívüli, családdal) gyűjtött érdekes ágak, termések, levelek elhelyezése megnézés, válogatás, élménybeszélgetés, rendszerezett tárolás,
- közösen szedett kincsek, közösen gyűjtött képek albumba ragasztása, tárlat készítése,
- gondoskodás a madarokról
- mikroszkópos, nagyítós vizsgálódások
- természetről, tudományról, élővilágról szóló újságok, könyvek nézegetése, ismeretek bővítése.
- szelektív hulladékgyűjtés

Az óvoda udvara

Udvarunk nagyszerű hely a felfedezésre. Elősegíti az állatok, növények életének megismerését, módot ad a környezet és az élővilág közötti kapcsolatokat, összefüggések megfigyelésére. Folyamatosan megtanulhatják, hogyan segíthetnek a környezet óvásában, esztétikussá tételében, az udvar rendberakásában. A gyermekekkel közösen végezzük a növényeink neveinek „kitáblázását”. Aktívan vesznek részt az évszakoknak megfelelő kerti munkákban (levélsöprés, homoklapátolás, hólapátolás, kiskertben: ásás, gereblyezés, kapálás, magvetés, komposztálás. A kerti szerszámoknak állandó helyet biztosítunk. Ezen földdel, élőlénnel kapcsolatos közös tevékenységek kézzelfoghatóvá teszik a gyermekek számára az emberi munka értékeit. Megfigyelhetik, gyakorolhatják a gazdasági munkát, hagyományokat leegyszerűsített formában. Ősszel a madárodúkat kitakarítjuk, télen pedig a hideg beálltával kihelyezzük a madáretetőket, magokból, faggyúból madárkalácsot készítünk, folyamatosan gondoskodunk eleségről, itatásról. Az évek során beépül személyiségjegyeik közé az a szemlélet, hogy - úgy éljek, hogy ne zavarjam más élőlény életét, úgy éljek, hogy másoknak is helye legyen körülöttem, hiszen az ember része a körülötte lévő világnak.

A külső környezet

Folyamatosan megfigyeljük az óvoda környezetében található térelemeket (kis erdőfolt, park, játszótér). A séták fontosak, mert rácsodálkozhatnak a közvetlen környezet szépségére, élvezhetik a jót, e mellett a nem kívánatos jelenségeket is.

- családi házak kertje (gyümölcsfák, virágok változásainak megfigyelése)
- gesztenyefasor, mogyorófasor (termés-, levélgyűjtés) platánfasor,
- Az évszakonkénti természetbe tett kirándulásokkal gazdagítjuk a gyermekek élményét és tapasztalatszerzését

Begyakorolják a gyűjtő munka szabályait (csak azt hozzuk haza, amit "elenged" a természet. Inkább a helyszínen lerajzoljuk, "lefényképezzük", megvizsgáljuk, könyvben megnézzük, mint hogy elvegyük a természettől).

A kirándulások alkalmával a gyermekek érdeklődését nem a részletek, hanem a természet egésze köti le. Csalafinta varázsötletekkel érzékenyítjük őket, csempésszük be játékukba a természet sokszínűségének megfigyelését, főleg az érzéki apparátus bevonásával. A kirándulások lehetőséget adnak szülőföldjük megfigyelésére is.

A múzeumok, az állatkert látogatása különleges élményt jelent. A szokatlan élőlények, tárgyak, eszközök a helyszín jellegzetes atmoszférája sajátos megfigyelési helyzeteket és pótolhatatlan élményeket kínál.

A fent említettek mind hozzájárulnak a többirányú témafeldolgozáshoz, változatos gyakorláshoz. Céljuk a természeti és az épített környezetben való tájékozódás képességének fejlesztése, a természetszerető magatartás gyakorlása s az értékeket meglátó, védő viselkedés kialakítása.

Valljuk, hogy az általunk családdal összhangban kialakított pozitív érzelmi irányultságuk következtében az óvodán kívül is megbecsülik, óvják a parkok, játszótereket, erdők élővilágát, példát mutatva másoknak!

Séták, kirándulások során

- azonos kirándulóhely évszakonkénti változásainak megfigyelése
- a séták, kirándulások a zöld ünnepek köré épülnek
- kerületünk nevezetességeinek felfedezése
- a természetjárás alapismereteinek elsajátítása
- a természeti jelenségekkel való ismerkedés
- állatokkal, növényekkel való ismerkedés

Feladataink a séták, kirándulások alkalmával:

Séták, kirándulások előkészítése

- a megteendő távolságot és a túrázással töltött idő hosszát a gyermekedzetségéhez és erőnléti állapotához választjuk
- előzetesen bejárjuk a kiválasztott útvonalat, feltérképezzük a megfigyelésre alkalmas jellegzetességeket
- megtervezzük a játék és pihen helyeket, figyelünk a hely egészségügyi alkalmasságára is
- kiválasztjuk a legmegfelelőbb utazási útvonalat
- felkészülünk szakkönyvekből, a szükséges eszközöket magunkkal visszük
- minden esetben tervezünk alternatív programot rossz idő esetére
- felkészítjük a gyermekeket a sétára, kirándulásra

A gyermekek felkészítése

- az óvónő élményszerű beszámolója az általa már ismert, tervezett séta és kirándulóhelyről
- közös beszélgetéssel megtervezik, mit néznek meg, milyen eszközöket és játékokat visznek magukkal
- kincses doboz, zacskó előkészítése, a gyűjteni valók megtervezése
- mi kerül a hátizsákba (étel, ital, eszköz, stb.)
- öltözködés megbeszélése
- viselkedés megbeszélése, emlékek felelevenítése

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Megismerik lakóhelyük közvetlen és tágabb környezetét, városuk szépségét, nevezetességét, értékeit.

- Ismerik a környezetükben található intézményeket, üzleteket és azok funkcióit (iskola, orvosi rendelő, posta, stb.).
- Ismerik teljes nevüket, születési idejüket, lakcímüket. Családjuk tagjait megnevezik, tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását.
- Tájékozottak a „növény” és az „állat” fogalomkörébe tartozó általuk ismert egyedekről. Önállóan gyakorolják a növények ápolását. Segítenek az élősarok gondozásában, rendezésében.
- Ismer néhány háziállatot, vadállatot, madarat, rovar, azokat különböző szempontok szerint csoportosítja.
- Az évszakok között különbséget tudnak tenni, ismerik azok tartalmi jegyeit: hőmérséklet, csapadék, öltözködés, közlekedés, színek, jelenségek, ünnepek kapcsolatában.
- Ismerik a napszakokat és a hozzájuk kapcsolódó tevékenységeket.
- Vigyáznak a tisztaságra a teremben, udvaron, kertben egyaránt, meg tanulják óvni, védeni a természet növény- és állatvilágát.
- Ismer néhány természetvédelmi fogalmat (takarékoság, vízvédelem, hulladék újrahasznosítás)
- Gyakorlottak a gyalogos közlekedési és tömegközlekedési szabályok betartásában.
- Rendelkeznek ismeretekkel önmaga és mások biztonságának megőrzése érdekében.
- Tisztában vannak az óvodai dolgozók munkájával, egymás és a felnőttek munkáját megbecsülik.
- Felsorolják testrészeit, tudják mi a funkciójuk, hogyan kell ápolni, védeni.
- A gyermekek képessé válnak egy megkezdett feladat folytatására, melyben a tárgyakat egy meghatározott szabály szerint csoportosítja.
- A rendezési elveket felismerik, képesek sorozatokat, halmazokat alkotni, képes halmazokat összemérni, összehasonlítani, becsülni, ismeri a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát
- Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 10-ig.
- Használják a tö- és sorszámneveket.
- Kialakul a számfogalom 10-es számkörben.
- Egyszerűbb ok - okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat felismernek. Tudnak analizálni, szintetizálni, általánosítani.
- Képesek a valóságnak megfelelő ítéletalkotásra.
- Kialakul a felfedező, kereső, vizsgálódó magatartásuk.
- A térben jól tájékozódnak, megkülönböztetik a jobbra - balra irányokat, helyesen használják a névutókat.
- Felismerik a geometriai alakzatokat.
- Érdeklődnek a matematikai játékok és problémák iránt.
- Elő tudnak állítani különféle elrendezéssel, bontással ugyanannyit, többet, kevesebbet.
- Gondolataikat tevékenységgel és szóval is ki tudják fejezni.
- Képesek felismerni és létrehozni szimmetrikus formákat

VI. 7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

*"Dolgozni csak pontosan szépen
ahogy a csillag megy az égen,
úgy érdemes."
/József Attila/*

A munka jellegű tevékenységeket a személyiségfejlesztés fontos eszközének tartjuk, hiszen ez az a terület, ahol a gyermek rögtön lemérheti, érzékelheti munkájának eredményét. Tapasztalatszerzési lehetőség, a gyermek egyre pontosabb ismereteket szerez a környezetéről, társairól, az őt körülvevő tárgyakról. A munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek készségek, tulajdonságok (mint pl. kitartás, önállóság, felelősség, céltudatosság) alakításának fontos lehetősége.

Támogatjuk a gyerekek szükségleteiből fakadó munkavégzését. A nap folyamán minden olyan munkát elvégezhetnek, amihez kedvük van, és nem veszélyeztetni testi épségüket. A megfelelően megszervezett munkatevékenységet a gyermekek éppúgy élvezik, mint a játékot, ha nem szegjük kedvüket túl nehéz feladatokkal. Kezdetben az óvónő támogatásával, szervezésével, később egyre önállóbban végezhetik a munkafolyamatokat, melyeket pozitív megerősítés értékelés kísér. Fontosnak tartjuk, hogy a munka jellegű tevékenységek beépüljenek az óvodai életünk mindennapjaiba.

Év közben folyamatosan bővítjük élőskarkunkat, gondozzuk növényeinket, állatainkat, szem előtt tartva a Zöld Óvoda kritériumait, az életkoruknak, érdeklődésüknek megfelelő tevékenységeken keresztül.

Ősztől-nyárig a gyermekek részt vesznek az aktuális kerti munkákban. Ezek a munkák leginkább az értelmi képességek fejlesztésében jelentősek, mert megismerkedhetnek a természet törvényszerűségeivel, a fejlődés folyamatával, ok-okozati összefüggések sorozatával.

Ősz: levélsprés, ásás, locsolás, a komposzt elszórása, magok gyűjtése, faültetés, cserepes virágok előkészítése, a lemetszett gallyak összegyűjtése, a kerti játékok elpakolása télre.

Tél: hó sprés, hólapátolás, madáretetők elhelyezése, folyamatos feltöltése eleséggel, a bokrokra ránehezedő hótömeg leseprése.

Tavaszi: a kerti játékok letakarítása, elhelyezése az udvaron, a kerti szerszámok előkészítése, ásás, gereblyezés, csíráztatás, ültetés, veteményezés, gyomlálás, locsolás.

Nyár: locsolás, gyomlálás, a nyárra kiültethető növények cserepezése, a megérett termések betakarítása, a lenyírt fű összegereblyezése.

Célunk

A változatos munka jellegű tevékenységek során, olyan tulajdonságok, szokások kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezetéhez való viszonyát, erősíti közösségi kapcsolatait.

- A munkavégzés során fejlődjön szociális magatartásuk, társas kapcsolataik, cselekvő tapasztalással személyiségük.
- A siker élménye váljon újabb serkentőjévé és készítse aktivitásra a gyermekeket.
- A munkavégzés során fejlődjön kitartásuk, felelősségérzetük önértékelésük.

Munkajellegű tevékenységformák:

Önkiszolgálás

A gyermekek akarati életének kibontakoztatása ösztönzi a gyermekeket önkiszolgáló munkára. A gyermekek saját személyükkel, kapcsolatos feladatokkal ismerkednek meg a testápolás, a kulturált étkezési szokások elsajátítása során, melyek komplex módon fejlesztik a gyermek feladattudatát, felelősségtudatát.

Naposi munka

A csoport fejlettségi szintjét figyelembe véve folyamatosan vezetjük be. Közösségi kapcsolatokat, a kötelességtudatot fejlesztő tevékenység, melyet megelőz az önkiszolgáló tevékenység.

Alkalomszerű munkák

Alkalmi megbízásokat a gyermekek egyéni fejlettségéhez mérten tervezünk. Átszöheti az egész napot (információ átadása, teremrendezés, játék elrakása stb.) Időről időre ismétlődik, így elősegíti az időészlelés kialakulását és az önállóság fejlődését.

Feladataink:

- Biztosítjuk a munkavégzéshez szükséges gyermekméretű, balesetmentes eszközöket.
- Megtanítjuk a gyerekeket a munkatevékenységek elvégzésére.
- Minden korcsoportban megteremtjük az önálló munkavégzés lehetőségét
- Biztosítjuk a munka állandóságát és folyamatosságát.
- Minta adásával, együtt tevékenykedéssel alapozza meg a környezettudatos magatartást, szelektív hulladékgyűjtést, takarékos vízhasználat, csak azt szedjük össze, amit elenged a természet.
- Kert ápolása, madarak etetése.
- Megtanítjuk az eszközök célszerű, balesetmentes használatát.
- A munka, a napi tevékenység természetes részét alkossa
- Megteremtjük a gyermekek számára a képességükhöz mért munkalehetőségeket. biztosítjuk a legalkalmasabb eszközöket, méretben, mennyiségben, minőségben a gyermekek számára.
- Kialakítjuk a gyermekekben, hogy tartsák rendben az eszközöket.
- Segítsük a szülőket, hogy vegyék komolyan, tartsák tiszteletben gyermekük munkáját, megbízatását, legyenek segítségére annak elvégzésében.
- Legyen a munkavégzés is tanulási folyamat, melyben a gyermekek kompetenciái fejlődnek: személyes példaadással, konkrét pozitív motiválással.
- Lehetővé tesszük, hogy a gyermekek az általuk különösen kedvelt munkafajtákban egyéni tempójukban elmélyedhessenek, elegendő idő biztosításával.
- Elérjük, hogy a gátlásos, visszahúzódo gyermekeket is bevonja a munkába.
- Segítsük a szülőket, hogy vegyék komolyan, tartsák tiszteletben gyermekük munkáját, megbízatását, legyenek segítségére annak elvégzésében.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében:

- Elérhetővé teszi a közösséghez, csoporthoz való érzelmi kötődést

- Kialakítja a saját magához viszonyított értékelés fontosságát
- Tapasztalatot biztosít a munka értékéről, saját személyének fontosságáról
- Önbizalmát erősíti

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Erejükhöz mértén részt vesznek a rend fenntartásában és a csoportszoba átrendezésében
- Ügyelnek az öltöző, a mosdó rendjére,
- Szükség esetén kérik a felnőtt segítségét
- Az udvari játékszereket játék után a helyére teszik
- Kérésre a leesett elszórt tárgyakat összeszedik, szükség esetén kérik a felnőtt segítségét
- Csoportszoba rendjének kialakításában folyamatosan részt vesznek
- Szükség szerint segítséggel átrendezik a termet
- Az eszközöket funkciójuknak megfelelően helyezik el
- Az öltözőben, mosdóban vigyáznak a tisztaságra és rendre
- Segítenek a foglalkozáson használt eszközök előkészítésében
- A felnőttel együtt egyszerűbb javításokat végeznek el a játékokon
- Felnőttel együtt feldíszítik a szobát, és ajándékokat készítenek közös ünnepeikre vagy más alkalmakra
- Teljesítik az óvodapedagógus megbízatásait: a kért eszközöket behozzák, vagy kiviszik, az üzeneteket átadják
- A munka elvégzésében kitartóak, türelmesek,
- kialakul a munka iránti tisztelet,
- társuk és a felnőttek munkáját megbecsülik
- a rájuk bízott munkát önállóan, szívesen végzik,
- az eszközöket célszerűen, rendeltetésszerűen képesek használni, vigyáznak saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára
- a naposi munkát szívesen, igényesen, esztétikusan látják el,
- szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások teljesítésére,
- részt vesznek a csoportszoba díszítésében
- Segítenek a játékszerek kisebb hibáit megjavítani
- Ünnepekre vagy más alkalmakra ajándékot készítenek

VI. 8. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

"Ne erőszakkal oktasd a gyermekeket a tanulmányokra, drága barátom, hanem játszva tanuljanak, már csak azért is, hogy könnyebben megfigyelhesd, milyenek mire van hajlama."

/Platon/

A játékosan feldolgozott tanulás középpontjába a gyermeket és az őt körülvevő és az általa megjelenített világot állítjuk. A játékra építve a játék lehetőségeit figyelembe véve gondolkodunk általában az óvodai tanulásról, szükségesnek tartva a tanulást támogató légkör megteremtését, és a sajátos szervezésű és struktúrájú tapasztalatszerzési tanulási folyamatot is. Az ismereteket

közvetítő tevékenységeket a gyermekek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére, előzetes tapasztalataira és ismereteire építve tesszük vonzóvá. Biztosítjuk, hogy minél több érzékszervvel kapcsolódjanak a megismerés tárgyához. A tanulás tartalmát a közvetlen környezetből vesszük.

A tanulást az óvodapedagógus és a gyermekekkel kapcsolatban álló segítők kölcsönös egymásra ható tevékenységének tartjuk, melyet az óvodapedagógusok szerveznek, oly módon, hogy tájékozódunk a gyermekek spontán szerzett ismereteiről.

A tanköteles korú gyermekek számára napi összesen 45 perces időtartamban szervezzük a játékos, élményalapú tevékenységeket, foglalkozásokat, mely az iskolára való felkészülés céljait szolgálja.

A foglalkozások, tevékenységek a gyermekek egyéni képességeihez igazodva, differenciált módon zajlanak, figyelembe véve a gyermekek aktuális fejlettségi szintjét, tanulási stílusát.

A foglalkozások, tevékenységek fő célja:

- feladattudat erősítése
- figyelem, emlékezet fejlesztése
- logikus gondolkodás elősegítése
- anyanyelvi-kommunikációs kompetenciák fejlesztése
- Finommotorika, grafomotorika megalapozása, fejlesztése

A foglalkozások, tevékenységek során a gyermekek sok mozgással, mesével, játékkal és tapasztalati úton jutnak új ismeretekhez, miközben fejlődik az önbizalmuk, szociális készségük, együttműködési képességük.

Minden gyermek számára biztosítjuk az egyéni fejlődési üteméhez igazodó, szeretetteljes és motiváló tanulási környezetet.

A Tanulás lehetséges formái az óvodában

- Utánzásos minta- és modellkövetés magatartás-és viselkedéstanulás, szokások alakítása.
- Spontán játékos tapasztalatszerzés.
- Játékos cselekvéses tanulás
- A gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- A gyakorlati problémamegoldás

Célunk:

- Az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- A tanulás spontán és sajátosan szervezett tevékenysége során a képességek fejlesztése, attitűdök erősítése a tanulás iránti vágy, az érdeklődés kielégítése, a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeinek átélése.

Feladataink:

- Megfelelően válassza ki az alkalmas helyszínt./tér, idő, hely/játék folyamatába, játékosan adjon lehetőséget a felfedezésekre.

- Teremtsen lehetőséget arra, hogy a műveltségterületek elsajátítása játékba, játékosan egymásra épülve, alkossák a nevelésünk komplexitását.
- A megtervezett, megszervezett tanulási folyamat igazodjon a gyermekek részvételéhez, megnyilatkozásaihoz és egyéni fejlettségükhöz.
- Bővítse, rendszerezze spontán szerzett tapasztalataikat, ismereteiket.
- Előre tájékozódjon a gyermekek spontán szerzett ismereteiről.
- A megtervezett megszervezett tanulási folyamatban igazodjon a gyermek részvételéhez, megnyilatkozásaihoz és egyéni fejlettségükhöz.
- Törekedjen arra, hogy tevékenységeik játékosak legyenek, jelentsen örömet.
- Utánozhassa a felnőttet.
- Kipróbálhassa önmagát.
- Legyen lehetősége a javításra.
- Legyen felfedezési alkalma.
- Szabadon felfedezhessen.
- Pozitív ösztönzéssel segítse a gyermek személyiségének fejlődését.
- A tanulás során változzon, fejlődjön a gyermek érzékelése, észlelése, figyelme, képzelete emlékezete, gondolkodása, kreativitása, érzelmi, akarati élete, magatartási attitűdjei.

Feladataink SNI-s gyermekek nevelésében

- Egyéni bánásmóddal a meglévő kompetenciákra építve segítse az ismeretszerzést.
- Biztosítson rendszeres gyakorlási lehetőséget, szükség esetén szakember bevonásával, vagy pedagógiai munkát segítővel.
- Speciális egyénre szabott feladatok, eszközök adásával segítse a gyermekek fejlődését.
- Biztosítsa az egyénre szabott eszközök megismerését, használatának kipróbálását, folyamatos gyakorlást.

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Testileg, lelkiileg, szociálisan érett
- Megkezdődik az első alakváltás, fogváltás
- Teste arányosan fejlett, teherbíró
- Mozgása összerendezett, harmonikus, finommozgásra képes
- Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését irányítani képes
- Nyitott, érdeklődő
- A tanuláshoz való képességei alkalmassá teszik az iskolai élet megkezdéséhez
- Érzékelése, észlelése differenciált
- Téri észlelése fejlett,
- Képes a vizuális és akusztikus differenciálásra
- Kialakult a téri tájékozottsága, térbeli mozgásfejlettsége, testsémája
- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett meg van a közvetlen felidézés, megjelenik a szándékos figyelem, megnő a megőrzés időtartama,
- A felidézés mellett nagyobb szerepet kap a felidézés

- Megjelenik a szándékos figyelem, nő a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása, átvitele
- Cselekvő- szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél: gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ, különböző mondszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat. Fogváltással nagy egyéni eltérések lehetnek.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- A szociálisan érett készen áll a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.
- Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.
- Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VI. 9. IKT (információs és kommunikációs) ESZKÖZÖK HASZNÁLATÁNAK LEHETŐSÉGEI AZ ÓVODÁBAN

Az óvodánkban járó gyermekek nagy része ismeri az infokommunikációs eszközöket és használja is a mindennapi élete során. A gyors fejlődés következtében az ismeretek elsajátításának módja is változik, a gyermekek képesek egyszerre több mindennel párhuzamosan is foglalkozni, a gyors információáramláshoz szoktak.

Épp ezért fontosnak tartjuk óvodánkban az IKT eszközök megfelelő és céltudatos használatát, mely magában foglalja a projektort, számítógépet, laptopot, tabletet, nyomtatót, cd lejátszót, dvd lejátszót, digitális fényképezőgépet és a diavetítőt. Az óvodánkban dolgozó pedagógusok az IKT eszközök használatához felhasználói szintű ismerettel rendelkeznek.

Célunk:

- Olyan játékos tevékenységek biztosítása, amelyben a gyermekek ismerkedhetnek az informatikai eszközök adta lehetőségekkel, ahol új pedagógiai környezetet teremtve életkoruknak megfelelő információkat gyűjthetnek a tágabb – szűkebb környezetükről.

Feladataink:

- az infokommunikációs eszközök használata a nevelőmunkánk során,
- a kiemelt figyelmet igénylő és a tehetség ígéretes gyermekeket színvonalasan és korszerűen fejlesztjük az IKT eszközök használatával, kíváncsiságukra alapozva segítjük fejlődésüket játékos, egyénre szabott feladatokkal,
- játékszereink bővítése (nyomtatott puzzle, memória kártya, társasjáték, labirintus, stb.),
- a nevelési területekhez szervesen illeszkedő, a gyermekek fejlettségének és életkori sajátosságainak megfelelő interaktív, fejlesztő játékokat készítünk,
- az érzékelés, észlelés által sokrétű ismeretszerzés biztosítása,
- információk feldolgozása változatos tevékenységek során,
- a térben, síkban való tájékozódás fejlesztése,
- az IKT eszközök használatának megismertetése az érdeklődő gyermekekkel,
- differenciálás, részképesség zavarok megelőzése,
- a szülők informatikai szemléletének formálása
- vizuális memória fejlesztése,
- figyelem fejlesztése,
- egyéni auditív fejlesztés

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- a gyermekek ismerik az informatikai eszközöket,
- örömmel és szívesen vesznek részt az IKT eszközöket használó játékokban, tevékenységekben,
- ismerik az informatikai eszközök használatának szabályait életkornak megfelelően

SNI gyermekek és az IKT eszközök használata

Az SNI gyermekek fejlesztésével kapcsolatban sok lehetőséget felhasználhatunk; képeket készíthetünk anyanyelvi fejlesztéshez, hanganyagot gyűjthetünk a hallás fejlesztéséhez, és kivetítő, vagy diafilmek segítségével nagyméretű képeket is vetíthetünk a gyerekeknek. Segít a differenciált fejlesztésben, akár egyénileg, akár csoportosan. A különféle tevékenységekhez nagyon jó motivációs eszköz lehet az IKT eszközök használata az SNI gyermekek számára is.

VI. 10. TERVEZÉS, SZAKMAI DOKUMENTUMOK, MÉRÉS, ELLENŐRZÉS, ÉRTÉKELÉS

Dokumentációnk, tervezőmunkánk

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését, fejlesztését, fejlődésük nyomon követését, különböző kötelező dokumentumok, továbbá az óvodapedagógusok által készített feljegyzések tartalmazzák.

Az óvodai csoportokhoz kötődő adminisztrációs munka leglényegesebb feladata, hogy az ott folyó szerteágazó tevékenységeket, - a nevelési és tanulási feladatokat - tervidőszakokra lebontva gondolják át a pedagógusok és írásban rögzítsék a csoportnaplóban.

Az intézmény szakmai dokumentációs rendszerének felépítése:

Az óvodai nevelés országos alapprogramja

Az alapprogram alapján a helyi sajátosságok figyelembe vételével megalkotott

Helyi Pedagógiai Program

Éves munkaterv

Óvodai csoportnapló, nevelési tervek, tematikus, illetve projekt jellegű tervezés, személyiség lapok, a gyermek fejlettségének nyomon követéséről szóló dokumentumok.

Csoportnaplónk –tervező munkánk:

Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál. A csoportdokumentációt az ovped.hu internetes felületen vezetjük. A csoportnaplókat a nevelési év végén összeszerkesztve, lezárva DVD-re kiírjuk, valamint a felületen továbbra is elérhető.

Nyomatott formában nem tároljuk, Zöld Óvoda, valamint Örökös Zöld Óvodaként ezzel is védjük a természetet.

Célunk:

Óvodánk pedagógiai programjának megvalósítása érdekében a tudatosság érvényesüljön fejlesztő munkánkban.

Az óvodákban kialakított szempontok a tervezéshez

- A közös értékrend biztosítása
- Az áttekinthetőség
- Lehetőség a módosításokra
- Tudatos tervezés a differenciált tevékenység feltételrendszeréhez
- Többoldalú tapasztalatszerzésre törekvés
- Feltételek biztosítása a játékra, amely gyermek legfőbb tevékenysége

Feladataink:

- Nevelési céljaink ismeretében fejlesztési feladatainkat, tevékenységeinket a gyermekek életkori
- és egyéni adottságaihoz igazodva megtervezzük, melyben építünk a gyermeki ötletekre, igényekre, az eltérő fejlődési ütemre.

- Valljuk, hogy az óvodás korosztály számára a játék, a legalkalmasabb ismeretszerzési forma, amely nagyobb tudatosságot, szervezési képességet és kreativitást igényel, ezért ezt alkalmazzunk tervező munkánkban és annak megvalósításában egyaránt.
- Biztosítjuk egyik alapelvünk megvalósulását, az oldott, otthonos, derűs, szeretett teli légkört.
- A tervidőszakok hosszát fél évben határoztuk meg. (1. félév szeptembertől – január végéig, 2. félév februártól május végéig tart) Ennek megfelelően készítjük el a nevelő munka tervezését, valamint a tervidőszakok végén az értékelésünket.
- A nyári időszakra közös nevelési tervet készítünk.
- A komplex műveltségterekkel megtöltött tematikus tervet 1 hónapra készítjük, a témával való foglalkozás tervezett időszakától függően (lehet 1-2 hetet).
- A heti bontásban is érvényesül a tematikus tervhez való kapcsolódás.
- Fontos számunkra, hogy széleskörű, a gyermekek érdeklődésére épülő, sokoldalú fejlesztő hatású az integrált tanulást is támogató tevékenységeket tervezzünk.

A módszerek, eszközök alkalmazása, megválasztása, foglalkoztatás formája (hogyan kötött-, illetve kötetlen foglalkozás keretében valósul meg) az óvodapedagógusok kompetenciája, azonban mindig figyelemmel kell lenni az egyéni és életkori sajátosságokra és az egyéni fejlesztésre.

Kötelező foglalkozások: Heti 1 Mozgás

Kötetlen, illetve kötött foglalkozások: Verselés, mesélés, Ének, zene, énekes játék, gyermektánc, Rajzolás, mintázás, kézi munka, Külső világ tevékeny megismerése.

Dokumentumaink

- Csoportnapló: törvényi előírásoknak megfelelően
- A gyermekek fejlődési naplója
- Felvételi-és mulasztási napló

A fejlődési napló a gyermekek egyéni fejlődésének regisztrálására szolgáló dokumentum, mely a gyermek óvodába kerülésétől az iskolába menetelig tartalmazza fejlődését és a szükséges fejlesztési feladatokat.

Saját dokumentumot készített és fogadott el a nevelő közösség. Elkészítésekor figyelembe vettük a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 93/A §. (1) bekezdésének előírásait, így tartalmilag megfelel a fenti rendeletben leírtaknak.**

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza

- a gyermek anamnézisének,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,
- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus, a fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatát,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

Célunk:

Pedagógiai tevékenységünkben a gyermek egyéni képességeinek és fejlődési ütemének figyelembe vételével - tudatosan meghatározni, és következetesen elvégezni a fejlesztési feladatokat, melynek köszönhetően a gyermek, az óvodáskor végére, alkalmassá válik az iskolai életmód megkezdésére.

Feladataink:

- A gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követjük, és tapasztalatainkat írásban rögzítjük.
- Szükség esetén speciális szakemberek segítségét kérjük, illetve szakvizsgálatokat a gyermek megfelelő fejlesztése érdekében, melyhez pedagógiai véleményét írunk.
- Az óvadás gyermek fejlődéséről a szülőket évente 2 alkalommal kötelezően, illetve szülői kérés, probléma esetén szükség szerint, folyamatosan tájékoztatjuk. A gyermek fejlődéséről és a fejlődési napló tartalmáról – a gyermek szülein, óvodapedagógusain kívül – csak az óvodavezető részére adhatunk ki tájékoztatást, illetve indokolt esetben az óvodavezető engedélyével más személynek is (speciális szakemberek részére, vizsgálatokhoz).
- Értelmi, érzelmi, közösségi, anyanyelvi és mozgásfejlődésének eredményét félévenként rögzítjük, kódolós/szöveges formában az alábbiak szerint:–kiscsoportban a játéktevékenységen keresztül figyeljük az életkori és fejlődési mutatókat (kiinduló állapot rögzítése a pedagógiai hozzáadott érték kimutathatósága érdekében)
- középső csoport első félévéig regisztráljuk, hogy az elmúlt év szokásai hogyan alakulnak a gyermekeknél. Középső csoport második félévétől célirányos megfigyeléssel, fejlettségmérő lapon követjük nyomon a gyermek fejlődését az iskolakezdésig.
- A differenciálás kiindulópontja a gyermekek játékának megfigyelése, kapcsolatai, társas magatartása, verbális képességei, gondolkodása, ismeretei, mozgása, és ezen megfigyelések rögzítése.
- Rögzíteni kell a gyermek fejlődését szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.
- A gyermekek tudatos megfigyelése, a differenciált bánásmód érvényesítése, továbblépés elképzelhetetlen része.
- Az óvodapedagógusoknak feljegyzéseket kell készíteniük a megfigyelésekről.

Óvodai csoportnapló

Saját csoportnaplót készített és fogadott el a nevelő közösség. Elkészítésekor figyelembe vettük a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 91. § (1) bekezdésének előírásait, így tartalmilag megfelel a fenti rendeletben leírtaknak.**

Felvételi-és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál. A felvételi és mulasztási naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját, címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését.

A felvételi és mulasztási napló tartalmazza:

- ☞ a gyermek napló béli sorszámát,
- ☞ oktatási azonosító számát, nevét, születési helyét és idejét,
- ☞ állampolgárságát, nem magyar állampolgár esetén a tartózkodás jogcímét, a jogszerű tartózkodást megalapozó okirat számát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét,
- ☞ anyja születéskori nevét,
- ☞ apja vagy törvényes képviselője nevét,
- ☞ a felvétel időpontját,-
- ☞ az igazolt és igazolatlan hiányzások havi és éves összesítését,-
- ☞ a szülők napközbeni telefonszámát,-
- ☞ a megjegyzés rovatot-sajátos nevelési szakvéleményt kiállító szakértői bizottság nevét, címét,
- ☞ a szakvélemény kiállításának időpontját és számát, valamint az elvégzett felülvizsgálatok, továbbá a következő kötelező felülvizsgálat időpontját.

A gyermekek sorrendjét felvételi időpontjuk határozza meg, azon belül pedig névsorban kell Őket beírni. A gyermeket akkor lehet a felvételi és mulasztási naplóból törölni, ha az óvodai elhelyezése megszűnik.

Óvodai felvételi előjegyzési napló

Az óvodai felvételi előjegyzési napló az óvodába jelentkezett gyermekek nyilvántartására szolgál. A dokumentumot az adott nevelési évre szeptember 01-jén nyitja meg az óvoda vezetője, vezetése az óvodai jelentkezések függvényében folyamatosan történik.

A felvételi előjegyzési naplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM-azonosítóját, címét, a nevelési évet, a napló megnyitásának és lezárásának időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú nyomtatvány esetén az óvoda körbélyegzőjének lenyomatát is. A napló nevelési év végén történő lezárásakor fel kell tüntetni a felvételre jelentkező, a felvett és a fellebbezés eredményeként felvett gyermekek számát.

A felvételi előjegyzési napló gyermekenként tartalmazza

- a jelentkezés sorszámát, időpontját,
- a gyermek nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja (gondviselője) nevét,
- a kijelölt óvoda megnevezését,
- annak az óvodának a megnevezését, ahová a gyermek jelentkezését még benyújtották,
- annak tényét, hogy a gyermek a jelentkezés időpontjában részesül-e bölcsődei vagy óvodai ellátásban,
- a szülő felvétellel, ellátással kapcsolatos igényeit,
- a felvételi elbírálásánál figyelembe vehető egyéb szempontokat,
- az óvodavezető javaslatát,
- a felvétellel kapcsolatos döntést, annak időpontját,

- a felvétellel kapcsolatos fellebbezés időpontját és iktatószámát,
- a felvétel időpontját.

Óvodai törzskönyv

Az óvodai törzskönyv az óvodára vonatkozó legfontosabb adatok vezetésére szolgál.

Kitöltése évente két alkalommal történik, október 01. és május 31. állapotnak megfelelően.

A dolgozói adatokat (belépő, kilépő dolgozók) folyamatosan kell vezetni, vezetéséért az óvodavezető felel.

Az óvodai törzskönyv tartalmazza

- a törzskönyvi bejegyzések hitelesítésének időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú nyomtatvány esetén az óvoda körbélyegzőjének lenyomatát,
- az óvoda nevét és címét,
- nevelési évenként az óvoda általános adatait (önkormányzati, nem önkormányzati jelleg, nevel-e sajátos nevelési igényű és nemzetiségi gyermekeket, gyakorlóintézményként működik-e, a gyermekek október 1-jei létszámát, az összes férőhely és a szükséges férőhelyek számát, gyermekcsoportjainak számát, az óvodapedagógusok számát, a bérgazdálkodó, a munkáltató és gondnokság megnevezését),
- az óvoda nyitvatartási idejét (év, heti időszak, napi időszak és időtartam),
- a gyermeklétszámot nevelési évenként összesítve, továbbá az október 1-jei és május 31-ei állapot szerint, a korosztályonkénti bontást, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos, továbbá a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számát, a gyermekcsoportok október 1-jei számát,
- nevelési évenként az étkezésben részesülő és nem részesülő gyermekek számát,
- az engedélyezett és betöltött összes álláshelyek évenkénti számát,
- az óvoda telkeinek adatait nevelési évenként (összes terület, tulajdonos, a kert, a beépített terület és az udvar területe),
- az óvoda épületeinek adatai (építés éve, használat jogcíme, fűtési módja, légtere, alapterülete, a WC-k száma, a szolgálati lakások száma, a felújítások adatai),
- kimutatást az óvoda helyiségeiről (alapterület, férőhely, minőség, használat, a gyermekcsoportok közvetlen ellátását szolgáló helyiségek, egyéb helyiségek),
- az óvoda könyvtárának adatait (állományát, állományának gyarapodását, csökkenését) nevelési évenként,
- az óvodapedagógusok és egyéb alkalmazottak adatai közül a nevet, születési helyet és időt, a végzettséget, szakképzettséget, a beosztást, a szolgálati idő kezdetét, a munkába lépés és kilépés időpontját.

VII. GYERMEKEK EGYÉNI KÉPESSÉGEINEK MÉRÉSE, NYOMON KÖVETÉSE

Gyermekek egyéni képességeinek mérése, nyomon követése

Az óvodánkban folyó pedagógiai munkánk tervezése, elemzése, három éves kortól a gyerekek megfigyelése, az egyénre szabott nevelési és fejlesztési eljárások, folyamatos és tudatos írásbeli munkát igényelnek. Az ilyen tervezés segíti a folyamatok célirányos, célszerű egymásra épülését.

A gyermekcsoportok nevelési terve nem megmásíthatatlan, hanem a gyermekek fejlődési üteméhez, a spontán helyzetekhez, az aktuális feladatokhoz igazodik. Az óvónők egyik kiemelt feladata, hogy az egyéni képességfejlesztés minden területen érvényesüljön.

A megfigyelés a következőkre irányulnak:

- A gyermek testi fejlettsége
- mozgásfejlettség
- finommotoros koordináció
- szociális fejlettség
- érzelmi, akarati képesség
- értelmi képességek
- nyelvi, kommunikációs képességek

A megfigyelés eredményeit felhasználva a csoportos óvodapedagógusok féléves szöveges értékelőt készítenek a gyermek aktuális fejlettségéről. A szülők tájékoztatása a gyermek aktuális állapotáról folyamatosan történik. A heti tervezés során (képességfejlesztés) a pedagógusok monogrammal jelzik a fejlesztendő gyermekeket, majd a heti reflexióba írják le az elvégzett feladatokat, eredményeket.

A tájékoztatás szöveges értékelésről a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet és a 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről alapján történik.

A szülőknek igény szerint lehetőséget nyújtunk a szöveges értékelés fogadóórán történő megbeszélésére.

Intézményben végezhető egyéni fejlettséget és tehetségazonosító vizsgálatok és mérőeszközök

MÉRÉS	KI VÉGEZHETI	MIKOR	MIVEL
DIFER	Mérő biztos megfelelő végzettséggel	Nagycsoportban bemenetkor és kimenetkor. Kivéve az SNI gyermek	A hozzátartozó mérőeszközzel
TSMT	Megfelelő oklevéllel		
Szociometria	óvodapedagógus	Középső és nagycsoportba. Félévkor és tanév végén.	Játékkal
Kíváncsi láda Tehetségazonosítás	Óvodapedagógus megfelelő végzettséggel	Középső csoportban év végén.	Mérőeszközzel

Gyermeki elégedettség mérése	Óvodapedagógusok	Középső és nagycsoportban csoportban, nevelési év végén	A virág Árok Óvoda pedagógusai által készített eszköz.
Szülői elégedettség mérése		Óvodából kilépéskor	Kérdőívvel

Gyermeki elégedettség mérése

Az Oktatási Minisztérium 2000. január 31-én indította útjára a COMENIUS 2000 közoktatási programot, mely során óvodánkban minden évben értékeltük a gyerekek elégedettségét a napi tevékenységekkel kapcsolatban. Intézményünkben nem működtetjük a programot, azonban a gyermeki elégedettséget továbbra is mérjük, értékeljük.

A mérés úgy történik, hogy a gyerekek elé teszünk tizennégy darab fényképet, melyet szét kell válogatni attól függően, hogy szereti-e az adott tevékenységet vagy nem. Ha szereti, akkor egy mosolygó arc alá teszi, ha nem akkor egy szomorú arc alá teszi a képet. 😊 ☹️

Képek szerinti tevékenységek

1. asztali játék
2. játék a szőnyegen
3. játék a babaszobában
4. játék az udvaron
5. ábrázoló tevékenység
6. mozgás
7. mesehallgatás
8. matematika
9. külső világ tevékeny megismerése
10. zenei nevelés
11. öltözés
12. terítés
13. fogmosás
14. pihenés

DIFER mérés az óvodában

Intézményünkben a DIFER mérést csak az erre jogosult óvodapedagógusok végezhetik. Feltétel a tanfolyam elvégzése. DIFER mérési időpontok: október és január

A DIFER-ben szereplő tesztek diagnosztikus képet nyújtanak a készségek fejlettségéről, lefedik annak minden összetevőjét. A készségek fejlettségének diagnosztikus térképe megmutatja, hogy mely összetevőket sajátította már el a gyerek, és milyen fejlesztési teendők vannak még hátra. Egy-egy teszt sikeres megoldása az adott készség optimális begyakorlottságát, elsajátítását jelzi,

amit a teszten elért 100 százalékponthoz közeli eredmény mutat. Úgy is fogalmazhatunk, hogy a készség optimális fejlettségéhez, mint kritériumhoz viszonyítva adja meg a gyerekek fejlettségét. A DIFER hét elemi alapkészség fejlesztését segíti. Mindegyikük a személyiségfejlődés, az iskolai tanulás szempontjából kritikus jelentőségű előfeltételnek tekinthető.

Minden esetben – bizonyos idejű 6 hónapi fejlesztés után – megtörténik a kontrollmérés.

A kontrollmérés és a bemeneti mérés eredményeinek összehasonlító elemzése során megállapítjuk a vizsgált/fejlesztett készségek fejlődésének mértékét és írásban rögzítjük az eredményeket.

Ezek a következők

- Az íráskészség elsajátításának előfeltétele, kritikus elemi készsége az úgynevezett írásmozgás-koordináció.
- Az olvasás- és írástanulás megkezdéséhez elengedhetetlen a beszédhanghallás.
- A nyelvi közölt információk vételének egyik meghatározó tényezője a relációszókincs fejlettsége.
- A matematikatanulása az elemi számolási készség fejlettsége.
- A tudásszerzés, a tanulás, gondolkodás kritikus feltétele többek között a tapasztalati következtetésnek és a tapasztalati összefüggés megértésének a fejlettsége.
- Az eredményes iskolai beilleszkedés, tanulás további döntő kritériuma a társas kapcsolatok kezelésének fejlettsége (kortársakkal, felnőttekkel), az ún. szocialitás.

A Kíváncsi Láda varázslói

A budapesti II. Kerületi Pedagógiai Szolgáltató Központ 2009-ben, egy TÁMOP-os pályázat keretében olyan megalapozott, szakszerű, megbízható és könnyen használható mérőeszközt, valamint tehetségfejlesztő programot dolgozott ki, amely segíti a 4-8 éves korú tehetségek azonosítását és fejlesztését.

Eredményeivel rávilágít a gyermek tehetséget mutató területeire, vagy megerősít bennünket abban amit tapasztaltunk.

A Kíváncsi Láda azonban el is tér a hagyományos tesztektől egy fontos kérdésben: nem elsősorban azt vizsgálja, hogy mit nem tud a gyermek, hanem sokkal inkább azt, miben jó vagy kiemelkedő.

Mi is voltaképpen a Kíváncsi Láda?

Egy diagnosztikus tehetségazonosító mérőeszköz-csomag, ami a négy-nyolc éves gyerekek kíváncsiságát igyekszik „kitapogatni”, megtalálni, és a játék folyamatában azonosítani a kiemelkedő, erős területeket a kisgyerekeknél. A ládát úgy találtuk ki, hogy ki lehessen nyitni, szét lehessen szedni: ekkor a ládából a varázsló vára lesz. A varázslóval kapcsolatos cselekmények, kalandok adják a kerettörténetet a játékhoz. A ládában találhatók még mágneses figurák és zsákocskák, a zsákok rejtik az újabb és újabb feladatok hozzávalóit, „alkatrészeit”. Amíg a gyermek játszik, mi egy értékelő lapon követjük a tevékenységét: megfigyeljük, hogy miként viselkedett a játék közben. Tehát nem csak az a fontos, hogy minden feladatot elvégzett-e, hanem hogy hogyan tevékenykedett. Ebből következtetünk arra, hogy milyen a személyisége, és milyen képességeiben emelkedhet ki.

A játéksorozat célja a tevékenykedtetés.

A használatának az alapelve

- A mérőeszköz-csomag használata nem kötelező, egy lehetőség az óvodapedagógusok részére, melyet a tehetséges gyermekek vizsgálatára használhatják.
- Akkor vizsgáljuk meg a láda segítségével a gyereket, ha tényleg céljaink, terveink vannak a vele –vagy kérdések merültek fel bennünk a gyerekekkel kapcsolatban.
- A ládával azt mérjük fel: mi iránt fogékony a gyermek, és azt adjuk neki, ami őt személy szerint érdekli.
- A kapott eredményt részletesen megbeszéljük a szülőkkel: az ilyen beszélgetés a szülők számára iránymutatás, megerősítés, bátorítás lehet.

A „Mire kíváncsi a Kíváncsi Láda?” Géniusz-képzést elvégezte intézményünk óvodapedagógusainak nagy része.

ZÁRADÉK

A Pedagógiai Program 2023.01.02. napon lépett hatályba, mely felülvizsgálatra és módosításra került 2025.11.24-én.

A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt változat 2025.12.01. napon lép hatályba (ezzel hatályon kívül helyezve a korábbi szövegváltozatot).

Budapest, 2025.11.24.

Nagyné Szölösi Erika
Nagyné Szölösi Erika
igazgató

